

Michał Poniatowski

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

WZORY PISM

Stan prawny – 15 listopada 2022 r.

KOREKTA: Fabiola Mikler
SKŁAD, ŁAMANIE: Małgorzata Cieśla

© Copyright by Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2023

ISBN 978-83-67149-41-9

WYDAWNICTWO INSTYTUTU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI
ul. Krakowskie Przedmieście 25, 00-071 Warszawa
SEKRETARIAT tel.: (22) 630-94-53, fax: (22) 630-99-24, e-mail: wydawnictwo@iws.gov.pl

WYDAWNICTWO
INSTYTUTU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	4
WPROWADZENIE	5
LISTA WZORÓW PISM	6
I. WZORY W PRAWIE I POSTĘPOWANIU KARNYM	10
II. WZORY W PRAWIE I POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM ORAZ SĄDOWOADMINISTRACYJNYM	145
III. WZORY W PRAWIE CYWILNYM I PRAWIE RODZINNYM ORAZ POSTĘPOWANIU CYWILNYM	205
BIBLIOGRAFIA	258

WYKAZ SKRÓTÓW

- CBOSA – Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
- Dz. U. – Dziennik Ustaw
- k.c. – ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 127)
- k.p.a. – ustawa z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 r. z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 259)
- RODO – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119, s. 1)
- u.d.p.p.w. – ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.)
- u.p.p.r. – ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- u.p.s. – ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.)

WPROWADZENIE

Przeciwdziałanie przemocy domowej to zagadnienie, które znajduje odzwierciedlenie w wielu gałęziach prawa. W niniejszym opracowaniu przedstawiono wybrane praktyczne wzory pism wynikających zarówno z prawa materialnego, jak i formalnego. W pierwszej kolejności zostały ukazane wzory z zakresu prawa i postępowania karnego. We wzorach tych ujęto przede wszystkim uprawnienia pokrzywdzonego w powyższym postępowaniu, w tym z uwzględnieniem możliwości naprawienia szkody i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, czy też możliwych do zastosowania środków karnych. Wskazano również na możliwość działania pokrzywdzonego jako oskarżyciela posiłkowego, co skutkuje zwiększeniem jego uprawnień w toczącym się postępowaniu, a także możliwość działania organizacji społecznych.

W drugiej części zaprezentowano wzory z zakresu prawa administracyjnego oraz procedury administracyjnej i sądownoadministracyjnej. Najpierw zostały przedstawione przykładowe wzory załączników do polityki ochrony danych osobowych, a następnie – wzory z zakresu pomocy społecznej możliwej do uzyskania przez ofiarę przemocy domowej oraz odpowiednie środki w ramach procedury administracyjnej i sądownoadministracyjnej.

Ostatnia część opracowania zawiera wzory z zakresu prawa cywilnego i prawa rodzinnego oraz odpowiednio procedury cywilnej. W pierwszej kolejności zostały przedstawione przykładowe wzory umów, które mogą być pomocne w zakresie działań służących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ponadto ukazano odpowiednie środki prawne przysługujące w ramach prawa cywilnego i rodzinnego wraz z wybranymi odniesieniami do procedury rozpoznawczej i egzekucyjnej.

W przypadku większości wzorów zostały przedstawione odpowiednie odniesienia do podstaw prawnych, co powinno ułatwić redagowanie wzoru w konkretnej sprawie na podstawie jej rozbudowanego stanu faktycznego. Jednocześnie zostały również przytoczone wybrane fragmenty orzeczeń sądowych, w których dokonywano wykładni podstaw prawnych wykorzystywanych w tych wzorach.

LISTA WZORÓW PISM

I. Wzory w prawie i postępowaniu karnym

1. Wzór Niebieskiej Karty – A
2. Wzór Niebieskiej Karty – B
3. Wzór Niebieskiej Karty – C
4. Wzór Niebieskiej Karty – D
5. Wytoczne Prokuratora Generalnego
6. Wniosek o dokonanie oględzin ciała
7. Wzór zaświadczenia lekarskiego
8. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa
9. Zawiadomienie organizacji społecznej o możliwości popełnienia przestępstwa
10. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (funkcjonariusza publicznego)
11. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w postaci molestowania małoletnich
12. Ustanowienie obrońcy
13. Pełnomocnictwo
14. Przystąpienie obrońcy do sprawy
15. Wniosek dowodowy pokrzywdzonego
16. Wniosek o obrońcę z urzędu (prawo ubogich)
17. Wniosek o obrońcę z urzędu (obrona obligatoryjna)
18. Wniosek o pełnomocnika z urzędu
19. Zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego
20. Wniosek o zastosowanie środków karnych (zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną)
21. Wniosek o zastosowanie środków karnych (zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej)
22. Wniosek o zastosowanie środków karnych (zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej wraz z kontrolą tego zakazu w systemie dozoru elektronicznego)
23. Wniosek o zastosowanie środków karnych (orzeczenie nakazu okresowego opuszczenia lokalu)
24. Wniosek o zastosowanie środków karnych (orzeczenie nakazu okresowego opuszczenia lokalu wraz z obowiązkiem zgłaszania się do Policji)
25. Wniosek o zapewnienie ochrony na czas czynności procesowej
26. Wniosek o naprawienie szkody

27. Wniosek o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę
28. Wniosek o przyznanie kompensaty
29. Wniosek o orzeczenie obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym
30. Wniosek o orzeczenie obowiązku powstrzymywania się od zbliżania się do pokrzywdzonego
31. Wniosek o orzeczenie obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
32. Oświadczenie o rezygnacji z prawa do zawiadamiania pokrzywdzonego
33. Zgłoszenie udziału w postępowaniu organizacji społecznej
34. Zgoda pokrzywdzonego na udział organizacji społecznej
35. Cofnięcie zgody pokrzywdzonego na udział organizacji społecznej
36. Wniosek o skierowanie sprawy do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego
37. Oświadczenie o braku zgody na udział w postępowaniu mediacyjnym
38. Oświadczenie pokrzywdzonego o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego
39. Oświadczenie o odstąpieniu oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia
40. Oświadczenie osoby najbliższej zmarłego oskarżyciela posiłkowego o wstąpieniu w jego prawa
41. Wniosek dowodowy oskarżyciela posiłkowego
42. Wniosek dowodowy organizacji społecznej
43. Sprzeciw pokrzywdzonego przeciwko warunkowemu umorzeniu postępowania
44. Wyrok sądu I instancji (przykładowe orzeczenie)
45. Wniosek o uzasadnienie wyroku sądu I instancji
46. Wniosek o doręczenie odpisu wyroku wraz z klauzulą prawomocności
47. Sprzeciw oskarżonego od wyroku nakazowego
48. Sprzeciw pokrzywdzonego od wyroku nakazowego
49. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu pokrzywdzonego od wyroku nakazowego
50. Apelacja
51. Wyrok sądu II instancji (przykładowe orzeczenie)
52. Wniosek o uzasadnienie wyroku sądu II instancji
53. Kasacja
54. Postanowienie Sądu Najwyższego (przykładowe orzeczenie)
55. Wniosek o zawiadamianie pokrzywdzonego o zwolnieniu skazanego z zakładu karnego po odbyciu kary

II. Wzory w prawie i postępowaniu administracyjnym oraz sądownoadministracyjnym

56. Instrukcja w sprawie określenia procedury zabezpieczenia pomieszczeń
57. Instrukcja zarządzania systemem informatycznym

58. Upoważnienie do przetwarzania danych osobowych
59. Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych
60. Informacja o przetwarzaniu danych osobowych
61. Zgoda na przetwarzanie wizerunku
62. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych
63. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku okresowego
64. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku celowego
65. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie
66. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci pomocy na usamodzielnienie
67. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci pomocy rzeczowej na ekonomiczne usamodzielnienie
68. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci poradnictwa specjalistycznego
69. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci interwencji kryzysowej
70. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci udostępnienia mieszkania chronionego
71. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci pomocy w uzyskaniu zatrudnienia
72. Oświadczenie o braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej
73. Wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu organizacji społecznej
74. Wniosek dowodowy wnioskodawcy
75. Wniosek dowodowy organizacji społecznej
76. Ponaglenie
77. Odwołanie
78. Skarga
79. Skarga na bezczynność postępowania
80. Wyrok sądu I instancji (przykładowe orzeczenie)
81. Wniosek o uzasadnienie wyroku sądu I instancji
82. Skarga kasacyjna
83. Wyrok sądu II instancji (przykładowe orzeczenie)

III. Wzory w prawie cywilnym i prawie rodzinnym oraz postępowaniu cywilnym

84. Umowa o dzieło
85. Umowa zlecenia
86. Umowa przeniesienia praw autorskich
87. Umowa licencji nieodpłatnej

88. Umowa licencji odpłatnej
89. Umowa użyczenia lokalu
90. Umowa darowizny
91. Umowa współdziałania z organizacją pozarządową
92. Porozumienie z wolontariuszem
93. Wezwanie do zapłaty
94. Wezwanie do zapłaty na wskazany cel społeczny
95. Ugoda pozasądowa
96. Zawezwanie do próby ugodowej
97. Pozew o zapłatę
98. Pozew o eksmisję
99. Wniosek o zobowiązanie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania
100. Pozew o zasądzenie zobowiązania alimentacyjnego
101. Zażalenie na decyzję pracownika socjalnego o odebraniu dziecka
102. Wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej
103. Wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej
104. Wniosek o nadanie klauzuli prawomocności i klauzuli wykonalności
105. Wniosek o wszczęcie egzekucji
106. Wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego
107. Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego

I. WZORY W PRAWIE I POSTĘPOWANIU KARNYM

1. Wzór Niebieskiej Karty – A

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 13 września 2011 r. (poz. 1245)

Załącznik nr 1

WZÓR

NIEBIESKA KARTA – A¹⁾

.....
(miejscowość, data)

.....
(pieczęć podmiotu, o którym mowa
w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

I. DANE OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Imiona rodziców:

3. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

4. Aktualny adres pobytu:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zgłaszający:

osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

.....
.....
.....

2. Zgłaszający:

inna osoba (np. rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny, osoba najbliższa, świadek):

.....
.....
.....

1) imię i nazwisko:

2) miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

III. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

3. Stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

.....

¹⁾ Części I–XV, XVII i XIX–XXI wypełniają przedstawiciele wszystkich pomiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Część XVI dodatkowo wypełnia przedstawiciel Policji.
Część XVIII dodatkowo wypełnia przedstawiciel ochrony zdrowia.

IV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodzenia ciała, w tym:						
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:						
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrolowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						
poniżanie						
demoralizację						
ciągłe niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:						
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:						
niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

V. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....

.....

.....

.....

VI. ZACHOWANIE

Zachowanie się osoby	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
trudność nawiązania kontaktu				
spokojny/-na				
plączliwy/-wa				
zastraszone/-na				
unika rozmów				
agresywny/-na				
stawia opór Policji				

VII. OPIS MIEJSCA ZDARZENIA

(np. szkody, zniszczone sprzęty, nieporządek, rozbite szkło, uszkodzone drzwi, brud, ślady krwi, ślady spożywania alkoholu, wyczuwalna woń alkoholu, inne)

.....

.....

VIII. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Świadek I

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

Świadek II

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

Świadek III

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

IX. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROźBY JEJ UŻYCIA:

TAK NIE NIE USTALONO

X. CZY W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK NIE NIE USTALONO

XI. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ALKOHOLU:

TAK NIE NIE USTALONO

XII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

TAK NIE NIE USTALONO

XIII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA LECZONA PSYCHIATRYCZNIE:

TAK NIE NIE USTALONO

XIV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, POSIADA BRONŃ:

TAK NIE NIE USTALONO

XV. CZY W ZWIĄZKU ZE STOSOWANIEM PRZEMOCY W RODZINIE BYŁY PODEJMOWANE NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

- powiadamanie i interwencje Policji
- powiadomienie prokuratury
- zatrzymanie
- dozór Policji
- wydanie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami
- wydanie zakazu zbliżania się do określonych osób
- wydanie postanowienia o obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
- tymczasowe aresztowanie
- wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
- odebranie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
- zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu (w stosunku do kogo?)
- leczenie innych uzależnień (jakich, w stosunku do kogo?)
- zobowiązanie do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (nałożone przez kogo?)
- udzielono pomocy medycznej
- inne działania (jakie?)

XVI. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POLICJĘ

Działania podjęte przez Policję	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
pouczenie				
środki przymusu bezpośredniego (jakie?)				
badanie na zawartość alkoholu w organizmie	(wynik)		(wynik)	
izba wytrzeźwień				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych				
policyjna izba dziecka				

XVII. DANE DOTYCZĄCE RODZINY

Inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

Lp.	Imię i nazwisko	Stosunek pokrewieństwa	Wiek	Czym się zajmuje*
1				
2				
3				
4				

* Zawód, miejsce pracy, w przypadku dzieci – szkoła/klasa.

XVIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE STANU ZDROWIA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Stan psychiczny:

- pobudzony/-na ospały/-ła/apatyczny/-na płacziwy/-wa
 agresywny/-na lękliwy/-wa inny/-na (jaki/-ka?)
-

2. Porozumiewanie się:

- chętnie nawiązuje kontakt trudno nawiązuje kontakt
 małomówny/-na jąka się
 krzyczy wypowiada się nielogicznie
 odmawia odpowiedzi na zadawane pytania
 porozumiewa się niewerbalnie (np. językiem migowym, gestami, piktogramami itp.)
-
-

Reakcja na osobę towarzyszącą (szczególnie ważne w przypadku dzieci):

.....

.....

3. Rodzaje uszkodzeń:

☐ skaleczenia	☐ ślady nakłucia	☐ ślady ugryzienia
☐ otarcia naskórka	☐ siniaki	☐ krwawienia
☐ ślady oparzenia	☐ zwichnięcia	☐ złamania kości

4. Stan higieny:

Skóra:	☐ czysta	☐ brudna
	☐ wysuszona	☐ odmrożona
	☐ odparzona	☐ odleżyny
	☐ pieluszkowe zapalenie skóry	
Włosy:	☐ czyste	☐ brudne
	☐ wszawica	☐ łysienie/włosy powyrywane
	☐ ciemieniucha	

5. Inne objawy podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/zaniedbania:

☐ strój brudny/nieadekwatny do pory roku	☐ waga/wzrost nieadekwatne do wieku
☐ rozwój nieadekwatny do wieku	☐ wyniszczenie organizmu
☐ odwodnienie	☐ ponawianie zgłoszeń do lekarza
☐ niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby	
☐ niestosowanie się do wcześniejszych zaleceń lekarskich	

6. Obrażenia i objawy spójne z wersją przedstawioną przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

TAK NIE

7. W przypadku dziecka obrażenia i objawy spójne również z wersją przedstawioną przez rodzica lub opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego:

TAK NIE

8. Konieczność przeprowadzenia konsultacji specjalistycznej:

TAK NIE

9. Podjęte leczenie:

- przyjęto na oddział szpitalny (jaki?)
- skierowano do szpitala (jakiego?)
- udzielono pomocy ambulatoryjnej odesłano do domu
- inne (jakie?)

10. Poinformowano o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334).

TAK NIE

11. Wydano zaświadczenie lekarskie:

TAK NIE

12. Wydano skierowanie na badanie lekarskie:

TAK NIE

13. Wydano zwolnienie lekarskie od pracy:

TAK NIE

XIX. PODJĘTE DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

- powiadomienie Policji udzielenie pomocy socjalnej
 udzielenie pomocy medycznej
(w przypadku przemocy seksualnej należy działać zgodnie z procedurą postępowania Policji i placówki medycznej)
 inne (jakie?)

2. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poprzez zapewnienie jej miejsca w placówce całodobowej:

- specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
 ośrodku wsparcia
 ośrodku interwencji kryzysowej
 domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
 szpitalu
 innych (jakich?)

3. Działania zmierzające do udzielenia pomocy dzieciom

.....
.....
.....

4. Przekazanie informacji organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego

.....
.....
.....

5. Inne (jakie?)

.....
.....
.....

XX. WNIOSKI PRZEDSTAWICIELA PODMIOTU WYPEŁNIAJĄCEGO FORMULARZ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

XXI. DODATKOWE INFORMACJE

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis przedstawiciela podmiotu wypełniającego
formularz „Niebieska Karta – A”)

.....
(data wpływu formularza „Niebieska Karta – A”
do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

Por. art. 9d u.p.p.r.: „1. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę «Niebieskie Karty» i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

2. Procedura «Niebieskie Karty» obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

3. Przedstawiciele podmiotów, o których mowa w ust. 2, realizują procedurę «Niebieskie Karty» w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

4. Wszczęcie procedury «Niebieskie Karty» następuje przez wypełnienie formularza «Niebieska Karta» w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, procedurę «Niebieskie Karty» oraz wzory formularzy «Niebieska Karta» wypełnianych przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę «Niebieskie Karty», mając na uwadze skuteczność działań wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i dobro tych osób”.

Por. także rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Por. także postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 listopada 2015 r., I OSK 2896/15, CBOSA, Legalis nr 1386921, LEX nr 1989917: „Żadna z czynności podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny bądź przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, nie dotyczy uprawnień lub obowiązków skarżącego, wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Procedura «Niebieskich Kart» służy w istocie zmniejszaniu ciemnej liczby spraw, w których dochodzić może do przemocy w rodzinie, zatem została tak ukształtowana przez ustawodawcę, by nie wymagała stosowania środków, o których mowa w art. 3 § 2 p.p.s.a. Nie pozbawia to skarżącego prawa do sądu. Prawa i obowiązki skarżącego będą kształtowane w ramach postępowań regulowanych odrębnymi ustawami – przed wysoko wyspecjalizowanymi organami państwowymi – Sądem Rodzinnym (k.p.c., k.r.o.; k. 46 akt Zespołu) bądź Prokuratorem a następnie – ewentualnie – Sądem powszechnym (k.p.k., k.k.; k. 28–27 akt Zespołu). W każdym z tych postępowań skarżący korzystać będzie z prawa do obrony”.

Jak słusznie zwróciła uwagę I. Sierpowska, celem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest zwiększenie skuteczności zwalczania i zapobiegania przemocy w rodzinie. Por. I. Sierpowska, *Prawo pomocy społecznej*, Warszawa 2011, s. 233. Ustawa ta nie ma charakteru wyczerpującego czy pionierskiego. Można uznać natomiast porządkujący charakter. W polskim porządku prawnym ochrona ofiar przemocy domowej jest bardzo złożona i znajduje się w wielu gałęziach prawa.

2. Wzór Niebieskiej Karty – B

Załącznik nr 2

WZÓR

NIEBIESKA KARTA – B

POUCZENIE DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE

Co to jest przemoc w rodzinie?

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Kto może być ofiarą przemocy w rodzinie?

- współmałżonkowie
- partnerzy w związkach nieformalnych
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie...

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi...

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi...

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych...
- niszczenie rzeczy osobistych
- demolowanie mieszkania
- wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie
- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb
- zmuszanie do picia alkoholu
- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków

PAMIĘTAJ!!!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest ofiarą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po Twojej stronie!

Jeżeli doznajesz takich zachowań, powiadom:

- Policję, dzwoniąc na numer 997 lub 112,
- prokuraturę.

Policjant ma obowiązek:

- **zapewnienia bezpieczeństwa** (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji – policjanci, wykonując czynności, mają prawo zatrzymywania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego);
- **przekazania informacji o interweniujących policjantach** (stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki, w której pełnią służbę);
- **przekazania, na wniosek sądu lub prokuratury, dokumentacji policyjnej** jako dowodów w postępowaniu;
- **uczestniczenia, na wniosek sądu, jako świadkowie** w sprawie karnej.

Prokurator w toku postępowania przygotowawczego ma prawo do:

- oddania podejrzanego pod dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym;
- oddania podejrzanego pod dozór Policji zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym oraz określi miejsce swojego pobytu;
- nakazania podejrzanemu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
- pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.;
- groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 k.k.;
- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępem, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego); /UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!;/
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.;
- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nieulożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażenie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) – art. 209 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku – art. 288 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.;
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania – art. 200 k.k.;
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.

Masz też prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

PAMIĘTAJ!!!

Sprawca przemocy wobec bliskich, gdy czuje się bezkarny, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosował przemoc, bez względu na składane obietnice; następnym razem może być znacznie gorzej.

Jeżeli jednak zaufasz jego deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie/Twojej rodziny i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby Ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą ofiarom przemocy w rodzinie, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy rodzinnej, ośrodku interwencji kryzysowej.

PAMIĘTAJ!!!

Zahamowanie przemocy w rodzinie jest możliwe — możesz z nią walczyć i uzyskać pomoc dla siebie i swoich bliskich.

Jak to możliwe?

Zrób dwa kroki:

1. Krok pierwszy — zanotuj przebieg zdarzenia (pamięć bywa zawodna):

Kto Cię skrzywdził? (imię i nazwisko)

Kim jest dla Ciebie sprawca przemocy w rodzinie? (Podać kto — mąż, żona, partner, partnerka, ojciec, matka, brat, siostra, syn, córka, inne)

Kiedy to się stało? data godzina miejsce

Na czym polegała przemoc? (awantura, krzyk, lżenie, bicie, kopanie, rzucanie sprzętami, niszczenie sprzętów, bicie dzieci, groźby pobicia, groźby zabicia, wyrzucanie z domu, inne — podać jakie?)

Kto widział, słyszał przebieg zdarzenia?

Kto interweniował? (imię i nazwisko policjanta, jego numer służbowy, jednostka)

Czy po raz pierwszy Policja interweniuje w Twoim domu w takiej sprawie?

TAK

NIE

Jak często dochodzi do przemocy w Twoim domu? (raz w miesiącu, raz na tydzień, częściej)

Kiedy to się wydarzyło poprzednim razem?

Czy przemoc w rodzinie towarzyszy picie alkoholu?

TAK

NIE

Czy zawsze krzywdzi Cię ten sam sprawca?

TAK

NIE

Czy sprawca był już karany sądownie za czyn podobny?

TAK

NIE

Czy wobec sprawcy sąd zastosował dozór kuratora sądowego?

TAK

NIE

2. Krok drugi — do kogo możesz zwrócić się o pomoc?

Czy kiedykolwiek korzystałeś/korzystałaś z pomocy instytucji lub organizacji obowiązanych do udzielania pomocy?

TAK

NIE

Jeżeli: „TAK”, to z pomocy jakich instytucji lub organizacji?

Jeżeli: „NIE”, to poniżej podajemy Ci nazwy instytucji i organizacji, z których pomocy możesz skorzystać i się do nich zwrócić:

- **Ośrodki pomocy społecznej** — pomogą Ci w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** — pomogą Ci w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej** — zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.

- **Ośrodki wsparcia** — zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie** — zapewnią bezpłatne schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, oraz udzielą Ci specjalistycznej pomocy, w tym: pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i medycznej, oraz wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Prokuratura, Policja** — możesz tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę Twoich bliskich i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.
- **Sąd rodzinny i opiekuńczy** — możesz tam złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wnioski dotyczące spraw opiekuńczych Twoich dzieci.
- **Ochrona zdrowia** — możesz tam uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, poprosić o pomoc lekarską, spytać o adresy specjalistycznych poradni lekarskich.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** — jeżeli przemocy w Twoim domu towarzyszy picie alkoholu, możesz zwrócić się do nich z wnioskiem o skierowanie sprawcy przemocy na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc związaną z nadużywaniem przez niego alkoholu.

Na Twoim terenie funkcjonują lokalne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie:

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres mailowy

Możesz zadzwonić również pod numery telefonów:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 801 12 00 02** (płatny pierwszy impuls, linia czynna od poniedziałku do soboty w godzinach 8⁰⁰–22⁰⁰, w niedziele i święta w godzinach 8⁰⁰–16⁰⁰), **tel. (22) 666 28 50 — dyżur prawny** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰), **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info.
- **Policyjnego Telefonu Zaufania tel. 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

WAŻNE

Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji rodzinnej zostanie przekazana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który podejmie dalsze działania.

Zawsze możesz wzywać Policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

Por. także rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

3. Wzór Niebieskiej Karty – C

WZÓR

Załącznik nr 3

NIEBIESKA KARTA – C

.....
(miejscowość, data)

I. DANE BEZ ZMIAN

- 1) osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie
- 2) osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie

II. WERYFIKACJA DANYCH OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Imiona rodziców:

3. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

4. Aktualny adres pobytu:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

III. WERYFIKACJA DANYCH OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

3. Stopień pokrewieństwa ze zgłaszającą/-cym:

IV. DIAGNOZA SYTUACJI OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Sytuacja rodzinna:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Sytuacja zawodowa:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Sytuacja ekonomiczna:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Sytuacja mieszkaniowa:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Sytuacja zdrowotna:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Sytuacja dzieci (rodzinna, edukacyjna, wychowawcza, zdrowotna itp.):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

V. INDYWIDUALNY PLAN POMOCY DLA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE, W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PRZEDSTAWICIELI:

1. Jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku
- poinformowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej
- wskazanie na możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa – medycznego, zawodowego i rodzinnego
- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do placówki dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności do specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
- skierowanie dzieci do placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego (np. świetlicy, klubu, ogniska wychowawczego)
- powiadomienie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dzieci
- inne (jakie?)

.....
.....
.....
.....

2. Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- skierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych
- poinformowanie o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania poddania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do poddania się leczeniu odwykowemu
- skierowanie do udziału w grupie terapeutycznej
- skierowanie do udziału w grupie samopomocowej
- inne (jakie?)
-
-
-
-

3. Policji:

- systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, odbywające się
-
(podać częstotliwość wizyt uzgodnioną przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą)
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, że znęcanie się fizyczne i psychiczne jest przestępstwem, i przedstawienie aspektów odpowiedzialności karnej
- poinformowanie o możliwości przeprowadzenia badania lekarskiego
- wszczęcie postępowania przygotowawczego
- wystąpienie do prokuratora z wnioskiem o zastosowanie właściwych środków zapobiegawczych
- inne (jakie?)
-
-
-
-

4. Oświaty:

- objęcie dziecka/dzieci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub innej placówce, odpowiednio w formie:
 - klasy terapeutycznej
 - zajęć rozwijających uzdolnienia
 - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych
 - zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej – w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych
 - porad i konsultacji
- objęcie rodziców/opiekunów pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie: porad, konsultacji, warsztatów lub szkoleń
- pomoc materialna i jej rodzaj: wypoczynek wakacyjny, dożywianie, stypendium szkolne, zasilek szkolny
- konsultacja w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, skierowanie do pomocy terapeutycznej
- powiadomienie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dziecka
- poinformowanie rodzica/opiekuna o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego
- inne (jakie?)
-
-
-
-

5. Ochrony zdrowia:

- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej ze wskazaniem co do dalszych ewentualnych konsultacji medycznych
- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na konsultacje psychiatryczne
- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie
- inne (jakie?)

6. Pozostałych członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

.....
.....
.....
.....

VI. ZOBOWIĄZANIA, JAKIE PODJĘŁA OSOBA, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

.....
.....
.....
.....

VII. OKRESOWA OCENA SYTUACJI RODZINY ORAZ OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

- raz w tygodniu
- raz w miesiącu
- raz na trzy miesiące
- w innych terminach (jakich?)

VIII. WERYFIKACJA INDYWIDUALNEGO PLANU POMOCY DLA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE, W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PRZEDSTAWICIELI

1) jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3) Policji:

.....
.....
.....
.....
.....

4) oświaty:

.....
.....
.....
.....
.....

5) ochrony zdrowia:

.....
.....
.....
.....
.....

6) pozostałych członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

.....
.....
.....
.....
.....

X. CZY W PRZYPADKU PODEJRZENIA POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA ZOSTAŁY PRZEKAZANE INFORMACJE WŁAŚCIWYM ORGANOM PROWADZĄCYM POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE:

TAK

NIE

X. OPIS KOLEJNEGO ZDARZENIA PRZEMOCY W RODZINIE W TRAKCIE TRWANIA PROCEDURY

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis przewodniczącego
zespołu interdyscyplinarnego)

Por. także rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

4. Wzór Niebieskiej Karty – D

Załącznik nr 4

WZÓR

NIEBIESKA KARTA – D

.....
(miejscowość, data)

I. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:
2. Data i miejsce urodzenia:, w
3. Stan cywilny:
4. Miejsce zamieszkania:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:
5. Aktualny adres pobytu:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:
6. Miejsce pracy/źródło utrzymania:

II. CZY ZDARZA SIĘ, ŻE OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWUJE SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodzenia ciała, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrolowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						

poniżanie						
demoralizację						
ciągle niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/ znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

III. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....

IV. CZY SĄ ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE:

TAK NIE NIE USTALONO

V. CZY BYŁ/BYŁA PAN/PANI JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANY/KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŻBY JEJ UŻYCIA:

TAK NIE NIE USTALONO

VI. CZY WOBEC PANA/PANI SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK NIE NIE USTALONO

VII. CZY NADUŻYWA PAN/PANI ALKOHOLU:

TAK NIE NIE USTALONO

- od jak dawna i jak często?
- kiedy ostatnio?

.....

VIII. CZY NADUŻYWA PAN/PANI ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

TAK NIE NIE USTALONO

- od jak dawna i jak często?
- kiedy ostatnio?

.....

IX. CZY KIEDYKOLWIEK BYŁ/BYŁA PAN/PANI PODDANY/PODDANA LECZENIU ODWYKOWEMU? KIEDY OSTATNIO I JAKIEGO UZALEŻNIENIA DOTYCZYŁO LECZENIE:
(od alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków)

.....
.....
.....

X. CZY W ZWIĄZKU Z TYMI ZACHOWANIAMI MIAŁY MIEJSCE:

- powiadomienie i interwencje Policji
- powiadomienie prokuratury
- wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
- zobowiązanie do leczenia odwykowego
- zobowiązanie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych
- interwencja i pomoc innej instytucji (jakiej?)
- inne (jakie?)

XI. CZY MIAŁ/MIAŁA PAN/PANI INNE PROBLEMY W ZWIĄZKU Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

- konflikty z prawem
- wykroczenia w ruchu drogowym
- kłopoty w pracy
- pobyty w izbie wytrzeźwień
- inne (jakie?)

XII. JAK PAN/PANI OCENIA SWOJĄ SYTUACJĘ? CZY WIDZI PAN/PANI COŚ NIEPOKOJĄCEGO:

.....
.....
.....

XIII. DZIAŁANIA W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

- udział w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
- dobrowolne poddanie się leczeniu odwykowemu i opracowanie planu leczenia
- złożenie wniosku do sądu w celu uruchomienia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego
- zobowiązanie do informowania członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej o podejmowanych działaniach mających na celu zaprzestanie przemocy w rodzinie:
 - raz w tygodniu
 - raz w miesiącu
 - raz na trzy miesiące
 - w innych terminach (jakich?)
- złożenie przez kuratora sądowego stosownego wniosku do sądu
- inne działania (jakie?)

XIV. ZOBOWIĄZANIA, JAKIE PODJĘŁA OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

.....
.....
.....
.....
.....
.....

XV. OKRESOWA OCENA SYTUACJI OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZE-
MOC W RODZINIE

- raz w tygodniu raz w miesiącu raz na trzy miesiące
 w innych terminach (jakich?)

.....
(podpis przewodniczącego
zespołu interdyscyplinarnego)

Por. także rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

5. Wytyczne Prokuratora Generalnego

PG VII G 021.6 . 2016

Wytyczne
Prokuratora Generalnego
z dnia 22. 2016 r.

dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury
w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze (tekst jedn. Dz. U. 2011 r. Nr 270, poz.1599, z późn. zm.), oraz art. 8a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), ponadto mając na uwadze:

- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą Decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z dnia 14 listopada 2012 r.)
- Konwencję Rady Europy z dnia 11 maja 2011 roku o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 961).

polecam przyjęcie następujących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Przy sporządzaniu protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie oraz przy pierwszym przesłuchaniu pokrzywdzonego w sprawach dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie - niezależnie od pisemnego pouczenia o prawach pokrzywdzonego w postępowaniu karnym - pokrzywdzonemu należy udzielić dodatkowych, szczegółowych informacji i pouczeń dotyczących jego uprawnień wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym w szczególności dotyczących form pomocy wskazanych w art. 3 ust. 1 ustawy.
2. Pokrzywdzonego należy w przystępnej i zrozumiałej dla niego formie poinformować o wszelkich formach pomocy udzielanej osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, realizowanej w ramach gminnych, powiatowych i wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym o pomocy świadczonej przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto pokrzywdzonego informuje się o działalności innych, najbliższych ze względu na miejsce zamieszkania pokrzywdzonego placówek pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz wskazuje zakres ich działania i świadczonych przez nie form pomocy oraz powiadamia o działalności organizacji pozarządowych na danym terenie, świadczących pomoc pokrzywdzonym przemocą w rodzinie. Aktualne wykazy

odpowiednich placówek winny być dostępne we wszystkich jednostkach organizacyjnych prokuratury.

3. Pokrzywdzonego należy poinformować wyczerpująco i w zrozumiały dla niego sposób o jego uprawnieniach jako strony postępowania przygotowawczego, w szczególności o możliwości składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia (inicjatywie dowodowej), ustanowienia pełnomocnika, zasadach regulujących wykonywanie praw pokrzywdzonego małoletniego lub ubezwłasnowolnionego, jak również wyjaśnić zasady ustanowienia pełnomocnika z urzędu. W każdym przypadku złożenia tego rodzaju wniosku należy bezzwłocznie wystąpić do sądu o jego ustanowienie.

4. Przed przystąpieniem do przeprowadzenia czynności procesowej z udziałem pokrzywdzonego należy ponadto poinformować go o możliwości obecności w toku tej czynności osoby wskazanej przez niego. Decyzja odmawiająca obecności osoby wskazanej przez pokrzywdzonego powinna być wydana w formie zarządzenia wraz z uzasadnieniem.

5. Pokrzywdzonego informuje się o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej świadczonej przez podmioty, które otrzymały na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Pokrzywdzonego należy również poinformować o możliwości skierowania przez niego wniosku o wezwanie przez prokuratora uprawnionych podmiotów do udzielenia w terminie 14 dni od dnia wezwania pomocy psychologicznej.

6. Prokurator powinien pouczyć pokrzywdzonego o prawie do odmowy składania zeznań dotyczących podejrzanego (oskarżonego) będącego osobą najbliższą (art. 182 § 1 k.p.k.) oraz wyjaśnić konsekwencje odmowy składania zeznań na późniejszym etapie postępowania karnego.

7. W przypadku skorzystania przez pokrzywdzonego z prawa odmowy składania zeznań, w prowadzonych postępowaniach należy dążyć do pełnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia materiału dowodowego również na podstawie innych dowodów niż zeznania pokrzywdzonego.

8. Niezależnie od formy prowadzenia postępowania przygotowawczego prokurator powinien rozważyć przejście do osobistego wykonania czynności przesłuchania osób pokrzywdzonych oraz najważniejszych świadków. Wniosek o przesłuchanie pokrzywdzonego lub świadka przewidziany w art. 185a § 1 k.p.k., art. 185a § 4 k.p.k., 185b § 1 k.p.k., art. 185c § 2 k.p.k. sporządzany jest przez prokuratora. Wniosek ten powinien zawierać uzasadnienie. Prokurator aktywnie uczestniczy w posiedzeniu sądu w przedmiocie rozpoznania wniosku.

9. Podczas przesłuchania pokrzywdzonego należy ustalić, czy została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz.1245). W przypadku gdy

procedura taka była prowadzona, należy uzyskać do akt postępowania przygotowawczego dokumentację tych działań. W razie zaistnienia takiej potrzeby prokurator inicjuje procedurę „Niebieskie karty”.

10. W sytuacji uzyskania informacji dotyczących obrażeń ciała pokrzywdzonego, w każdym przypadku należy uzyskać opinię biegłego lekarza w tym zakresie. Prokurator niezwłocznie podejmuje decyzję o wykorzystaniu w postępowaniu karnym jako dowodów dokumentów zawierających tajemnicę lekarską oraz w razie konieczności procesowej występuje do sądu o zezwolenie na przesłuchanie osoby obowiązanej do zachowania tajemnicy lekarskiej.

11. W każdej sprawie prowadzonej przeciwko podejrzanemu o przestępstwo związane z przemocą w rodzinie, w przypadku braku przesłanek do wystąpienia z wnioskiem o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, należy rozważyć zasadność zastosowania środka zapobiegawczego określonego w art. 275a k.p.k..

12. W przypadku ustalenia w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego, istnienia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie należy niezwłocznie poinformować właściwego pracownika socjalnego w celu uruchomienia procedury określonej w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

13. Prokurator niezwłocznie reaguje na wszelkie przypadki użycia gróźb lub przemocy wobec świadków oraz pokrzywdzonych. W przypadku uzyskania informacji o użyciu groźby bezprawnej lub przemocy wobec pokrzywdzonego lub świadka, prokurator podejmuje czynności zmierzające do wyjaśnienia tych okoliczności, zaś w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wszczyna postępowanie karne.

14. Po uzyskaniu informacji o planowanym wyjeździe pokrzywdzonego do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należy pokrzywdzonego poinformować o możliwości zastosowania na jego wniosek europejskiego nakazu ochrony.

15. W razie konieczności prokurator, po uprzednim uzyskaniu zgody pokrzywdzonego lub świadka, występuje do właściwego komendanta Policji o udzielenie odpowiednich do zaistniałej sytuacji środków ochrony i pomocy, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21) bądź o zarządzenie dalszego stosowania środków ochrony i pomocy. Przedstawia również pisemną opinię w przedmiocie wniosku w tym zakresie złożonego przez pokrzywdzonego lub świadka.

16. Prokuratorzy dokonują bieżącej analizy akt postępowania przygotowawczych, oceniając potrzebę złożenia wniosku o przyznanie kompensaty państwowej osobom uprawnionym, przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1415 z późn. zm.)

17. Prokurator informuje sąd rodzinny o ujawnionych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu rodziny, w szczególności o przejawach demoralizacji małoletniego. W przypadku uznania celowości orzeczenia pozbawienia lub ograniczenia praw rodzicielskich lub opiekuńczych w razie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim prokurator występuje do sądu z wnioskiem o skierowanie zawiadomienia do sądu rodzinnego na podstawie art. 43c k.k.
18. W sprawach o przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego lub w okolicznościach, które mogą świadczyć o demoralizacji lub gorszącym wpływie na niego, prokurator podejmuje działania przewidziane w art. 23 k.p.k., zawiadamiając sąd rodzinny w celu rozważenia środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.
19. Jeżeli ustalenia postępowania karnego uzasadniają wszczęcie przez sąd opiekuńczy postępowania z urzędu, prokurator w oparciu o przepis art. 572 k.p.c. kieruje do właściwego sądu stosowne zawiadomienie chyba że zachodzą przesłanki uzasadniające podjęcie przez prokuratora działań określonych w art. 7 k.p.c.
20. Jeżeli uzasadniają to wyniki postępowania karnego, prokurator podejmuje działania określone w art. 7 k.p.c. mające na celu dochodzenie od sprawcy stosującego przemoc odszkodowania za poniesioną szkodę lub zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, w szczególności gdy osoba pokrzywdzona przestępstwem nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich roszczeń albo bezpodstawnie uchyla się od tego ze szkodą dla interesu społecznego lub ważnego interesu prywatnego. Jeżeli uprawniony samodzielnie wytoczył powództwo, prokurator powinien rozważyć zgłoszenie udziału w postępowaniu sądowym.
21. W razie stwierdzenia przez prokuratora w postępowaniu karnym dotyczącym przestępstw związanych z przemocą w rodzinie poważnego uchybienia w działaniu instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej działającej w tej sferze, w każdym przypadku prokurator podejmuje działania określone w art. 19 k.p.k.
22. W toku postępowań karnych związanych z przemocą w rodzinie, w których pokrzywdzonymi są małoletni, a z ujawnionych okoliczności postępowania wynika, iż przedstawiciele ustawowi nie mogą w należyty sposób wykonywać ich praw w prowadzonym postępowaniu, należy wystąpić do sądu o ustanowienie kuratora w trybie art. 99 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 2082 j.t.) w zw. z art. 51 § 2 k.p.k.
23. We wnioskach dotyczących wymiaru kary i środków karnych w sprawach dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie, a także w przypadku kierowania w tych sprawach wniosków o warunkowe umorzenie postępowania karnego każdorazowo należy wnosić o orzeczenie właściwych środków karnych wyszczególnionych w art. 39 k.k., obowiązków określonych w art. 72 k.k., środków kompensacyjnych oraz w razie konieczności środków zabezpieczających, uwzględniając ewentualne skutki dla sytuacji finansowej rodziny.

24. Prokuratorzy sprawujący nadzór nad postępowaniami prowadzonymi przez Policję w formie dochodzenia powinni szczególnie wnikliwie dokonywać analizy zgromadzonego przez Policję materiału dowodowego, zatwierdzając postanowienia o umorzeniu dochodzenia przeciwko osobie oraz rozpatrując zażalenia na postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia, o umorzeniu postępowania w sprawie oraz umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw. W przypadku podejmowanie decyzji o przedłużeniu czasu trwania dochodzenia prokuratorzy zwracają uwagę na ewentualnie występujące uchybienia oraz wskazują dalsze kierunki działań procesowych, mając w szczególności na uwadze dobro prawne pokrzywdzonych.

25. Ze szczególną starannością należy podejmować decyzję o skierowaniu spraw dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie do postępowania mediacyjnego.

26. Prokuratorzy w toku postępowań sądowych w sprawach o przestępstwa związane z przemocą w rodzinie powinni wykazywać szczególną aktywność procesową, a zwłaszcza reagować na przejawy naruszania godności pokrzywdzonego. W razie konieczności i przy spełnieniu ustawowych wymogów należy wnioskować o wyłączenie jawności rozprawy oraz przesłuchanie świadka po opuszczeniu sali sądowej przez oskarżonego lub o przeprowadzenie przesłuchania pokrzywdzonego bądź świadka przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

27. W przypadku uzyskania informacji, iż skazany za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej mieszkającej wspólnie ze sprawcą w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej względem tych osób, wspólnie zamieszkujących ze sprawcą, należy w każdym przypadku złożyć do sądu wniosek o zarządzenie wykonania kary w trybie art. 75 § 1a k.k., bądź o odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia w trybie art. 160 § 2 k.k.w.

28. Biorąc udział w posiedzeniach sądu w postępowaniu wykonawczym, prokurator w sprawach dotyczących skazanych za przestępstwa związane z przemocą w rodzinie, składając wnioski i zajmując stanowisko, ma na uwadze konieczność wdrożenia wobec skazanego odpowiednich środków o charakterze leczniczym i korekcyjno-edukacyjnym.

29. Kierownicy jednostek organizacyjnych prokuratury lub inni wyznaczeni prokuratorzy powinni nawiązać współpracę z organami administracji rządowej, samorządowej oraz z organizacjami pozarządowymi w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współdziałanie w ramach form przewidzianych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym w ramach zespołów interdyscyplinarnych, nie może naruszać niezależności prokuratora.

30. Postępowania karne dotyczące przestępstw związanych z przemocą w rodzinie winni prowadzić lub nadzorować prokuratorzy o odpowiednim doświadczeniu zawodowym.
31. Prawidłowość i efektywność prowadzenia oraz nadzorowania przez prokuratorów postępowań karnych dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie, a także sprawność nadzoru służbowego powinna być przedmiotem ocen dokonywanych w ramach przeprowadzanych wizytacji lub lustracji jednostek organizacyjnych prokuratury.
32. Uchyla się wytyczne Prokuratora Generalnego z dnia 1 kwietnia 2014 roku dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
33. Wytyczne są wiążące dla wszystkich organów uprawnionych do prowadzenia postępowań przygotowawczych.
34. Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

Andrzej Seremet

Por. art. 8a u.p.p.r.: „Do zadań Prokuratora Generalnego należy opracowywanie i wydawanie co najmniej raz na dwa lata wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Por. także <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2018/08/Wytyczne-Prokuratora-Generalnego-z-dnia-22.02.2016.pdf> (dostęp: 15 października 2022 r.).

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 8 listopada 2019 r., III SA/Kr 786/19, CBOSA, Legalis nr 2249780, LEX nr 2741125: „O istotności udziału prokuratora w pracach zespołu interdyscyplinarnego świadczy fakt, że zgodnie z art. 8a powołanej ustawy Prokurator Generalny opracowuje i wydaje co najmniej raz na dwa lata wytyczne dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Sąd zauważa przy tym, że ostatnie wytyczne zostały wydane 22 lutego 2016 r. i od tego czasu nie były aktualizowane (<https://pk.gov.pl/dzialalnosc/wytyczne-i-zarzadzenia/wytyczne-i-zarzadzenia/>). Zaniechanie legislacyjne (Prokurator Generalny wydał od czasu wejścia w życie art. 8a ustawy – czterokrotnie wytyczne tj. 21 grudnia 2011 r., 18 grudnia 2013 r., 1 kwietnia 2014 r. oraz 22 lutego 2016 r. – każde kolejne wytyczne uchylały poprzednio obowiązujące) nie stanowi jednak dla Sądu podstawy oddalenia skargi prokuratora. Jak zauważają przy tym komentatorzy, obecnie obowiązujące wytyczne są bardzo podobne treściowo do dwóch poprzednich (por. Spurek Sylwia Art. 8(a). (w:) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Komentarz, wyd. IV. Warszawa, 2019)”.

6. Wniosek o dokonanie oględzin ciała

..... (miejsowość), (data)

..... (imię, nazwisko i adres wnioskodawcy)

Prokuratura

ul.

..-...

znak

WNIOSEK O WYKONANIE BADANIA LEKARSKIEGO

Niniejszym w imieniu własnym wnoszę o zlecenia wykonania nieodpłatnego badania lekarskiego określającego przyczyny i rodzaj uszkodzeń mojego ciała po pobiciu mnie przez w dniu

Jednocześnie wnoszę o wydanie stosownego zaświadczenia.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 3 u.p.p.r.: „1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie, uwzględniając przydatność zaświadczenia dla ochrony prawnej osoby dotkniętej przemocą w rodzinie”.

7. Wzór zaświadczenia lekarskiego

WZÓR

Zaświadczenie lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie

1. Imię (imiona) i nazwisko oraz data urodzenia osoby badanej
.....
2. Adres zamieszkania osoby badanej
.....
3. Rodzaj, seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby badanej (jeżeli posiada)
.....
4. Imię, nazwisko i specjalizacja lekarza prowadzącego badanie
.....
5. Imiona i nazwiska innych osób obecnych przy badaniu
.....
.....
.....
6. Pełna nazwa świadczeniodawcy*) wystawiającego zaświadczenie
.....
.....
7. Data i godzina przeprowadzenia badania
.....
8. Data i godzina wystawienia zaświadczenia

*) Świadczeniodawca oznacza świadczeniodawcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.).

9. Opinia o stanie zdrowia osoby badanej, będąca wynikiem przeprowadzonego badania, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju stwierdzonych uszkodzeń ciała oraz możliwych przyczyn i czasu ich powstania

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(czytelny podpis i pieczęć lekarza albo imię i nazwisko, specjalizacja, numer prawa wykonywania zawodu oraz podpis lekarza)

Por. załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1759).

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 5 czerwca 2018 r., IV SA/Wa 234/18, CBOŚA, Legalis nr 2317660: „Ponadto, aktualnie istnieje wiele rozwiązań prawnych chroniących ofiary przemocy w rodzinie, tak na drodze cywilnej, jak i karnej (zob. np. art. 3 i 11a z dnia 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz art. 275a k.p.k.). Po trzecie, skarżąca nie wyjaśnia, dlaczego wspomniane obawy przed mężem nie powstrzymały jej przed podjęciem obrony w postępowaniu administracyjnym i sądowym, a równocześnie skarżąca nie skorzystała z wielu istniejących instrumentów prawnych mających chronić jej prawa, a wymagających zdecydowanie mniejszego zaangażowania ze strony skarżącej niż wnoszenie odwołań i skarg do sądu administracyjnego”.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na obowiązki wynikające z przetwarzania danych osobowych w dokumentacji medycznej, np. w zakresie jej przechowywania czy też udostępniania.

8. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

..... (miejsowość), (data)

..... (imię, nazwisko i adres zawiadamiającego)

Prokuratura

ul.

..-...

ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym zawiadamiam o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się przez (dane personalne) wobec jego małoletniego syna (dane personalne), na którego ciele zauważyłem wiele siniaków powstałych w wyniku awantury domowej.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 304 k.p.k.: „§ 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3. Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuratora, Policja przekazuje wraz z zebrany materiał niezwłocznie prokuratorowi”.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 grudnia 2019 r., I ACa 529/19, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 2327772, LEX nr 2935654: „Generalnie, złożenie doniesienia do organów ścigania, niezależnie od wyniku toczącego się na skutek tego postępowania, mieści się w granicach prawa. Mogłoby je przekraczać wyłącznie wówczas, gdyby zawiadomienie o przestępstwie i wskazanie konkretnej osoby podejrzanej dokonane

było z oczywiste złym zamiarem i z pełną świadomością nieprawdy takiego twierdzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 grudnia 1998 r. I ACa 1004/98, Apel.-W-wa 1999/3/28). Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, jak i wskazanie osoby podejrzanej, jest uprawnieniem pokrzywdzonego mieszczącym się w granicach prawa. Skorzystanie z tego uprawnienia nie może być uważane za działanie bezprawne nawet wówczas, gdy w wyniku przeprowadzonego postępowania karnego okaże się, że przestępstwo nie zostało popełnione. Sąd Apelacyjny przychylił się do wyrażonego przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie III CKN 777/98 (...) poglądu, zgodnie z którym nieuzasadnione byłoby ograniczenie możliwości wyłączenia bezprawności działania polegającego na złożeniu zawiadomienia o przestępstwie i wniosku o ściganie, jedynie do sytuacji, gdy sprawca zarzucanego przestępstwa zostanie prawomocnie skazany”.

Por. także J. Garncarz, *Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa*, [w:] *Zostałem pokrzywdzony przestępstwem i co dalej? Informator dla pokrzywdzonego*, red. T. Sroka, Warszawa 2010, s. 32–40.

9. Zawiadomienie organizacji społecznej o możliwości popełnienia przestępstwa

..... (miejsowość), (data)

..... (nazwa, adres, numer rejestrowy zawiadamiającego)

Prokuratura

ul.

..-...

ZAWIADOMIENIE ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym organizacja społeczna zawiadamia o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się przez (dane personalne) wobec jego małoletniego syna (dane personalne), na którego ciele zauważono wiele siniaków powstałych w wyniku awantury domowej.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 304 k.p.k.: „§ 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3. Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuratora, Policja przekazuje wraz z zebrany materiałem niezwłocznie prokuratorowi”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R.A. Stefański, *Pisma procesowe w sprawach karnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2012, s. 517–518.

10. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (funkcjonariusza publicznego)

..... (miejsowość), (data)

..... (imię, nazwisko i adres zawiadamiającego)

Prokuratura

ul.

.....

ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym jako funkcjonariusz publiczny zawiadamiam o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się przez (dane personalne) wobec jego małoletniego syna (dane personalne), na którego ciele zauważyłem wiele siniaków powstałych w wyniku awantury domowej.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 12 u.p.p.r.: „1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.

2. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

11. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w postaci molestowania małoletnich

..... (miejsowość), (data)

..... (imię, nazwisko i adres zawiadamiającego)

Prokuratura

ul.

.....

ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym zawiadamiam o możliwości popełnienia przestępstwa molestowania małoletniego (dane personalne) przez jego matkę (dane personalne), na którego ciele zauważyłem wiele siniaków powstałych w wyniku molestowania seksualnego.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 240 k.k.: „§ 1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120–124, art. 127, art. 128, art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3 lub 4, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto zaniechał zawiadomienia, mając dostateczną podstawę do przypuszczenia, że wymieniony w § 1 organ wie o przygotowywanym, usiłowanym lub dokonanym czynie zabronionym; nie popełnia przestępstwa również ten, kto zapobiegł popełnieniu przygotowywanego lub usiłowanego czynu zabronionego określonego w § 1.

§ 2a. Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w § 1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie.

§ 3. Nie podlega karze, kto zaniechał zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższymi”.

12. Ustanowienie obrońcy

..... (miejsowość), (data)

USTANOWIENIE OBROŃCY

Niniejszym ja (dane oskarżonego) ustanawiam moim obrońcą
(dane adwokata lub radcy prawnego) w sprawie karnej przed (sygn. akt
.....) oraz ewentualnie w postępowaniu przed Sądem I i II instancji, w których je-
stem oskarżonym.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 83 k.p.k.: „§ 1. Obrońcę ustanawia oskarżony; do czasu ustanowienia obrońcy przez oskarżonego pozbawionego wolności, obrońcę może ustanowić inna osoba, o czym niezwłocznie zawiadamia się oskarżonego.

§ 2. Upoważnienie do obrony może być udzielone na piśmie albo przez oświadczenie do protokołu organu prowadzącego postępowanie karne”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2014 r., VI KZ 10/14, www.sn.pl, [Legalis](http://legalis.lpa.gov.pl) nr 1157300, LEX nr 1552155: „Postępowania dyscyplinarne, toczące się przed organami samorządu zawodowego, tak jak i postępowanie karne, są i muszą być postępowaniami sformalizowanymi. Zgodnie z art. 94 ustawy – Prawo o adwokaturze, obwiniony ma prawo do ustanowienia obrońcy, którym może być wyłącznie adwokat. Gdy chodzi o instytucję obrońcy, przepisy dotyczące korporacyjnego postępowania dyscyplinarnego odsyłają w pozostałym zakresie do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego (art. 95n ustawy – Prawo o adwokaturze). Zgodnie zaś z art. 83 § 2 k.p.k. upoważnienie do obrony może być udzielone na piśmie albo przez oświadczenie do protokołu organu prowadzącego postępowanie karne. Innych form ustanowienia obrońcy nie przewidziano”.

13. Pełnomocnictwo

..... (miejsowość), (data)

PEŁNOMOCNICTWO

Niniejszym ja (dane pokrzywdzonej) ustanawiam moim pełnomocnikiem adw. w sprawie karnej przed (sygn. akt) oraz ewentualnie w postępowaniu przed Sądem I i II instancji, w których jestem pokrzywdzoną.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 87 k.p.k.: „§ 1. Strona inna niż oskarżony może ustanowić pełnomocnika.
§ 2. Osoba niebędąca stroną może ustanowić pełnomocnika, jeżeli wymagają tego jej interesy w toczącym się postępowaniu.
§ 3. Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może odmówić dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika, o którym mowa w § 2, jeżeli uzna, że nie wymaga tego obrona interesów osoby niebędącej stroną”.

Por. także M. Gutowski, *Umowa o zastępstwo procesowe*, Warszawa 2009.

14. Przystąpienie obrońcy do sprawy

(nagłówek kancelarii)

..... (miejscowość), (data)

Prokuratura

ul.

.....

adw. (imię i nazwisko)

pełnomocnik pokrzywdzonej

..... (imię i nazwisko)

Ds.

PISMO W TOKU SPRAWY

Jako pełnomocnik pokrzywdzonej działającej jako oskarżyciel posiłkowy, pełnomocnictwo w załączeniu, wnoszę o:

1) wyrażenie zgody na mój wgląd w całe akta postępowania wraz z prawem fotokopii i kserokopii;

2) doręczenie mi odpisów wszelkich orzeczeń wydawanych w toku postępowania przygotowawczego;

3) zawiadamianie mnie o miejscu i czasie przeprowadzenia wszelkich czynności procesowych w postępowaniu przygotowawczym, w szczególności, w których konieczny lub uprawniony jest udział pełnomocnika pokrzywdzonej w sposób umożliwiający udział w czynności procesowej.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. pełnomocnictwo.

Por. art. 117 k.p.k.: „§ 1. Uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej zawiadamia się o jej czasie i miejscu, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiła się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona, oraz jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że niestawiennictwo wynika z powodu przeszkód żywiołowych lub innych wyjątkowych przyczyn, a także wtedy, gdy osoba ta usprawiedliwiła należycie niestawiennictwo i wnosi o nieprzeprowadzenie czynności bez jej obecności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2a. Usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby oskarżonych, świadków, obrońców, pełnomocników i innych uczestników postępowania, których obecność była obowiązkowa lub którzy wnosili o dopuszczenie do czynności, będąc uprawnionymi do wzięcia w niej udziału, wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie, wystawionego przez lekarza sądowego.

§ 3. W razie niestawiennictwa strony, obrońcy lub pełnomocnika, których stawiennictwo jest obowiązkowe, czynności procesowej nie przeprowadza się, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 3a. Niestawiennictwo strony, która została należycie zawiadomiona o czynności procesowej, niezależnie od jego przyczyny, nie stoi na przeszkodzie przeprowadzeniu tej czynności, jeżeli stawił się jej obrońca lub pełnomocnik. Nie dotyczy to czynności, w której udział strony jest obowiązkowy.

(...)

§ 5. Przepisu § 2a nie stosuje się do osób pozbawionych wolności, których zasady usprawiedliwiania niestawiennictwa regulują odrębne przepisy”.

Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2022 r., V KK 78/22, www.sn.pl, Legalis nr 2765160, LEX nr 3421890: „Niezależnie od rozwiązania przyjętego przez ustawodawcę w polskiej procedurze karnej, że co do zasady oskarżony ma prawo, a nie obowiązek brać udział w rozprawie, warunkiem procedowania w sprawie karnej w pierwszej kolejności jest jego prawidłowe powiadomienie. Zgodnie z przepisem art. 117 § 2 k.p.k. czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiła się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona. Ów wstępny warunek stanowi minimalną gwarancję prawa do obrony – by móc je wykonywać (mniej lub bardziej aktywnie, z pomocą obrońcy, czy samodzielnie) strona musi w ogóle wiedzieć, że toczy się wobec niej postępowanie karne”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach, np. S. Jaworski, *Metodyka pracy adwokata w sprawach karnych*, Warszawa 2013, s. 273–274.

15. Wniosek dowodowy pokrzywdzonego

..... (miejsowość), (data)

Prokuratura

ul.

.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

Ds.

WNIOSEK DOWODOWY POKRZYWDZONEGO

Niniejszym ja (imię i nazwisko) pokrzywdzona w sprawie karnej przed (sygn. akt) działająca jako oskarżyciel posiłkowy wnoszę o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka (imię i nazwisko) na okoliczność kierowania przez mojego męża licznych gróźb i wyzwisk w moją stronę, jak również treści smsów otrzymywanych od męża w roku na tę samą okoliczność.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 169 k.p.k.: „§ 1. We wniosku dowodowym należy podać oznaczenie dowodu oraz okoliczności, które mają być udowodnione. Można także określić sposób przeprowadzenia dowodu.

§ 2. Wniosek dowodowy może zmierzać do wykrycia lub oceny właściwego dowodu”.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 grudnia 2019 r., II AKa 92/19, Legalis nr 2488145, LEX nr 3066123: „(...) oddalenie tego wniosku bez uprzedniego wezwania obrońcy do jego uzupełnienia przez sprecyzowanie tezy dowodowej stanowi naruszenie art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 k.p.k. Dopiero uzupełniony wniosek dowodowy mógłby podlegać prawidłowej ocenie (a w razie jego nieuzupełnienia należałoby pozostawić go bez rozpoznania)”.

16. Wniosek o obrońcę z urzędu (prawo ubogich)

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

oskarżony (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O USTANOWIENIE OBROŃCY Z URZĘDU

Niniejszym ja (dane oskarżonego) oskarżony w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o przyznanie mi adwokata z urzędu z uwagi na to, że nie jestem w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załącznik
Załącznik

Zgodnie z art. 78 k.p.k.: „§ 1. Oskarżony, który nie ma obrońcy z wyboru, może żądać, aby mu wyznaczono obrońcę z urzędu, jeżeli w sposób należyty wykaze, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Podstawą odmowy wyznaczenia obrońcy z urzędu nie może być skorzystanie przez oskarżonego z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945).

§ 1a. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli oskarżony żąda wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu dokonania określonej czynności procesowej.

§ 2. Sąd może cofnąć wyznaczenie obrońcy, jeżeli okaże się, że nie istnieją okoliczności, na podstawie których go wyznaczono. Na postanowienie o cofnięciu wyznaczenia obrońcy przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2021 r., I NO 33/21, www.sn.pl, Legalis nr 2627259, LEX nr 3327338: „Zgodnie z art. 78 § 1 k.p.k. oskarżony, który nie ma obrońcy z wyboru, może żądać, aby mu wyznaczono obrońcę z urzędu, jeżeli w sposób należyty wykaże, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Podstawą odmowy wyznaczenia obrońcy z urzędu nie może być skorzystanie przez oskarżonego z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (...)”.

Por. także Z. Klatka, *Wykonywanie zawodu radcy prawnego i adwokata*, Warszawa 2004, s. 41-42; R. Rynkun-Werner, *Adwokat z urzędu. Podstawowe zagadnienia prawne*, Warszawa 2011, s. 116-124.

17. Wniosek o obrońcę z urzędu (obrona obligatoryjna)

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

oskarżony (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O USTANOWIENIE OBROŃCY Z URZĘDU

Niniejszym ja (dane oskarżonego) oskarżony w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o przyznanie mi adwokata z urzędu z uwagi na to, że w przeszłości leczyłem się w szpitalu psychiatrycznym.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załącznik
Załącznik

Zgodnie z art. 79 k.p.k.: „§ 1. W postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli:

- 1) nie ukończył 18 lat;
- 2) jest głuchy, niemy lub niewidomy;
- 3) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem nie była w czasie popełnienia tego czynu wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona;
- 4) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy stan jego zdrowia psychicznego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny.

§ 2. Oskarżony musi mieć obrońcę również wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na inne okoliczności utrudniające obronę.

§ 3. W wypadkach, o których mowa w § 1 i 2, udział obrońcy jest obowiązkowy w rozprawie oraz w tych posiedzeniach, w których obowiązkowy jest udział oskarżonego.

§ 4. Uznając za uzasadnioną opinię biegłych lekarzy psychiatrów, że czyn oskarżonego nie został popełniony w warunkach wyłączenia lub znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem i że stan zdrowia psychicznego oskarżonego pozwala na udział w postępowaniu i prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny, sąd orzeka, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy. Prezes sądu albo sąd zwalnia wówczas obrońcę z jego obowiązków, chyba że zachodzą inne okoliczności przemawiające za tym, aby oskarżony miał obrońcę wyznaczonego z urzędu”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lipca 2021 r., II KK 334/21, www.sn.pl, Legalis nr 2627259: „Należy podkreślić, że o tym, czy zachodzą przesłanki do udzielenia obrony na podstawie art. 79 § 1 pkt 3 i 4 KPK rozstrzyga sąd. To po jego stronie muszą zrodzić się wątpliwości odnośnie do stanu psychicznego oskarżonego, których konsekwencją jest udzielenie obrony obligatoryjnej. Ustawodawca wymaga, aby wątpliwości te były uzasadnione, a więc poparte takimi okolicznościami natury faktycznej, które w odbiorze zewnętrznym przemawiają za realną możliwością wystąpienia u oskarżonego zakłóceń w stanie zdrowia psychicznego w chwili czynu lub w toku procesu karnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2018 r., II KK 79/18)”.

Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 38–40.

18. Wniosek o pełnomocnika z urzędu

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O USTANOWIENIE PEŁNOMOCNIKA Z URZĘDU

Niniejszym ja (dane pokrzywdzonej) pokrzywdzona w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o przyznanie mi adwokata z urzędu z uwagi na moją sytuację finansową, która nie pozwala mi opłacić pełnomocnika z wyboru.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załącznik
Załącznik

Por. art. 88 k.p.k.: „§ 1. Pełnomocnikiem może być adwokat, radca prawny lub radca Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Pełnomocnika z urzędu wyznacza prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Do pełnomocnika stosuje się odpowiednio przepisy art. 77, art. 78, art. 81 § 1a-2, art. 81a § 1-3, art. 83, art. 84, art. 86 § 2 oraz przepisy wydane na podstawie art. 81a § 4.

2. Na zasadach określonych w odrębnej ustawie czynności zastępstwa wykonuje Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 29 lipca 2011 r., III KZ 45/11, Legalis nr 503685, LEX nr 955032: „Na marginesie można wszakże nadmienić, że nie uchybia prawu pogląd, iż ponowienie tożsamego

w treści wniosku w sytuacji, gdy wnioskodawcy wcześniej zapewniono pomoc prawną pełnomocnika z urzędu, nie obliguje do wyznaczenia mu na podstawie art. 88 w zw. z art. 78 § 1 k.p.k. kolejnego pełnomocnika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2009 r., II KZ 23/09, LEX nr 507954)”.

19. Zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego

(nagłówek kancelarii)

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

.....

za pośrednictwem:

Prokuratury Rejonowej

ul.

.....

adw. (imię i nazwisko)

pełnomocnik pokrzywdzonego

..... (imię i nazwisko)

Ds.

ZAŻALENIE NA POSTANOWIENIE O UMORZENIU POSTĘPOWANIA

Jako pełnomocnik pokrzywdzonego, pełnomocnictwo w aktach sprawy oraz dodatkowe w załączeniu, **zaskarżam w całości** postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w o umorzeniu postępowania z dnia (Ds.).

Zaskarżonemu postanowieniu **zarzucam**:

1) obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj. art. 322 § 1 Kodeksu postępowania karnego¹ w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez niezasadne zastosowanie tego przepisu wskutek błędnej oceny całego materiału dowodowego i bezpodstawne uznanie, że ów materiał dowodowy nie daje szans przeprowadzenia czynności procesowych lub dowodowych, które mogłyby doprowadzić do ustalenia sprawcy czynu znęcania się nad pokrzywdzonym; powyższe naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem błędna ocena materiału dowodowego skutkowałą bezpośrednio umorzeniem postępowania przygotowawczego zamiast jego kontynuowaniem;

¹ Tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm. – dalej k.p.k.

2) obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia zawodowego, że zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala ustalić, że znęcał się nad, w sytuacji gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że znęcał się nad, co znajduje odzwierciedlenie w wielu zaświadczeniach lekarskich znajdujących się w aktach sprawy; powyższe naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem brak przeprowadzenia powyższych czynności *explicite* skutkowało brakiem ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego, co w konsekwencji doprowadziło do umorzenia postępowania przygotowawczego zamiast jego kontynuowania;

3) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na mylnym stwierdzeniu organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, że materiał dowodowy w sprawie nie pozwala na dalsze prowadzenie postępowania, w sytuacji gdy Prokuratura bezpodstawnie wstrzymała dotychczas zaplanowane czynności dowodowe, w szczególności przesłuchanie, jak również nie zrealizowała wszystkich wniosków dowodowych pokrzywdzonego; powyższe naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem brak przeprowadzenia powyższych czynności *explicite* skutkowało brakiem ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego, co w konsekwencji doprowadziło do umorzenia postępowania przygotowawczego zamiast jego kontynuowania;

4) obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj. art. 170 § 1 k.p.k, poprzez fakt braku rozpatrzenia wniosków dowodowych pełnomocnika pokrzywdzonego zgłoszonych w dotychczasowych pismach pełnomocnika, w tym pisma z dnia, co jest naruszeniem przepisów procedury nakazującej rozpoznawać wnioski dowodowe; błąd ten spowodował potencjalnie brak przeprowadzenia tych wniosków, a tym samym doprowadzenie do ustalenia niepełnego i wadliwego stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji skutkowało umorzeniem postępowania zamiast jego dalszym prowadzeniem.

Mając powyższe na uwadze **wnoszę o:**

- 1) uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości;
- 2) zobowiązanie Prokuratury do przeprowadzenia niezbędnego postępowania dowodowego przy udziale pokrzywdzonego, w szczególności:
 - a) przesłuchania świadka - na okoliczność
 - b) przesłuchania świadka - na okoliczność

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia (Ds.) Prokurator Prokuratury Rejonowej w umorzył postępowanie.

Zaskarżone postanowienie jest niesłuszne i nieprawidłowe, dlatego powinno być wyeliminowane z obrotu prawnego.

Zgodnie z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. przepisy tego kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności. Należy wskazać, że powyższa dyrektywa tzw. trafnej reakcji karnej jest w ocenie Sądu Najwyższego jedną z generalnych zasad procesu karnego². W orzecznictwie podkreśla się, że z zasady tej wynika konieczność przeprowadzania odpowiednich środków dowodowych. Przykładowo zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 lutego 2013 r.³: „Powołanie nowego biegłego lub biegłych niewątpliwie oznacza wzrost kosztów procesu, ale nie mogą one stanowić przeszkody na drodze do osiągnięcia postępowania karnego, jakim jest spowodowanie, by sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności (zasada trafnej reakcji karnej – art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k.)”. W niniejszym postępowaniu, mając na uwadze zaskarżone postanowienie Prokuratury, niewątpliwie powyższy cel nie został zrealizowany, pomimo możliwości dalszego prowadzenia postępowania i przeprowadzenia kolejnych wniosków dowodowych.

Istotą nieprawidłowości w postępowaniu prokuratorskim leżącą u podstaw decyzji o umorzeniu postępowania jest błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy, jak również dowolna, a nie swobodna, ocena dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego. Należy podkreślić, że ze zgromadzonego materiału dowodowego w postaci wielu zaświadczeń lekarskich oraz zeznań świadków wynika, że znął się nad Dla oceny karalności tych czynów nie powinno mieć znaczenia, że pokrzywdzony w reakcji na zachowanie używał wulgarnych słów.

Mając powyższe na uwadze, należy zwrócić uwagę na treść art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.: „Uzasadnienie powinno zawierać zwięzłe (...) wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych”. Ponadto według wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 lutego 2013 r.⁴: „zgodnie z zasadami trafnej reakcji karnej (art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k.), prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.), obiektywizmu (art. 4 k.p.k.) i swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k.), sąd meriti był zobowiązany do poddania w toku procesu, w tym w szczególności w fazie wyrokowania, szczegółowej analizie wszelkich okoliczności sprawy istotnych z punktu widzenia prawidłowego rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu. Z taką samą uwagą i według tożsamyh reguł sąd ten powinien rozważyć i ocenić dowody obciążające, jak i odciążające. Następnie zaś niezbędne jest zajęcie w odniesieniu do powyższych kwestii kompleksowego, logicznego i wyczerpującego stanowiska w części motywacyjnej wyroku”⁵. Niestety w realiach niniejszej sprawy Prokuratura

² Por. wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2010 r., II KK 316/09.

³ II AKa 7/13, Legalis nr 734849, LEX nr 1280995.

⁴ II AKa 238/12, Legalis nr 743246, LEX nr 1283235.

⁵ Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 6 grudnia 2011 r., II AKa 369/11, Legalis nr 547949, LEX nr 1217875.

oceniła materiał dowodowy w sposób wybiórczy i nie odniosła się do wielu kluczowych dowodów zgromadzonych w toku dotychczasowego postępowania.

Reasumując, powyższe argumenty wskazują na wadliwość zaskarżonego postanowienia o umorzeniu postępowania, przeto wnoszę o uwzględnienie zażalenia pokrzywdzonego.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis zażalenia wraz z załącznikami;
- pełnomocnictwo.

20. Wniosek o zastosowanie środków karnych (zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną)

..... (miejsowość), (data)

Sąd
... Wydział Karny
ul.
..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE ZAKAZU KONTAKTOWANIA SIĘ Z POKRZYWDZONĄ

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego zakazu kontaktowania się ze mną do dnia

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 41a k.k.: „§ 1. Sąd może orzec zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej. Zakaz lub nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu, a zakaz zbliżania się do określonych osób – również kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego.

§ 2. Sąd orzeka zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody

sądu, jak również nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Zakaz lub nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu, a zakaz zbliżania się do określonych osób – również kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego.

§ 3. Sąd może orzec zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu dożywotnio w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w § 2.

§ 3a. W razie orzeczenia nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym za przestępstwa określone w rozdziałach XXV i XXVI sąd orzeka na ten sam okres zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego.

§ 4. Orzekając zakaz zbliżania się do określonych osób, sąd wskazuje odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować.

§ 5. Orzekając nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, sąd określa termin jego wykonania”.

Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 6 lipca 2022 r., III KK 465/21, www.sn.pl, Legalis nr 2763560, LEX nr 3427308: „Zgodnie z art. 41a § 1 k.k. sąd może m.in. orzec zakaz kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej. Orzekając zakaz zbliżania się do określonych osób, sąd wskazuje odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować (art. 41a § 4 k.k.). Z kolei według art. 43 § 1 k.k. zakazy wymienione w art. 39 pkt 2–2b i 3 orzeka się w latach, od roku do lat 15”.

21. Wniosek o zastosowanie środków karnych (zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej)

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE ZAKAZU ZBLIŻANIA SIĘ DO POKRZYWDZONEJ

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego zakazu zbliżania się do mnie do dnia

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 41a k.k.

22. Wniosek o zastosowanie środków karnych (zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej wraz z kontrolą tego zakazu w systemie dozoru elektronicznego)

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK

O ORZECZENIE ZAKAZU ZBLIŻANIA SIĘ DO POKRZYWDZONEJ WRAZ Z KONTROLĄ TEGO ZAKAZU W SYSTEMIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego zakazu zbliżania się do mnie do dnia wraz z kontrolą tego zakazu w systemie dozoru elektronicznego.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 41a k.k.

23. Wniosek o zastosowanie środków karnych (orzeczenie nakazu okresowego opuszczenia lokalu)

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE NAKAZU OKRESOWEGO OPUSZCZENIA LOKALU

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego nakazu okresowego opuszczenia lokalu w terminie do dnia

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 41a k.k.

24. Wniosek o zastosowanie środków karnych (orzeczenie nakazu okresowego opuszczenia lokalu wraz z obowiązkiem zgłaszania się do Policji)

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE NAKAZU OKRESOWEGO OPUSZCZENIA LOKALU WRAZ Z OBOWIĄZKIEM ZGŁASZANIA SIĘ DO POLICJI

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego nakazu okresowego opuszczenia lokalu w terminie do dnia wraz z obowiązkiem zgłaszania się do Policji w wymiarze

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 41a k.k.

25. Wniosek o zapewnienie ochrony na czas czynności procesowej

..... (miejsowość), (data)

Komendant Policji

ul.

.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

WNIOSEK

O ZAPEWNIENIE OCHRONY NA CZAS CZYNNOŚCI PROCESOWEJ

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o zapewnienie mi ochrony na czas czynności procesowej polegającej na obecności funkcjonariuszy Policji w pobliżu mnie w trakcie czynności procesowej w postaci rozprawy z moim udziałem w dniu, w drodze do miejsca przeprowadzenia tej czynności oraz w drodze powrotnej z uwagi na groźby pozbawienia mojego życia przez, co należy ocenić jako realne wobec jego uprzedniej karalności i kierowane do mnie wiadomości (wydruk w załączeniu).

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 12 ustawy z 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21): „1. Środków ochrony i pomocy udziela właściwy komendant Policji na pisemny wniosek:

1) pokrzywdzonego lub świadka, złożony za pośrednictwem organu prowadzącego czynności operacyjno-rozpoznawcze albo postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sądu, który może przedstawić pisemną opinię w przedmiocie wniosku;

2) organu prowadzącego czynności operacyjno-rozpoznawcze albo postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sądu, złożony za zgodą pokrzywdzonego lub świadka.

2. We wniosku o udzielenie środków ochrony i pomocy należy wskazać okoliczności uzasadniające ich udzielenie każdej osobie, wobec której mają one być stosowane.

3. Zarządzenie w przedmiocie udzielenia środków ochrony i pomocy wydaje właściwy komendant Policji w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wniosku, po przeprowadzeniu oceny okoliczności uzasadniających udzielenie środków ochrony i pomocy odpowiednio do stopnia zagrożenia dla osób chronionych. Zarządzenie o udzieleniu środka ochrony i pomocy podlega natychmiastowemu wykonaniu.

4. O udzieleniu lub odmowie udzielenia środków ochrony i pomocy niezwłocznie powiadamia się osobę chronioną, której dotyczy zarządzenie, oraz sąd albo organ, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a w postępowaniu przygotowawczym organ nadzorujący to postępowanie.

5. Osoba, której odmówiono udzielenia środków ochrony i pomocy, może w terminie 7 dni od dnia powiadomienia o odmowie złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Jeżeli nie ujawniły się nowe okoliczności, ponowny wniosek o udzielenie środków ochrony i pomocy nie podlega rozpatrzeniu, o czym zawiadamia się wnioskodawcę.

7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach po złożeniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, można stosować środki ochrony i pomocy do czasu jego rozpatrzenia. Przepisów art. 7 nie stosuje się”.

Por. także postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 30 listopada 2018 r., III SAB/Kr 145/18, CBOSA, Legalis nr 1851384, LEX nr 2585824: „Należy również zauważyć, że zarządzenie, o którym mowa w art. 12 ust. 3 ustawy o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka nie mieści się w katalogu aktów prawnych, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1–4a p.p.s.a. Nie jest ono bowiem ani decyzją ani postanowieniem, czy też innym aktem z zakresu administracji publicznej, gdyż wydaje się je wtedy, gdy w związku z toczącym się albo zakończonym postępowaniem karnym z udziałem pokrzywdzonego lub świadka albo postępowaniem karnym skarbowym z udziałem świadka istnieje zagrożenie dla życia lub zdrowia tych osób. Skoro zatem przyznanie środków ochrony i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka nie podlega kontroli sądu administracyjnego, gdyż nie następuje w formie decyzji, postanowienia, aktu lub innej czynności, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 1–4a p.p.s.a., to również bezczynność w przyznaniu tych środków ochrony i pomocy nie należy do kognicji sądów administracyjnych”.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę – w ramach ochrony ofiar przemocy domowej – na otwarty charakter art. 4 ustawy z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1988). Por. A. Czajkowska (red.), *Zmiana imienia i nazwiska. Geneza, komentarz, orzecznictwo, wzory decyzji*, Warszawa 2017, s. 64.

26. Wniosek o naprawienie szkody

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko pokrzywdzonej)

sygn. akt

WNIOSEK O NAPRAWIENIE SZKODY

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku częściowego naprawienia szkody w kwocie zł powstałej w wyniku konieczności pokrycia dotychczasowych kosztów leczenia.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. faktury potwierdzające wydatki na poczet mojego leczenia (... szt.).

Por. art. 46 k.k.: „§ 1. W razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, stosując przepisy prawa cywilnego, obowiązek naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; przepisów prawa cywilnego o możliwości zasądzenia renty nie stosuje się.

§ 2. Jeżeli orzeczenie obowiązku określonego w § 1 jest znacznie utrudnione, sąd może orzec zamiast tego obowiązku nawiązkę w wysokości do 200 000 złotych na rzecz pokrzywdzonego, a w razie jego śmierci w wyniku popełnionego przez skazanego przestępstwa nawiązkę na rzecz osoby najbliższej, której sytuacja

życiowa wskutek śmierci pokrzywdzonego uległa znacznemu pogorszeniu. W razie gdy ustalono więcej niż jedną taką osobę, nawiązki orzeka się na rzecz każdej z nich.

§ 3. Orzeczenie odszkodowania lub zadośćuczynienia na podstawie § 1 albo nawiązki na podstawie § 2 nie stoi na przeszkodzie dochodzeniu niezaspokojonej części roszczenia w drodze postępowania cywilnego”.

Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 6 września 2022 r., V KK 141/22, Legalis nr 2834215: „(...) przepisy Kodeksu karnego nie zabraniają wprost orzekania środka kompensacyjnego z art. 46 § 1 KK, mimo iż szkoda została wcześniej naprawiona, nie oznacza dopuszczalności stosowania tej instytucji w sposób sprzeczny z jej istotą”.

Wniosek pokrzywdzonego skutkuje obowiązkiem sądu w zakresie orzeczenia odszkodowania lub zadośćuczynienia. W przypadku braku takiego wniosku orzeczenie sądu w tym zakresie jest fakultatywne. Por. Z. Sienkiewicz, *Komentarz do art. 46, [w:] Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Filar, Warszawa 2012, s. 198–200.

27. Wniosek o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko pokrzywdzonej)

sygn. akt

WNIOSEK O ZADOŚĆUCZYNIENIE ZA DOZNANĄ KRZYWDĘ

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku zadośćuczynienia w kwocie zł za doznaną przeze mnie krzywdę powstałą w wyniku popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu zabronionego.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. dokumentacja medyczna (... szt.).

Por. art. 46 k.k.

Por. także uchwała Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2021 r., III CZP 84/20, www.sn.pl, Legalis nr 2636688: „Prawomocny wyrok zasądający z urzędu w postępowaniu karnym zadośćuczynienie na rzecz pokrzywdzonego (art. 46 § 1 k.k.) nie stwarza powagi rzeczy osądzonej w części, w której zadośćuczynienie nie zostało zasądzone (art. 46 § 3 k.k. i art. 415 § 2 k.p.k.)”.

28. Wniosek o przyznanie kompensaty

Załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 7 stycznia 2016 r. (poz. 51)

WZÓR

FORMULARZ WNIOSKU O PRYZYCNANIE KOMPENSATY	
POUCZENIE	
1. Druk należy wypełnić czytelnie uzupełniając wszystkie możliwe rubryki zgodnie z posiadaną wiedzą, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek.	
2. W wypadku, gdy nie jest możliwe wpisanie wszystkich danych w rubrykach wniosku, należy je umieścić na kolejnych ponumerowanych kartach formatu A4, ze wskazaniem uzupełnionej rubryki. Pod dodaną do formularza treścią należy złożyć podpis.	
1. Sąd Rejonowy, do którego składany jest wniosek (nazwa i siedziba sądu, ewentualnie również właściwy wydział)	
2. Dane osoby ubiegającej się o kompensatę	
2.1. Imię i nazwisko	
2.2. Numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli osoba ubiegająca się o kompensatę go posiada lub posiadała	

2.3. Adres miejsca stałego pobytu
2.4. Dane pełnomocnika, w tym adres do doręczeń, o ile osoba ubiegająca się o kompensatę jest reprezentowana przez pełnomocnika
3. Dane ofiary czynu zabronionego
Czy osoba, ubiegająca się o kompensatę jest ofiarą czynu zabronionego? <i>Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź</i>
A. TAK ☐
B. NIE - ofiara czynu zabronionego poniosła śmierć i o kompensatę ubiega się osoba najbliższa ☐
W przypadku zaznaczenia odpowiedzi B proszę podać dane ofiary czynu zabronionego
3.1. Imię i nazwisko ofiary czynu zabronionego
3.2. Numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli ofiara czynu zabronionego go posiada lub posiadała
3.3. Ostatni adres miejsca stałego pobytu ofiary czynu zabronionego

4. Informacje dotyczące czynu zabronionego, którego dotyczy wniosek o przyznanie kompensaty
4.1. Data i miejsce popełnienia czynu zabronionego
4.2. Zwięzły opis czynu zabronionego
4.3. Skutki czynu zabronionego dla życia i zdrowia ofiary

5. Informacje dotyczące poniesionych kosztów oraz utraconych zarobków lub innych środków utrzymania, będących skutkiem czynu zabronionego
5.1. Poniesione koszty pogrzebu
5.2. Poniesione koszty związane z leczeniem lub rehabilitacją
5.3. Utracone zarobki lub inne koszty utrzymania
6. Wysokość kompensaty, o jaką ubiega się wnioskodawca
7. Oświadczenie o niezyskaniu odszkodowania lub świadczenia z innych źródeł lub tytułów <i>Pouczenie: za złożenie fałszywego oświadczenia grozi odpowiedzialność karna.</i>
Świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej grożącej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczam, że nie uzyskałam/nie uzyskałem odszkodowania lub

świadczenia od sprawcy lub sprawców czynu zabronionego, z tytułu ubezpieczenia lub ze środków pomocy społecznej.

8. Wykaz załączników (proszę zaznaczyć właściwy kwadrat i wpisać liczbę dokumentów)

- odpis zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa - szt.
- odpis orzeczeń wydanych w postępowaniu karnym - szt.
- odpis zaświadczenia lekarskiego lub opinii biegłych - szt.
- inne dokumenty potwierdzające informacje zawarte we wniosku:
.....
.....
.....
.....

9. Wykaz dokumentów potwierdzających, że osoba ubiegająca się o kompensatę była osobą najbliższą dla ofiary czynu zabronionego - proszę wypełnić tylko w przypadku, gdy ofiara czynu zabronionego poniosła śmierć i o kompensatę ubiega się osoba najbliższa, inna niż w punkcie 10

- odpis aktu małżeństwa - szt.
- odpis aktu urodzenia - szt.
- odpis aktu zgonu - szt.
- odpis orzeczenia o przysposobieniu - szt.
- inne
.....
.....

10. Oświadczenie o pozostawaniu z ofiarą czynu zabronionego we wspólnym pożyciu - proszę wypełnić tylko w przypadku, gdy ofiara czynu zabronionego poniosła śmierć i o kompensatę ubiega się osoba najbliższa pozostająca z nią we wspólnym pożyciu (w nieformalnym związku)

Pouczenie: za złożenie fałszywego oświadczenia grozi odpowiedzialność karna.

Świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej grożącej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczam, że w chwili popełnienia czynu zabronionego na szkodę pozostawałam z nim/pozostawałem z nią we wspólnym pożyciu.

11. Miejscowość i data

12. Podpis osoby ubiegającej się o kompensatę

Por. załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 7 września 2005 r. w sprawie wniosku o przyznanie kompensaty (Dz. U. Nr 177 poz. 1476 z późn. zm.). Por. także ustawa z 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 325).

29. Wniosek o orzeczenie obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE OBOWIĄZKU POWSTRZYMANIA SIĘ OD KONTAKTOWANIA SIĘ Z POKRZYWDZONYM

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się ze mną.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 72 k.k.: „§ 1. Zawieszając wykonanie kary, sąd zobowiązuje, a jeżeli orzeka środek karny, może zobowiązać skazanego do:

- 1) informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby,
- 2) przeproszenia pokrzywdzonego,
- 3) wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie innej osoby,
- 4) wykonywania pracy zarobkowej, do nauki lub przygotowania się do zawodu,
- 5) powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,
- 6) poddania się terapii uzależnień,
- 6a) poddania się terapii, w szczególności psychoterapii lub psychoedukacji,

- 6b) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
 - 7) powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
 - 7a) powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób,
 - 7b) opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
 - 8) innego stosownego postępowania w okresie próby, które może zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa
- przy czym orzeka się przynajmniej jeden z obowiązków.

§ 1a. Nakładając obowiązek wymieniony w § 1 pkt 7a, sąd wskazuje minimalną odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować.

§ 1b. Nakładając na sprawcę przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej obowiązek wymieniony w § 1 pkt 7b, sąd określa sposób kontaktu skazanego z pokrzywdzonym.

§ 2. Sąd może orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 albo zobowiązać skazanego do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części, chyba że orzekł środek kompensacyjny”.

Por. także wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 25 października 2013 r., IV Ka 506/13, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 2090467, LEX nr 1721534: „Rację ma skarżący, iż Sąd obejmując ochroną w sposób określony w art. 72 § 1 pkt 7a innych członków rodziny pokrzywdzonych, winien personalnie wskazać te osoby. Wymóg ten jest przewidziany głównie w kontekście stosowania się oskarżonego do określonego w powołanym przepisie zakazu. Nie mając wiedzy jakie personalnie osoby należą do rodziny pokrzywdzonych oskarżony nie mógłby w sposób odpowiedni przestrzegać tego zakazu. Poza tym brak określenia osób chronionych przez nałożenie obowiązku określonego w ww. przepisie powodowałby trudności w egzekwowaniu ewentualnej odpowiedzialności związanej z naruszeniem tego zakazu”.

30. Wniosek o orzeczenie obowiązku powstrzymywania się od zbliżania się do pokrzywdzonego

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE OBOWIĄZKU POWSTRZYMANIA SIĘ OD ZBLIŻANIA SIĘ DO POKRZYWDZONEGO

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku powstrzymywania się od zbliżania się do mnie.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 72 k.k.

31. Wniosek o orzeczenie obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ORZECZENIE OBOWIĄZKU OPUSZCZENIA LOKALU ZAJMOWANEGO WSPÓLNIE Z POKRZYWDZONYM

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie ze mną położonego przy ul. lok. ... w

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 72 k.k.

Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2009 r., IV KK 144/09, Legalis 216797, LEX nr 512111: „Skoro obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym określony w art. 72 § 1 pkt 7b jest środkiem probacyjnym, to nie może budzić najmniejszych wątpliwości, że nałożenie tego obowiązku, w sytuacji gdy sąd wymierza bezwzględną karę pozbawienia wolności, stanowi rażące naruszenie prawa materialnego”.

32. Oświadczenie o rezygnacji z prawa do zawiadamiania pokrzywdzonego

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-...

pokrzywdzona (nazwa, adres, numer rejestrowy)

sygn. akt

OŚWIADCZENIE O REZYGNACJI Z PRAWA DO ZAWIADAMIANIA POKRZYWDZONEGO

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego oświadczam, że rezygnuję z prawa do zawiadamiania mnie jako pokrzywdzonej o uchyleniu, nieprzedłużeniu lub zmianie tymczasowego aresztowania na inny środek zapobiegawczy, jak również o ucieczce oskarżonego z aresztu śledczego.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 253 k.p.k.: „§ 1. Środek zapobiegawczy należy niezwłocznie uchylić lub zmienić, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których został on zastosowany, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie albo zmianę.

§ 2. Zastosowany przez sąd środek zapobiegawczy może być w postępowaniu przygotowawczym uchylony lub zmieniony na łagodniejszy również przez prokuratora.

§ 3. Sąd lub prokurator niezwłocznie zawiadamia pokrzywdzonego, jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczęcią pokrzywdzony pozostaje, o uchyleniu, nieprzedłużeniu lub zmianie tymczasowego aresztowania na inny środek zapobiegawczy, jak również o ucieczce oskarżonego z aresztu śledczego, chyba że pokrzywdzony oświadczy, iż z takiego uprawnienia rezygnuje.

§ 4. W uzasadnionych przypadkach zawiadomienie, o którym mowa w § 3, przekazuje się również świadkowi”.

33. Zgłoszenie udziału w postępowaniu organizacji społecznej

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

organizacja społeczna (nazwa, adres, numer rejestrowy)

sygn. akt

ZGŁOSZENIE UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ

Niniejszym (dane organizacji społecznej) zgłasza udział w niniejszym postępowaniu, albowiem pomoc ofiarom przemocy domowej mieści się w ramach naszej działalności statutowej i wskazuje przedstawiciela, który ma reprezentować organizację w osobie Zgodę na nasz udział w postępowaniu wyraziła pokrzywdzona.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnosimy jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis statutu;
- wydruk z KRS;
- pisemna zgoda pokrzywdzonej.

Por. art. 90 k.p.k.: „§ 1. W postępowaniu sądowym udział w postępowaniu może zgłosić organizacja społeczna, jeżeli zachodzi potrzeba ochrony interesu społecznego lub interesu indywidualnego, objętego zadaniami statutowymi tej organizacji, w szczególności ochrony wolności i praw człowieka.

§ 2. W zgłoszeniu organizacja społeczna wskazuje interes społeczny lub indywidualny, objęty zadaniami statutowymi tej organizacji, oraz przedstawiciela, który ma reprezentować tę organizację. Do zgłoszenia

dołącza się odpis statutu lub innego dokumentu regulującego działalność tej organizacji. Przedstawiciel organizacji społecznej przedkłada sądowi pisemne upoważnienie.

§ 3. Sąd dopuszcza przedstawiciela organizacji społecznej do występowania w sprawie, jeżeli przynajmniej jedna ze stron wyrazi na to zgodę. Strona może w każdym czasie cofnąć wyrażoną zgodę. W wypadku braku zgody choćby jednej ze stron na występowanie w sprawie przedstawiciela organizacji społecznej sąd wyłącza tego przedstawiciela od udziału w sprawie, chyba że jego udział leży w interesie wymiaru sprawiedliwości.

§ 4. Sąd dopuszcza przedstawiciela organizacji społecznej do występowania w sprawie pomimo braku zgody stron, jeżeli leży to w interesie wymiaru sprawiedliwości.

§ 5. Sąd odmawia dopuszczenia przedstawiciela organizacji społecznej do występowania w sprawie, jeżeli stwierdzi, że wskazany w zgłoszeniu interes społeczny lub indywidualny nie jest objęty zadaniami statutowymi tej organizacji lub nie jest związany z rozpoznawaną sprawą.

§ 6. Sąd może ograniczyć liczbę przedstawicieli organizacji społecznych występujących w sprawie, jeżeli jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Sąd wzywa wówczas oskarżyciela i oskarżonego do wskazania nie więcej niż dwóch przedstawicieli organizacji społecznych, którzy będą mogli występować w sprawie. Jeżeli w sprawie występuje więcej niż jeden oskarżony lub więcej niż jeden oskarżyciel, każdy z nich może wskazać jednego przedstawiciela. Niewskazanie przedstawiciela uznaje się za cofnięcie zgody na jego występowanie w sprawie. Niezależnie od stanowisk stron sąd może postanowić o dalszym udziale poszczególnych przedstawicieli organizacji społecznych, jeżeli ich udział leży w interesie wymiaru sprawiedliwości”.

Przedstawiciel organizacji społecznej nie musi być jej członkiem. Por. W. Grzeszczyk, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 124.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R.A. Stefański, *Pisma...*, s. 230–231.

34. Zgoda pokrzywdzonego na udział organizacji społecznej

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

ZGODA NA UDZIAŁ ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ

Niniejszym jako pokrzywdzona wyrażam zgodę na udział (dane organizacji społecznej) w mojej sprawie w postępowaniu karnym, które toczy się przed Sądem (sygn. akt

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 90 § 3 k.p.k.

35. Cofnięcie zgody pokrzywdzonego na udział organizacji społecznej

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

COFNIĘCIE ZGODY NA UDZIAŁ ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego cofam zgodę na udział (dane organizacji społecznej) w mojej sprawie w postępowaniu karnym, które toczy się przed Sądem (sygn. akt

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 90 § 3 k.p.k.

36. Wniosek o skierowanie sprawy do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK

O SKIEROWANIE SPRAWY DO INSTYTUCJI LUB OSOBY DO TEGO UPRAWNIONEJ W CELU PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

Niniejszym ja (dane pokrzywdzonej) pokrzywdzona w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnoszę o skierowanie sprawy do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między mną a oskarżonym.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 23a k.p.k.: „§ 1. Sąd lub referendarz sądowy, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator lub inny organ prowadzący to postępowanie, może z inicjatywy lub za zgodą oskarżonego i pokrzywdzonego skierować sprawę do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między pokrzywdzonym i oskarżonym, o czym się ich poucza, informując o celach i zasadach postępowania mediacyjnego, w tym o treści art. 178a.

§ 2. Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż miesiąc, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania przygotowawczego.

§ 3. Postępowania mediacyjnego nie może prowadzić osoba, co do której w sprawie zachodzą okoliczności określone w art. 40 i art. 41 § 1, czynny zawodowo sędzia, prokurator, asesor prokuratorski, a także aplikant wymienionych zawodów, ławnik, referendarz sądowy, asystent sędziego, asystent prokuratora oraz funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw. Przepis art. 42 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Udział oskarżonego i pokrzywdzonego w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny. Zgodę na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym odbiera organ kierujący sprawą do mediacji lub mediator, po wyjaśnieniu oskarżonemu i pokrzywdzonemu celów i zasad postępowania mediacyjnego i pouczeniu ich o możliwości cofnięcia tej zgody aż do zakończenia postępowania mediacyjnego.

§ 5. Mediatorowi udostępnia się akta sprawy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.

§ 6. Instytucja lub osoba do tego uprawniona sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, sprawozdanie z jego wyników. Do sprawozdania załącza się ugodę podpisaną przez oskarżonego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta.

§ 7. Postępowanie mediacyjne prowadzi się w sposób bezstronny i poufny.

§ 8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego, warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do jego przeprowadzenia, sposób ich powoływania i odwoływania, zakres i warunki udostępniania im akt sprawy oraz formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego, mając na uwadze potrzebę skutecznego przeprowadzenia tego postępowania”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2018 r., III KK 562/17, www.sn.pl, Legalis nr 1781182, LEX nr 2496263: „Równie bezzasadny jest też zarzut obrazy art. 23a k.p.k., albowiem przepis ten nie nakłada na sąd obowiązku przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, stwarza jedynie taką możliwość, oddając sądowi ocenę celowości zastosowania tej instytucji. Sąd Apelacyjny dokonał takiej oceny złożonego w tym przedmiocie wniosku i uznał, że w rozpoznawanej sprawie przeprowadzenie tego rodzaju postępowania, na tym etapie procesu, zmierzałoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania (k. 271v). Ponieważ uwzględnienie wniosku miało w tym przypadku charakter fakultatywny, nie mogło w żadnej mierze skutkować rażącym naruszeniem prawa, jak wymaga tego, do skutecznego postawienia zarzutu kasacyjnego, art. 523 § 1 k.p.k.”.

Por. także A. Rękas (red.), *Czy tylko sąd rozstrzygnie w sporze? Mediacja i sądownictwo polubowne. Informator o alternatywnych sposobach rozwiązywania sporów*, Warszawa 2010, s. 53–61.

37. Oświadczenie o braku zgody na udział w postępowaniu mediacyjnym

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

OŚWIADCZENIE O BRAKU ZGODY W POSTĘPOWANIU MEDIACYJNYM

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) oświadczam, że nie wyrażam zgody na udział w postępowaniu mediacyjnym między mną a oskarżonym.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 23a k.p.k.

38. Oświadczenie pokrzywdzonego o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

OŚWIADCZENIE POKRZYWDZONEGO O DZIAŁANIU W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA POSIŁKOWEGO

Niniejszym ja (dane pokrzywdzonej) pokrzywdzona w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) oświadczam, że chcę działać w tym postępowaniu jako oskarżyciel posiłkowy.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 54 k.p.k.: „§ 1. Jeżeli akt oskarżenia wniósł oskarżyciel publiczny, pokrzywdzony może aż do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć oświadczenie, że będzie działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

§ 2. Cofnięcie aktu oskarżenia przez oskarżyciela publicznego nie pozbawia uprawnień oskarżyciela posiłkowego. Pokrzywdzony, który uprzednio nie korzystał z uprawnień oskarżyciela posiłkowego, może w terminie 14 dni od powiadomienia go o cofnięciu przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia oświadczyć, że przystępuje do postępowania jako oskarżyciel posiłkowy”.

Por. także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2 października 2009 r., II AKz 429/09, Legalis nr 227367: „Samo zaś złożenie przez pokrzywdzonego zażalenia w tym terminie nie może być interpretowane jako oświadczenie tej osoby, że będzie działała w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Wniesienie tego środka odwoławczego jest bowiem uprawnieniem wynikającym z posiadanego przez daną osobę statusu strony, nie może więc go kreować”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R.A. Stefański, *Pisma...*, s. 163.

39. Oświadczenie o odstąpieniu oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

OŚWIADCZENIE O ODSTĄPIENIU OSKARŻYCIELA POSIŁKOWEGO OD OSKARŻENIA

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) oświadczam, że odstępuję jako oskarżyciel posiłkowy od oskarżenia.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 57 k.p.k.: „§ 1. W razie odstąpienia oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia nie może on ponownie przyłączyć się do postępowania.

§ 1a. W sprawie, w której oskarżyciel publiczny nie bierze udziału, niestawiennictwo oskarżyciela posiłkowego i jego pełnomocnika na rozprawie głównej bez usprawiedliwienia uważa się za odstąpienie od oskarżenia.

§ 2. O odstąpieniu oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia w sprawie, w której oskarżyciel publiczny nie bierze udziału, sąd zawiadamia prokuratora. Nieprzystąpienie przez niego do oskarżenia w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia powoduje umorzenie postępowania. Postanowienie o umorzeniu postępowania może wydać także referendarz sądowy”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R.A. Stefański, *Pisma...*, s. 170.

40. Oświadczenie osoby najbliższej zmarłego oskarżyciela posiłkowego o wstąpieniu w jego prawa

..... (miejscowość), (data)

Sąd
... Wydział Karny
ul.
.....

sygn. akt

OŚWIADCZENIE OSOBY NAJBLIŻSZEJ ZMARŁEGO OSKARŻYCIELA POSIŁKOWEGO O WSTĄPIENIU W JEGO PRAWA

Niniejszym ja (imię i nazwisko) jako osoba najbliższa zmarłego oskarżyciela posiłkowego oświadczam, że wstępuję w jego prawa i wnoszę o podjęcie zawieszono postępowania.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 61 k.p.k.: „§ 1. W razie śmierci oskarżyciela prywatnego postępowanie zawiesza się, a osoby najbliższe lub osoby pozostające na utrzymaniu zmarłego mogą wstąpić w jego prawa. Postanowienie o zawieszeniu postępowania może wydać także referendarz sądowy.

§ 2. Jeżeli w terminie zawitym 3 miesięcy od dnia śmierci oskarżyciela prywatnego osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 2019 r., IV KK 540/17, www.sn.pl, [Legalis](http://legalis.pl) nr 1885149, LEX nr 2636184: „Dla skutecznego wstąpienia w prawa oskarżyciela subsydiarnego przepisy kodeksu postępowania karnego wymagają kumulatywnego spełnienia dwóch warunków. Po pierwsze, oświadczenie musi złożyć osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 1 pkt 11 k.k. Po drugie, oświadczenie złożone musi być z zachowaniem trzymiesięcznego terminu od daty śmierci oskarżyciela subsydiarnego. Początek biegu terminu

(śmierć oskarżyciela) i jego długość (3 miesiące) są zatem precyzyjnie i jednoznacznie określone w art. 61 § 2 k.p.k. Kwestie nabycia spadku bez względu na podstawę dziedziczenia pozostają obojętne dla powzięcia czynności przez osoby najbliższe w postępowaniu karnym”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R.A. Stefański, *Pisma...*, s. 171.

41. Wniosek dowodowy oskarżyciela posiłkowego

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

pokrzywdzona (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSKI DOWODOWE OSKARŻYCIELA POSIŁKOWEGO

Niniejszym jako pokrzywdzona działająca w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) działająca jako oskarżyciel posiłkowy wnoszę o przeprowadzenie dowodu z załączonego nagrania z telefonu komórkowego z dnia na okoliczność kierowania przez mojego męża licznych gróźb i wyzwisk w moją stronę, jak również treści smsów otrzymywanych od męża w roku na tę samą okoliczność.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- nagranie w formacie mp4;
- wydruk treści smsów i ich kopia elektroniczna zapisana na płycie CD.

Por. art. 169 k.p.k.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 24 października 2017 r., V KK 296/17, www.sn.pl, Legalis nr 1537720, LEX nr 2408342: „Warto na marginesie zauważyć, że to nie art. 167 k.p.k. (jak twierdzą zarówno skarżący, jak i Sąd I instancji) reguluje konieczność sformułowania tezy dowodowej we wniosku dowodowym, lecz czyni to art. 169 k.p.k. Podkreślenia wymaga, że to sam brak wypełnienia przesłanki w postaci sformułowania tezy dowodowej sprawia, iż wniosek taki nie stanowi w ogóle wniosku dowodowego. Można więc uznać taki wniosek za niedopuszczalny wyłącznie na podstawie art. 169 § 1 k.p.k. Sąd Najwyższy podkreślał w swoim orzecznictwie, że w przypadku, gdy we wniosku dowodowym nie wskazano okoliczności, które mają być udowodnione, i mimo wezwania nie usunięto tego braku w zakreślonym terminie, wniosek taki – jako niespełniający wymogu formalnego przewidzianego w art. 169 § 1 k.p.k. i nienadający się do na-

dania mu biegu – należy pozostawić bez rozpoznania (...), nie zaś oddalić na jednej z podstaw wymienionych w art. 170 § 1 k.p.k.”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 291–292; R.A. Stefański, *Pisma...*, s. 285–286.

42. Wniosek dowodowy organizacji społecznej

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

organizacja społeczna
..... (nazwa, adres, numer rejestrowy)

sygn. akt

WNIOSEK DOWODOWY ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ

Niniejszym (dane organizacji społecznej) jako organizacja społeczna w sprawie karnej przed Sądem (sygn. akt) wnosi o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka (dane świadka) na okoliczność przyczyn powstania obrażeń pokrzywdzonej w okresie

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 91 k.p.k.: „Dopuszczony do udziału w postępowaniu sądowym przedstawiciel organizacji społecznej może uczestniczyć w rozprawie, wypowiadać się i składać oświadczenia na piśmie”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 291-292; R.A. Stefański, *Pisma...*, s. 285-286.

43. Sprzeciw pokrzywdzonego przeciwko warunkowemu umorzeniu postępowania

(nagłówek kancelarii)

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

.....

adw. (dane pełnomocnika) pełnomocnik
pokrzywdzonego (dane pokrzywdzonego)

sygn. akt

SPRZECIW POKRZYWDZONEGO PRZECIWKO WARUNKOWEMU UMORZENIU POSTĘPOWANIA

Niniejszym w imieniu pokrzywdzonego działającego w charakterze oskarżyciela posiłkowego wnoszę sprzeciw od warunkowego umorzenia postępowania przeciwko oskarżonej

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 341 k.p.k.: „§ 1. Prokurator, oskarżony i pokrzywdzony mają prawo wziąć udział w posiedzeniu w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania. Udział ich jest obowiązkowy, jeżeli prezes sądu lub sąd tak zarządzi.

§ 2. Jeżeli oskarżony sprzeciwia się warunkowemu umorzeniu, jak również wtedy, gdy sąd uznaje, że warunkowe umorzenie byłoby nieuzasadnione, kieruje sprawę na rozprawę. Wniosek prokuratora o warunkowe umorzenie postępowania zastępuje akt oskarżenia. W terminie 7 dni prokurator dokonuje czynności określonych w art. 333 § 1-2.

§ 3. Jeżeli sąd uzna za celowe ze względu na możliwość porozumienia się oskarżonego z pokrzywdzonym w kwestii naprawienia szkody lub zadośćuczynienia, może odroczyć posiedzenie, wyznaczając stronom od-

powiedni termin. Na wniosek oskarżonego i pokrzywdzonego, uzasadniony potrzebą dokonania uzgodnień, sąd zarządza stosowną przerwę lub odracza posiedzenie.

§ 4. Sąd orzekając o warunkowym umorzeniu bierze pod uwagę wyniki porozumienia się oskarżonego z pokrzywdzonym w kwestii wskazanej w § 3.

§ 5. W przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania sąd orzeka na posiedzeniu wyrokiem”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2016 r., IV KS 4/16, www.sn.pl, Legalis nr 1537720, LEX nr 2165595: „Wniosek prokuratora o warunkowe umorzenie postępowania podlega rozpoznawaniu na posiedzeniu. Nie jest ono formalnie podzielone na fazy, tak jak rozprawa. Tylko jej składową jest przewód sądowy. Skoro uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wtedy, gdy konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.), to tym bardziej przesłanka ta wchodzi w rachubę, jeżeli uprzednio przewód w ogóle nie był przeprowadzony. Jego najważniejszą częścią są czynności procesowe dowodzenia. Tymczasem na posiedzeniu odbywanym w trybie art. 341 k.p.k., nie są przeprowadzane żadne dowody. Podstawę wyroku warunkowo umarzającego postępowanie stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu (art. 92 k.p.k.) i dlatego – na marginesie – nie może być skuteczny zarzut obrazy art. 410 k.p.k.”.

44. Wyrok sądu I instancji (przykładowe orzeczenie)⁶

„Sygn. akt II K 355/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSR Monika Pietrzyk

Protokolantka: st. sekr. sąd. Barbara Krężel

Przy udziale A. K. – Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2015 r. sprawy karnej

A. D., s. E. i Z. z d. W.,

ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

W okresie od czerwca 2014 r. do stycznia 2015 r. w S., gmina L., woj. (...), znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną B. D., w ten sposób, że wielokrotnie wszczywał awantury domowe, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, popychał, szarpał i uderzał, a w dniu 23 listopada 2014 r. pobił pokrzywdzoną, powodując u niej obrażenia ciała w postaci krwiaka podskórnego w okolicy czołowej lewej oraz bolesność i obrzęk w okolicy jarzmowej prawej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, powodując ostatecznie, że w dniu 13 stycznia 2015 r. B. D. targnęła się na swoje życie poprzez zażycie dużej ilości leków psychotropowych, po czym była hospitalizowana w Szpitalu (...) w K.,

t.j. o czyn z art. 207 § 3 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

1. A. D. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 207 § 3 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 r. i za to na podstawie art. 207 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierza mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonej wobec A. D. kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat,

3. na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 i 5 k.k. zobowiązuje A. D. w okresie próby do wykonywania pracy zarobkowej i do powstrzymania się od nadużywania alkoholu,

4. na podstawie art. 73 § 1 k.k. A. D. w okresie próby oddaje pod dozór kuratora,

⁶ [https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/\\$N/155005350001006_II_K_000355_2015_Uz_2015-09-14_001](https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/$N/155005350001006_II_K_000355_2015_Uz_2015-09-14_001) (dostęp: 15 października 2022 r.).

5. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwalnia A. D. od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa, w tym nie wymierza mu opłaty.

Uzasadnienie

A. D. zamieszkuje w Starej (...) wraz ze swoją żoną B. D. oraz dziećmi – K. i małoletnim W. Oboje małżonkowie pracują, a ich łączny dochód wynosi około 3 000 zł. K. D. po skończeniu technikum zamierza kontynuować naukę na studiach, a w okresie wakacyjnym na trzy miesiąca podjęła zatrudnienie – jej wynagrodzenie brutto wynosiło 2 000 zł miesięcznie. Państwo D. są właścicielami mieszkania oraz dwóch samochodów o łącznej wartości około 5 000 zł.

A. D. jest uzależniony od alkoholu, a kiedy jest nietrzeźwy wszczyna awantury z żoną. Pretekstem do kłótni są jego zarzuty wobec żony dotyczące niewłaściwego, jego zdaniem, dysponowania pieniędzmi i zaciągania zobowiązań przez B. D. Jego negatywne zachowania nasiliły się w okresie od czerwca 2014 r. do stycznia 2015 r. A. D. podczas awantur wyzywał żonę słowami powszechnie uznanymi za obelżywe oraz popychał ją, szarpał i uderzał. Do stosowania przemocy fizycznej dochodziło w dniach 26.09.2014 r., 23.11.2014 r. i 08.12.2014 r., przy czym w dniu 23.11.2014 r. A. D. uderzył pokrzywdzoną, powodując u niej obrażenia ciała w postaci krwiaka podskórnego w okolicy czołowej lewej oraz bolesność i obrzęk w okolicy jarzmowej prawej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu ciała na okres poniżej 7 dni. Podczas podjętej wobec niego w tym dniu interwencji A. D. zachowywał się agresywnie, znieważał funkcjonariuszy policji, a także stosował w stosunku do nich groźbę w celu zmuszenia ich do zaniechania zatrzymania go. Za powyższe prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z dnia 27 lutego 2015 r. orzeczono wobec A. D. 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata.

W dniu 23.11.2014 r. została wszczęta wobec A. D. procedura Niebieskiej Karty w związku z podejrzeniem stosowania przemocy fizycznej i psychicznej w stosunku do B. D.

W dniu 13 stycznia 2015 r. B. D. obawiając się reakcji męża po wizycie komornika, targnęła się na swoje życie poprzez zażycie dużej ilości leków psychotropowych, po czym była hospitalizowana w Szpitalu (...) w K.

Dowód: zeznania świadka W. Ś. k. 7v–8, 117v,
zeznania świadka T. B. k. 9v,
zeznania świadka Z. B. k. 11v,
zeznania świadka A. P. k. 13v–14,
kserokopia dokumentacji Zespołu (...) ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie k. 15–44,
zeznania świadka B. D. k. 55–55v,
częściowo zeznania świadka B. D. k. 106–109,
zaświadczenie lekarskie k. 56,
notatka urzędowa k. 60,
zeznania świadka M. C. (1) k. 67v,
zeznania świadka J. S. k. 69v,
zeznania świadka A. S. k. 71v,
zeznania świadka K. S. k. 72v,

dokumentacja medyczna k. 74–95, 97–101,
notatki urzędowe o przemoc w rodzinie k. 6, 7,
zeznania świadka M. C. (2) k. 1167v,
zeznania świadka K. D. k. 121–122,
opinie sądowo-psychologiczne k. 125–130, 133,
odpis wyroku k. 135,
częściowo wyjaśnienia A. D. k. 140,
wyjaśnienia A. D. k. 225v,
wywiad środowiskowy k. 143, 207–208,
opinia sądowo-psychiatryczna k. 153–154,
dane o karalności k. 163, 196;

Na etapie postępowania przygotowawczego A. D. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, twierdząc, że nie znęcał się nad B. D., swoje zachowania nazwał zajściami, a winą obciążył swoją żonę, zarzucając jej, że go oszukiwała, gdyż nie spłacała rat za zaciągnięte kredyty i nie opłaciła podatku od nieruchomości. Podał, że w dniu 23.11.2014 r. jego żona upadła i dlatego miała obrażenia. Zaprzeczył, aby wyzywał B. D. Stwierdził również, że jego żona nigdy nie opuszczała domu i nie przebywała u swojego rodzeństwa. Przed sądem A. D. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień. Przed zakończeniem przesłuchania złożył wnioski o wydanie wobec niego wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego i wymierzenie wobec niego kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby wynoszący 5 lata, a także orzeczenie w okresie próby obowiązków wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymania się od nadużywania alkoholu oraz dozoru kuratora.

Dla wydania wyroku skazującego zgodnie z wnioskiem oskarżonego, bez przeprowadzania postępowania dowodowego niezbędne jest spełnienie wszystkich przesłanek wymienionych w przepisie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. Zdaniem Sądu wszystkie te przesłanki zostały zrealizowane.

A. D. zarzucono popełnienie występku. Oskarżony złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej przez niego kary i środków probacyjnych bez przeprowadzania postępowania dowodowego, do czasu zakończenia jego pierwszego przesłuchania na rozprawie głównej. Prokurator oraz pokrzywdzona nie sprzeciwili się temu wnioskowi.

Wyjaśnienia oskarżonego A. D., w których przeczył popełnieniu czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, nie zasługują na wiarę. Za wiarygodne potraktowano jedynie te jego twierdzenia, w których wskazywał, z jakich względów dochodziło do jego nieporozumień z pokrzywdzoną. Jako prawdziwe potraktowano te wyjaśnienia oskarżonego, w których przyznał się do znęcania psychicznego i fizycznego nad żoną.

W pełni wiarygodne są w ocenie Sądu pierwsze zeznania złożone przez pokrzywdzoną B. D., w których opisała, w jaki sposób oskarżony odnosił się do niej, kiedy stosował wobec niej przemoc fizyczną, oraz w których wskazała, iż jego naganne zachowania związane były z nadużywaniem alkoholu. Te zeznania pokrzywdzonej potwierdzili świadkowie, a w szczególności W. Ś., T. B., M. C. (1) i J. S. Wszystkie te osoby są członkami rodziny pokrzywdzonej, jednak w ocenie Sądu ich relacje były wiarygodne i podyktowane niepokojem o los B. D. Wszyscy świadkowie zgod-

nie wskazali, że oskarżony, gdy jest trzeźwy, zachowuje się spokojnie, jest dobrym mężem i ojcem. Wskazali równocześnie, że gdy znajduje się on pod wpływem alkoholu, którego spożywanie nadużywa, staje się wulgarny i agresywny w stosunku do żony. Wskazani świadkowie potwierdzili również, że pokrzywdzona bała się swojego męża i często po awanturach, które wszczynął, uciekała z dziećmi do swoich sióstr. O niewłaściwych zachowaniach oskarżonego dowiadywali się oni często od dzieci państwa D., które opisywały, w jaki sposób przebiegały awantury, w trakcie których ich ojciec poniżał i bił B. D.

Podczas kolejnych przesłuchań B. D. wycofała się z obciążających jej męża zeznań, twierdząc, że obrażenia, których doznała w dniu 23.11.2014 r., były wynikiem potknięcia się i wywrócenia na korytarzu. Jednocześnie próbę samobójczą wyjaśniała tym, że nie potrafiła sobie poradzić z tym, że doprowadziła do powstania zadłużenia w wysokości około 10 000 zł, o którym jej mąż nie wiedział. Jak wynika z opinii psychologicznej, u pokrzywdzonej występują cechy ofiary przemocy domowej, a te wpływają na jej zachowanie w aspekcie treści i formy zeznań. Osoby o takich cechach uważają, że to one są winne i to ich zachowania prowokują sprawcę do agresji słownej i fizycznej. Powyższe powodowało, że B. D. jedynie bezpośrednio po awanturach wywoływanych przez męża opowiadała rodzinie i funkcjonariuszom policji o tym, w jaki sposób traktuje ją mąż. Po upływie pewnego czasu, gdy A. D. ją przeproszał i na chwilę poprawiał swoje zachowanie – pokrzywdzona nie chciała rozmawiać z najbliższymi, pracownikiem socjalnym, policjantem i pracownikiem ośrodka pomocy społecznej, wycofywała się równocześnie z obciążających męża relacji. Powyższe skutkowało również tym, że w toku tego postępowania, w kolejnych zeznaniach tłumaczyła zachowanie oskarżonego, wskazując swoje postępowanie jako powód nieporozumień rodzinnych. Wobec powyższego zeznaniom B. D., w których zaprzecza stosowaniu wobec niej przez męża przemocy psychicznej i fizycznej, odmówiono wiarygodności. Zdaniem Sądu zarówno pokrzywdzona w ocenianych powyżej zeznaniach, jak też K. D. starały się przedstawić A. D. w jak najlepszym świetle, z tego względu, że oskarżony po próbie samobójczej żony rzeczywiście poprawił swoje zachowanie oraz podjął leczenie.

Zeznania W. Ś., T. B., Z. B., M. C. (1) i J. S. jako wzajemnie zgodne i znajdujące potwierdzenie w dowodach z dokumentów, to jest notatce urzędowej, Niebieskiej Karcie i zaświadczeniu lekarskim oraz opinii psychologicznej i opinii sądowno-psychiatrycznej, uznano za w pełni wiarygodne.

W ocenie Sądu prawdziwe są również relacje świadków A. P., A. S. i K. S., to jest osób, które w związku ze swoją pracą zetknęły się z pokrzywdzoną. Osoby te w sposób obiektywny przedstawiły, w jakich okolicznościach kontaktowały się z B. D. i w jaki sposób relacjonowała im sytuację domową.

Również pozostałe dowody (opinie wydane przez biegłych, dokumentacja medyczna, wywiady środowiskowe, dokumentacja Zespołu (...) ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i dane o karalności) nie budzą najmniejszych wątpliwości, co do ich zgodności z prawdą.

A. D. uznano za winnego tego, że w okresie od czerwca 2014 r. do stycznia 2015 r. w S., gmina L., woj. (...), znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną B. D., w ten sposób, że wielokrotnie wszczynął awantury domowe, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, popychał, szarpał i uderzał, a w dniu 23 listopada 2014 r. pobił pokrzywdzoną, powodując u niej

obrażenia ciała w postaci krwiaka podskórnego w okolicy czołowej lewej oraz bolesność i obrzęk w okolicy jarzmowej prawej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, powodując ostatecznie, że w dniu 13 stycznia 2015 r. B. D. targnęła się na swoje życie poprzez zażycie dużej ilości leków psychotropowych, po czym była hospitalizowana w Szpitalu (...) w K., to jest popełnienia czynu stanowiącego występki z art. 207 § 3 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Swoim zachowaniem, polegającym na używaniu słów obelżywych oraz popychaniu, szarpaniu i uderzaniu, A. D. dręczył swoją żonę, poniżając ją i wywołując w niej lęk, czym powodował u niej cierpienia psychiczne, które doprowadziły do targnięcia się przez B. D. na swoje życie. Niewątpliwie oskarżony znęcał się nad pokrzywdzoną zarówno psychicznie, jak i fizycznie, a powyższe skutkowało tym, że pokrzywdzona chciała odebrać sobie życie (k. 98v). Oskarżony działał świadomie i umyślnie.

W zakresie winy oskarżonego, odnośnie przypisanego mu czynu, Sąd uznał, iż nie był on w swoim zachowaniu determinowany czynnikami wyłączającymi lub ograniczającymi swobodne podejmowanie przez niego decyzji. Nie jest on chory psychicznie i nie cierpi na zaburzenia na tym tle. Oskarżony w pełni rozumiał znaczenie swych czynów, jego zachowanie było w pełni świadome i przez niego kontrolowane. Dysponując dostateczną wiedzą i doświadczeniem, oskarżony jest osobą zdatną do zawinienia. Miał on możliwość rozpoznania bezprawności swoich czynów i mógł zachować się zgodnie z prawem. Oskarżony przypisanego mu występkowi dopuścił się umyślnie, w zamiarze bezpośrednim.

W świetle tych ustaleń zatem zarówno wina, jak i sprawstwo oskarżonego nie budzą najmniejszych wątpliwości.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd uznał, iż spełnione zostały wszystkie przesłanki z art. 387 § 1 i 2 k.p.k., niezbędne dla uwzględnienia wniosku oskarżonego o wydanie wobec niego wyroku skazującego, bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Dlatego też Sąd uwzględnił ten wniosek i wymierzył oskarżonemu A. D. wnioskowaną przez niego karę i środki karne.

Biorąc pod uwagę zarówno okoliczności popełnienia czynu, jak też późniejsze zachowanie A. D., Sąd w kontekście dyrektyw z art. 53 k.k. uznał, iż cele prewencji zarówno ogólnej, jak i szczególnej zostaną osiągnięte poprzez wymierzenie oskarżonemu, na podstawie art. 207 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby wynoszący 5 lat, a także orzeczenie, w okresie próby obowiązków wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymania się od nadużywania alkoholu, a także dozoru kuratora.

Wymierzając karę, Sąd przede wszystkim bierze pod uwagę motywację i sposób działania sprawcy. Motywacją oskarżonego było odreagowywanie swoich negatywnych emocji, a pretekstem do powyższego była sytuacja finansowa. Należy w tym miejscu zauważyć, że zadłużenie, w którym znalazła się rodzina, nie było bardzo duże – wynosiło około 10 000 zł. Jednocześnie A. D., jeśli miał zastrzeżenia do sposobu wydatkowania zarabianych przez oboje pieniędzy, mógł przejąć na siebie obowiązek opłacania rachunków i spłacania rat kredytu. Działania oskarżonego odpowiadały podjętemu przez niego zamiarowi – wyzywał i poniżał oraz bił, szarpał i popychał pokrzywdzoną. Następnym elementem istotnym dla wymiaru kary jest stopień społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu.

Szkodliwość społeczna przypisanego oskarżonemu przestępstwa jest znaczna, co wynika z okoliczności, jakie, zgodnie z art. 115 § 2 k.k., należy brać pod uwagę przy jej ocenie. Sąd uznał, że targnięcie się na życie przez pokrzywdzoną nie wynikało z chwilowego obniżenia nastroju, lecz spowodowane było jej bardzo złym stanem psychicznym, w jakim znalazła się z uwagi na długotrwałą sytuację stresową spowodowaną agresją oskarżonego.

Należało jednak mieć również na względzie to, że oskarżony zmienił swoje zachowanie, zaczął przyjmować leki na uspokojenie, nie spożywa alkoholu i zajmuje się rachunkami. Na korzyść oskarżonego przemawiała także jego wcześniejsza niekaralność.

Sąd dopatrzył się w przypadku oskarżonego A. D. okoliczności pozwalających na warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności.

Orzeczona wobec oskarżonego kara pozbawienia wolności czyni zadość potrzebom kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, ukazując, że łamanie porządku prawnego nie jest bezkarne. Na karę taką zgodę wyraziła również pokrzywdzona B. D.

Dopuszczalny wymiar kary za czyn z art. 207 § 3 k.k. mieści się w granicach od 2 do 12 lat pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu cele kary, w zakresie osiągnięcia zadań zapobiegawczych i wychowawczych, wobec A. D., mogą zostać zrealizowane pomimo orzeczenia kary w najniższym przewidzianym przez ustawodawcę wymiarze. Oskarżony jest osobą dorosłą, dotychczas nie wchodził w konflikt z prawem, a toczące się postępowanie doprowadziło do zmiany jego postępowania. Wobec powyższego Sąd uznał, że istnieje realna szansa, że A. D. nie popełni w przyszłości żadnego przestępstwa. Postawiona wobec oskarżonego pozytywna prognoza kryminologiczna zostanie zweryfikowana w okresie próby, trwającym aż 5 lat.

Wychowawczy skutek warunkowo zawieszony kary winien polegać na uzmysłowieniu oskarżonemu, iż w przypadku kolejnych nagannych zachowań lub niestosowania się do nałożonych na niego obowiązków, a przede wszystkim obowiązku powstrzymania się od nadużywania alkoholu, orzeczona wobec niego kara zostanie zarządzona do wykonania. Nad prawidłowością przebiegu okresu próby czuwać będzie kurator sprawujący dozór nad oskarżonym.

W ocenie Sądu orzeczona kara winna uświadomić A. D. naganność jego postępowania wobec pokrzywdzonej i pozytywnie wpłynąć na relacje panujące w tej rodzinie. Kara ta powinna także przekonać oskarżonego, iż popełnione przestępstwo nie pozostaje bez sprawiedliwej kary.

Tym samym kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, łącznie z orzeczonymi środkami probacyjnymi, w ocenie Sądu, uświadomi w należyty sposób sprawcy konsekwencje popełniania przestępstw. Orzeczona kara uzmysłowi mu też naganność jego postępowania.

W niniejszej sprawie zastosowanie miały – stosownie do treści art. 4 § 1 k.k. – przepisy Kodeksu karnego obowiązujące do dnia 30.06.2015 r., albowiem są one względniejsze dla sprawcy. Obecnie obowiązujące przepisy pozwalają bowiem na orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jedynie w wymiarze do 1 roku. Ustawodawca w Kodeksie karnym zawarł zasady ogólne takie jak warunki odpowiedzialności, zasada humanitaryzmu, zasada terytorialna, odpowiedzialność na zasadach określonych w tym kodeksie przez osoby, które popełniają czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat, czy zasadę właśnie związaną ze

zmianą ustawodawstwa. W ocenie Sądu nie ma potrzeby wskazywania w orzeczeniu dodatkowej kwalifikacji z art. 1 k.k., 3, k.k., 5 k.k. 10 § 1 k.k. czy 4 § 1 k.k.

Biorąc pod uwagę, że obecnie rodzina oskarżonego ma problemy finansowe, a oskarżony nie posiada majątku większej wartości, Sąd znalazł podstawy, aby zwolnić go od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie i nie wymierzył mu opłaty. Rozstrzygnięcie o kosztach znajduje oparcie w art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych”.

45. Wniosek o uzasadnienie wyroku sądu I instancji

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

adw. (dane obrońcy) obrońca
oskarżonego (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O SPORZĄDZENIE UZASADNIENIA WYROKU I DORĘCZENIE ODPISU WYROKU WRAZ Z UZASADNIENIEM

Niniejszym wnoszę o sporządzenie na piśmie uzasadnienia całości wyroku Sądu z dnia, sygn. akt, i doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem na adres mojej kancelarii podany w nagłówku. Niniejszy wniosek dotyczy całości wyroku, w tym rozstrzygnięcia o winie i o karze, i o innych konsekwencjach prawnych czynu, jak również dotyczy oskarżonego

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 422 k.p.k.: „§ 1. W terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia wyroku, strona, a w wypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, wydane na posiedzeniu, także pokrzywdzony, mogą złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Sporządzenie uzasadnienia z urzędu nie zwalnia strony oraz pokrzywdzonego od złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia. Wniosek składa się na piśmie.

§ 1a. Wniosek, o którym mowa w § 1, może również złożyć podmiot zobowiązany określony w art. 91a. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 2. We wniosku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu. Wniosek nie pochodzący od oskarżonego powinien również wskazywać tego z oskarżonych, którego dotyczy.

§ 2a. Dla oskarżonego pozbawionego wolności, który nie ma obrońcy i – pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok – nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku, termin wymieniony w § 1 biegnie od daty doręczenia mu wyroku.

§ 3. Prezes sądu odmawia przyjęcia wniosku złożonego przez osobę nieuprawnioną, po terminie lub jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 120 § 2. Na zarządzenie przysługuje zażalenie.

§ 4. Zarządzenie, o którym mowa w § 3, może wydać również referendarz sądowy”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2016 r., II KZ 46/16, www.sn.pl, Legalis nr 1538042, LEX nr 2169481: „Zgodnie z art. 422 § 1 k.p.k., który stosownie do treści art. 458 k.p.k. ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu odwoławczym, wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku może złożyć tylko strona postępowania (w odniesieniu do wyroku warunkowo umarzającego postępowanie wydane na posiedzeniu, uprawnienie to przysługuje także pokrzywdzonemu)”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 315.

46. Wniosek o doręczenie odpisu wyroku wraz z klauzulą prawomocności

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

oskarżony (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O DORĘCZENIE ODPISU WYROKU NAKAZOWEGO WRAZ Z KLAUZULĄ PRAWOMOCNOŚCI

Niniejszym wnoszę o doręczenie odpisu wyroku nakazowego Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 507 k.p.k.: „Wyrok nakazowy, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub sprzeciw cofnięto, staje się prawomocny”.

47. Sprzeciw oskarżonego od wyroku nakazowego

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

oskarżony (imię i nazwisko)

sygn. akt

**SPRZECIW OSKARŻONEGO
OD WYROKU NAKAZOWEGO SĄDU REJONOWEGO**
**Z DNIA (SYGN. AKT),
KTÓRY ZOSTAŁ DORĘCZONY W DNIU**

Niniejszym wnoszę sprzeciw od całego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego z dnia (sygn. akt) i zaskarżam ten wyrok nakazowy w całości. Jednocześnie wnoszę o rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych.

.....
(własnoręczny podpis)

Zgodnie z art. 506 k.p.k.: „§ 1. Oskarżonemu i oskarżycielowi przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu do sądu, który wydał wyrok nakazowy, w terminie zawitym 7 dni od doręczenia tego wyroku.

§ 2. Prezes sądu odmawia przyjęcia sprzeciwu, jeżeli został wniesiony po terminie lub przez osobę nieuprawnioną.

§ 3. W razie wniesienia sprzeciwu wyrok nakazowy traci moc; sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych.

(...)

§ 5. Sprzeciw może być cofnięty do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej.

§ 6. Sąd rozpoznający sprawę po wniesieniu sprzeciwu nie jest związany treścią wyroku nakazowego, który utracił moc”.

Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2015 r., V KK 166/15, www.sn.pl, Legalis nr 1259985, LEX nr 1733691: „Kasacja jest oczywiście zasadna. Nie ulega bowiem żadnej wątpliwości, iż Sąd Rejonowy w J. w sposób rażący obraził przepis art. 506 § 3 k.p.k. poprzez ponowne wydanie wyroku nakazowego w sytuacji, gdy poprzednio wydany w tym trybie wyrok stracił moc na skutek wniesienia sprzeciwu. Zgodnie z cytowanym przepisem, sprawa powinna być bowiem rozpoznana na zasadach ogólnych. Okoliczność, iż zaskarżony wyrok nakazowy poprzedziła zmiana właściwości miejscowej, dokonana po wydaniu

w tej sprawie poprzedniego wyroku nakazowego, pozostaje przy tym prawnie obojętna, albowiem wniesienie sprzeciwu powoduje obowiązek rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych, niezależnie od tego, w którym sądzie to rozpoznanie nastąpi”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 298.

48. Sprzeciw pokrzywdzonego od wyroku nakazowego

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-.....

pokrzywdzony (imię i nazwisko)

sygn. akt

**SPRZECIW POKRZYWDZONEGO
OD WYROKU NAKAZOWEGO SĄDU REJONOWEGO**
Z DNIA (SYGN. AKT),
KTÓRY ZOSTAŁ DORĘCZONY W DNIU

Niniejszym jako pokrzywdzony działający w charakterze oskarżyciela posiłkowego wnoszę sprzeciw od całego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego z dnia (sygn. akt) i zaskarżam ten wyrok nakazowy w całości. Jednocześnie wnoszę o rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 506 k.p.k.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 298.

49. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu pokrzywdzonego od wyroku nakazowego

..... (miejscowość), (data)

Sąd

... Wydział Karny

ul.

..-... ..

..... pokrzywdzony (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O PRZYWRÓCENIE TERMINU

Niniejszym wnoszę o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu pokrzywdzonego działającego jako oskarżyciel posiłkowy od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego z dnia (sygn. akt), który został doręczony w dniu, z uwagi na brak mojej winy w niedochowaniu tego terminu, co wynikało z hospitalizacji pokrzywdzonego.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnosimy jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- sprzeciw;
- pełnomocnictwo.

Zgodnie z art. 126 k.p.k.: „§ 1. Jeżeli niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody może zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, która miała być w terminie wykonana; to samo stosuje się do osób niebędących stronami.

§ 2. W kwestii przywrócenia terminu orzeka postanowieniem organ, przed którym należało dokonać czynności.

§ 3. Na odmowę przywrócenia terminu przysługuje zażalenie”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2020 r., IV KZ 61/20, www.sn.pl, Legalis nr 2571205, LEX nr 3168881: „Zaniechanie wykonania czynności przez pełnomocnika, w tym uchybienie terminowi do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku (...), nie uzasadnia restytucji tego terminu, chociażby ten, którego pełnomocnik reprezentuje, nie ponosił żadnej w tym winy. Stanowisko to wynika z wyodrębnienia istoty obowiązków i uprawnień, jakie w świetle ustawy ciąży na obrońcy oskarżonego oraz na pełnomocniku strony (...). Stąd też powołanie się przez pełnomocnika na to, że nie mógł podjąć określonych czynności procesowych w imieniu reprezentowanego oskarżyciela posiłkowego ze względów zdrowotnych oraz z powodu sytuacji w kraju związanej z COVID-19, nie mogło skutkować przywróceniem terminu. (...) nie ma przy tym znaczenia, że to pełnomocnik, a nie sam oskarżyciel posiłkowy, powołując się na niedokonanie czynności procesowej w terminie z przyczyn od siebie niezależnych i niezawinionych, złożył wniosek w trybie art. 126 k.p.k.”.

50. Apelacja

..... (miejsowość), (data)

Sąd Okręgowy

.....

za pośrednictwem:
Sądu

adw.

obrońca oskarżonej

sygn. akt

APELACJA

OD WYROKU SĄDU REJONOWEGO

Z DNIA (SYGN. AKT

Działając jako obrońca oskarżonej, **zaskarżam w części**, na korzyść oskarżonej co do winy i co do kary, wyrok Sądu Rejonowego z dnia (sygn. akt) i wnoszę od niego niniejszą apelację wobec doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu

Zaskarżonemu wyrokowi **zarzucam**:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę całości materiału dowodowego znajdującego się w aktach niniejszej sprawy, w tym dowodów wskazanych w pkt ... uzasadnienia wyroku (s. ...) w zakresie wskazania faktów uznanych za udowodnione, polegającą na błędnym przyjęciu przez Sąd, że oskarżona miała rzekomo bić pokrzywdzonego w okresie, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego niniejszej sprawy wynika jednoznacznie, iż oskarżona nie brała udziału w tego typu czynach;

2) obrazę przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść wyroku w postaci art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie pojawiających się wątpliwości na niekorzyść oskarżonej i bezpodstawne uznanie, że oskarżona miała bić pokrzywdzonego w okresie, podczas gdy z żadnego dowodu znajdującego się w aktach sprawy nie wynika w wiarygodny sposób, iż miało to mieć miejsce;

3) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że oskarżona miała bić pokrzywdzonego, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika taki stan faktyczny;

z daleko posuniętej ostrożności **zarzucam również**:

4) rażąco niewspółmierność kary miesięcy pozbawienia wolności i niedocenie-
nie w dostatecznym stopniu istotnych okoliczności, które winny łagodząco wpływać na wymiar
kary, w szczególności to, iż oskarżona posiada trudną sytuację rodzinną i osobistą.

Mając powyższe na uwadze, **wnoszę o:**

1) uniewinnienie w całości oskarżonej od zarzucanego jej czynu opisanego w pkt ... wyroku;
ewentualnie

2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpo-
znania;

3) przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały
zapłacone ani w całości, ani w części.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia Sąd (sygn. akt) uznał oskarżoną
za winną zarzucanych jej czynów w postaci znęcania się nad i wymierzył jej karę
..... miesięcy pozbawienia wolności.

Zaskarżony wyrok jawi się jako niesłuszny i nieprawidłowy, dlatego nie powinien się ostać
w obrocie prawnym.

W pierwszej kolejności zaskarżonemu wyrokowi należy zarzucić, że opiera się on w swej
istocie na dowolnej, a nie swobodnej, ocenie zgromadzonego materiału dowodowego. Dowolność
ta przejawia się w bezpodstawnym ustaleniu stanu faktycznego. Dowolność ta koncentruje się
na nieprawidłowej ocenie całokształtu dowodów wskazanych w pkt ... uzasadnienia wyroku
w zakresie wskazania faktów uznanych za udowodnione (s. ...).

Należy w tym miejscu podkreślić, że zapis monitoringu nie potwierdza rzekomych sytuacji
pobicia pokrzywdzonego w częściach wspólnych budynku zamieszkiwanego przez oskarżoną
i pokrzywdzonego. Zeznania świadków w niniejszej sprawie nie mają bezpośredniego charak-
teru i opierają się co do zasady na ocenie zapisu z monitoringu. Osoby te nie były świadkami
samego pobicia. Jedynym źródłem dowodowym jest wersja wydarzeń pokrzywdzonego, która
jest niespójna i niewiarygodna.

W związku z tym w sprawie pojawiły się liczne wątpliwości, które należało rozstrzygnąć
na korzyść oskarżonej. W konsekwencji Sąd I instancji nieprawidłowo ustalił stan faktyczny
polegający na błędnym przyjęciu, że oskarżona miała rzekomo bić pokrzywdzonego w okresie
.....

Jedynie z daleko posuniętej ostrożności obrońcy należy również podnieść zarzut rażącej nie-
współmierności kary pozbawienia wolności i niedoceniecie w dostatecznym stopniu istotnych
okoliczności, które winny łagodząco wpływać na wymiar kary, w szczególności to, że oskarżo-
na posiada trudną sytuację rodzinną i osobistą, w tym jest uzależniona od narkotyków. Warto
podkreślić, że oskarżona podjęła pracę i nie wchodzi w konflikt z prawem. W uzasadnieniu

Sąd I instancji nie wyjaśnił dokładnie, dlaczego taka kara ma być adekwatna, co uniemożliwia właściwą kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku.

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. odpis apelacji.

Por. art. 438 k.p.k.: „Orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia:

- 1) obrazy przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu;
- 1a) obrazy przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w pkt 1, chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu;
- 2) obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 3) błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia;
- 4) rażącej niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka”.

Formułowanie poszczególnych zarzutów apelacji karnej jest najbardziej skomplikowanym etapem sporządzenia apelacji. W doktrynie istnieje wiele opracowań na ten temat. Por. także D. Świecki, *Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych. Supplement. Komentarz i orzecznictwo*, Warszawa 2018.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Apelacje cywilne i karne. 69 wzorów pism z omówieniami*, Warszawa 2013, s. 248–250.

51. Wyrok sądu II instancji (przykładowe orzeczenie)⁷

„Sygn. akt II Ka 115/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2019 r.
Sąd Okręgowy w Krośnie II Wydział Karny w składzie:
Przewodniczący: SSO Artur Lipiński
Protokolant: Aleksandra Migacz
przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krośnie – Andrzeja Gadzały
po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2019 roku w Krośnie
sprawy Z. K., syna R. i H., ur. (...) w R.
oskarżonego o przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.
na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego, kuratora małoletnich oskarżycieli posiłkowych obrońcę oskarżonego
od wyroku Sądu Rejonowego w Sanoku z dnia 10 grudnia 2018 roku, sygn. akt II K 298/17
uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sanoku.

Uzasadnienie wyroku

Z. K. oskarżony został o to, że w okresie od 1 kwietnia 2012 roku do dnia 16 lipca 2015 r. w miejscowości B., pow. (...), woj. (...), na ul. (...) w miejscu zamieszkania znęcał się fizycznie i psychicznie nad rodziną, tj. żoną M. i dziećmi K., J. i K. K. (1) w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości, wszczynał awantury domowe, w czasie których poniżał i znieważał ich słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obelżywe, demoralizował i krytykował, zmuszał do opuszczania domu, groził, że ich zabije, stosował wobec nich przemoc fizyczną, popychał i uderzał oraz niszczył wyposażenie domu, przy czym w dniu 15 lipca 2015 roku w miejscowości B. na ul. (...) przy posesji nr (...) dokonał uszkodzenia ciała swojego syna J. K. w ten sposób, że dusił go i bił po całym ciele, w wyniku czego pokrzywdzony doznał stłuczenia śródreżcza ręki prawej z obrzękiem i zasinieniem, liniowego otarcia skóry, zadrapania okolicy kolana lewego, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres poniżej dni siedmiu w rozumieniu art. 157 § 2 i 4 k.k.

– tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2018 r., sygn. akt II K 298/17 Sąd Rejonowy w Sanoku:

I. Przyjmując, iż oskarżony Z. K. w okresie od bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 2014 r. – przed majem 2014 r. do dnia 15 lipca 2014 r. w miejscowości B. przy ul. (...) w bliżej nieustalonych

⁷ [https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/\\$N/154005000001006_II_Ka_000115_2019_Uz_2020-01-13_001](https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/$N/154005000001006_II_Ka_000115_2019_Uz_2020-01-13_001) (dostęp: 15 października 2022 r.).

datach, działając ciągiem przestępstw, wielokrotnie znieważał pokrzywdzoną M. K. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe – co stanowi przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. – na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie umorzył i w tej części na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania obciąży Skarb Państwa.

II. Uznał oskarżonego Z. K. za winnego tego, że w okresie od dnia 16 lipca 2014 r. do 16 lipca 2015 r. w miejscowości B. przy ul. (...) w bliżej nieustalonych datach działając ciągiem przestępstw wielokrotnie znieważał pokrzywdzoną M. K. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe – co stanowi przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę grzywny w wymiarze 25 (dwudziestu pięciu) stawek dziennych, ustalając stawkę dzienną na kwotę po 30 zł (trzydzieści złotych).

III. Uznał oskarżonego Z. K. za winnego tego, że w bliżej nieustalonym dniu w okresie pomiędzy czerwcem 2015 r. a 15 lipca 2015 r. w miejscowości B. na ul. (...) naruszył nietykalność cielesną pokrzywdzonej M. K. w ten sposób, że uderzył ww. pokrzywdzoną w twarz i ją popychał – co stanowi przestępstwo z art. 217 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę grzywny w wymiarze 20 (dwudziestu) stawek dziennych, ustalając stawkę dzienną na kwotę po 30 zł (trzydzieści złotych).

IV. Uznał oskarżonego Z. K. za winnego tego, że w dniu 15 lipca 2015 r. w miejscowości B. na ul. (...) dokonał uszkodzenia ciała swojego syna J. K., tj. osoby wspólnie z nim zamieszkującej, w ten sposób, że dusił go i bił po całym ciele, w wyniku czego pokrzywdzony doznał stłuczenia śródreżcza ręki prawej z obrzękiem i zasinieniem, liniowego otarcia skóry, zadrapania okolicy kolana lewego, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres poniżej dni 7-miu w rozumieniu art. 157 § 2 k.k., co stanowi przestępstwo z art. 157 § 2 k.k., i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę grzywny w wymiarze 30 (trzydziestu) stawek dziennych, ustalając stawkę dzienną na kwotę po 30 zł (trzydzieści złotych).

V. Na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone w pkt II, III i IV kary grzywny połączył i jako karę łączną wymierzył oskarżonemu grzywnę w wymiarze 40 (czterdziestu) stawek dziennych, ustalając stawkę dzienną na kwotę po 30 zł (trzydzieści złotych).

VI. Na podstawie przepisów art. 627 k.p.k. w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe wraz z wchodzącą w ich skład opłatą w kwocie 120 zł (sto dwadzieścia złotych).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonego oskarżyciel publiczny, który zaskarżonemu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, wbrew zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu w postaci zeznań świadków, w szczególności K. K. (1), M. P. (1), M. F. i A. L. (1), że oskarżony Z. K. nie dopuścił się zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu, a mianowicie przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., co w konsekwencji doprowadziło do zmiany kwalifikacji prawnej zarzucanych mu czynów na: przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., z art. 217 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 2 k.k. i błędnym przyjęciu, że oskarżony dokonał uszkodzenia ciała swojego syna J. K., tj. osoby wspólnie z nim zamiesz-

kującej, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres poniżej 7 dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k., i za to przestępstwo skazanie oskarżonego bez wskazania w kwalifikacji prawnej czynu także § 4 ww. art. 157 k.k., co stoi w sprzeczności z zebraniem w sprawie materiale dowodowym.

Podnosząc powyższe zarzuty, oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrok został także zaskarżony w zakresie pkt IV-VI przez kuratora procesowego małoletnich pokrzywdzonych J. K. i K. K. (1), który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść zapadłego orzeczenia, polegającego na przyjęciu wbrew zebranemu w sprawie materiałowi dowodowemu w postaci przede wszystkim dowodu z dokumentów w postaci tzw. «niebieskich kart» (k. 8-15 Tom H) oraz korelujących z nimi zeznań świadków T. R., K. K. (1), M. F., M. P. (1), H. F. i A. L. (1), iż oskarżony Z. K. nie dopuścił się zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. wobec małoletnich synów J. K. i K. K. (2), a jedynie dopuścił się popełnienia czynu z art. 157 § 2 k.k. wobec J. K. i jednocześnie błędnym przyjęciu, że oskarżony dokonał uszkodzenia ciała swojego syna J. K., powodując u niego naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres poniżej 7 dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k. bez wskazania w kwalifikacji prawnej czynu także art. 157 § 4 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut, kurator małoletnich wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Sanoku we wskazanym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrok został również zaskarżony w całości przez obrońcę oskarżonego Z. K., który zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, w szczególności przepisu art. 101 § 2 k.k., przez jego nie zastosowanie i przyjęcie, że karalność czynów, za które oskarżony został skazany, nie ustała,
2. naruszenie prawa procesowego, w szczególności przepisu art. 7 i 410 k.p.k., przez całkowite dowolne odmówienie wiary zeznaniom zamieszkujących z oskarżonym rodziców w sytuacji, gdy praktycznie jedynym dowodem przeciwnym są relacje samej pokrzywdzonej kierowane do innych osób,
3. naruszenie prawa procesowego, w szczególności przepisu art. 170 k.p.k., przez «pominięcie» dowodu z zeznań kuratora M. W. w sytuacji, gdy wniosek taki składał oskarżony, zaś k.p.k. w art. 170 określa przypadki, w których możliwe jest oddalenie wniosku dowodowego i jego nieprzeprowadzanie,
4. naruszenie prawa procesowego, w szczególności przepisu art. 410 k.p.k., przez pominięcie w uzasadnieniu rozstrzygnięcia co do znęcania się nad pozostałymi członkami rodziny, tj. K. i K. K. (1), mimo braku jakichkolwiek dowodów winy oskarżonego w tym zakresie.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacje: oskarżyciela publicznego, jak również kuratora małoletnich pokrzywdzonych zasługują na uwzględnienie i skutkują uchyleniem zaskarżonego orzeczenia oraz przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Odwoławczy uznał, iż

Sąd I instancji dopuścił się bowiem błędu w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

Trzeba podkreślić, iż Sąd I instancji dał wiarę zeznaniom małoletniego świadka K. K. (1), jak również zeznaniom innych świadków, w tym przede wszystkim: M. F., M. P. (2) i A. L. (2), jednakże mimo tego ustalenia faktyczne poczynione na podstawie tych dowodów są błędne. Sąd I instancji wskazał również, iż dał wiarę dowodom z dokumentów, w tym tzw. Niebieskim Kartom, choć jak wynika z uzasadnienia wyroku, całkowicie pominął treść tych dowodów przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy, jak również nie odniósł się do nich szerzej w uzasadnieniu.

Przed wszystkim wskazać należy, iż z zeznań małoletniego syna K. K. (1) wynika, że oskarżony bardzo ograniczał pokrzywdzoną, wszczywał awantury, szukał zaczepki, często spożywał alkohol, a jego zachowanie wszyscy starali się tuszować. Z zeznań małoletniego wynika także, że Z. K. używał wobec domowników słów wulgarnych, padały przekleństwa, wyganiał ich z domu. Zeznania te znajdują potwierdzenie w relacji świadka M. F. (k. 201–203), z której wynika, iż pokrzywdzona żaliła się na męża, że nadużywa alkoholu, nie daje jej pieniędzy, że zwraca się do niej i do dzieci wulgarnie, a także że naśmiewa się z niej i dzieci. Nadto świadek zeznała, że pokrzywdzona opowiadała jej, jak oskarżony stłukł zastawę stołową. Trzeba także podkreślić, iż w swoich zeznaniach pracownik socjalny M. P. (1) (k. 168–169) wskazała, że «pani M. mówiła o podduszaniu, spoliczkowaniu, wyzwiskach, groźbach». Świadek zeznała także, że pokrzywdzona opowiadała jej, jak oskarżony pod wpływem alkoholu wywoływał awantury, zniszczył telefon, jak również że była wobec niego prowadzona dwukrotnie procedura tzw. Niebieskiej Karty.

Z zeznań natomiast kuratora sądowego A. L. (2) (k. 186–188) wynika ponadto, że M. K. skarżyła się, że jej małżeństwo nie było udane, że mąż nieraz jej się odgrażał, nadużywał alkoholu, wydzieliał jej pieniądze, «czepiał się jej i dzieci», był agresywny i zwracał się wulgarnie do dzieci. Pokrzywdzona mówiła jej także, że bała się męża. Sama kurator podczas wizyt w domu oskarżonego zastała go w stanie nietrzeźwości i wówczas był agresywny także wobec kuratora i wyrzucając ją ze swojej posesji.

Powyższe zeznania wsparte są także dowodami z treści dokumentów, przede wszystkim tzw. Niebieskiej Karty. Wynika z nich bowiem, że oskarżony dopuszczał się przemocy fizycznej takiej jak: popychanie, szarpanie, uderzanie, spoliczkowanie, a ponadto stosował przemoc psychiczną w postaci: wyzwisk, krytykowania, ośmieszania, groźb, kontrolowania, ograniczania kontaktów, poniżania i ciągłego niepokojenia. Oskarżony stosował także przemoc fizyczną wobec swoich dzieci, wywoływał awantury, nadużywał alkoholu, a także niszczył i uszkadzał mienie.

Sąd I instancji uznał powyższe dowody i zeznania za wiarygodne, a mimo tego przyjął, iż oskarżony Z. K. swoim zachowaniem nie wypełnił znamion czynu z art. 207 § 1 k.k., przyjmując jedynie, iż oskarżony dopuścił się znieważenia oraz naruszenia nietykalności cielesnej swojej żony M. K., a także popełnił czyn z art. 157 § 2 k.k. na szkodę syna J. K.

Należy przypomnieć, iż działanie sprawcy przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. polega natomiast na znęcaniu się, a więc umyślnym, dotkliwym naruszeniu nietykalności fizycznej lub zadawaniu cierpień moralnych osobie pokrzywdzonej w celu jej udręczenia, poniżenia lub dokuczenia albo wyrządzenia jej innej przykrości, bez względu na rodzaj pobudek. Przez znamię «znęca

się» należy rozumieć różnorodne zachowania sprawcy, np. zadawanie cierpień fizycznych lub psychicznych. Znęcanie się fizyczne polega natomiast na zadaniu bólu fizycznego, np. pobicie, znęcanie psychiczne zaś polega na lżeniu, poniżaniu, wyszydzaniu, straszaniu, niszczeniu rzeczy.

Trzeba także podkreślić, iż przestępstwo znęcania się zostało w kodeksie skonstruowane jako zachowanie z reguły wielodziałaniowe. Pojęcie znęcania się w podstawowej postaci ze swej istoty zakłada bowiem powtarzanie przez sprawcę w pewnym przedziale czasu zachowań skierowanych wobec pokrzywdzonego. Zatem, poza szczególnymi przypadkami, dopiero pewna suma tych zachowań decyduje o wyczerpaniu znamion przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. (postanowienie SN z 11 grudnia 2003 r., IV KK 49/03, KZS 2004, z. 7–8, poz. 23; wyrok SA w Białymstoku z 11 września 2014 r., II AKa 121/14, LEX nr 1602862).

Od strony przedmiotowej pojęcie znęcania oznacza zazwyczaj systematycznie powtarzające się zachowania złożone z jedno- lub wielorodzajowych pojedynczych czynności naruszających różne dobra, np. nietykalność ciała, godność osobistą. Całość tego postępowania określonego zbiorowo, którego poszczególne fragmenty mogą (aczkolwiek oceniane pojedynczo nie muszą) wypełniać znamiona różnych typów czynów zabronionych np. z art. 156, 157, 189, 190, 191, 216, 217, 288 k.k. stanowi jakościowo odmienny, odrębny typ przestępstwa. W pełni w tym względzie należy podzielić zapatrywanie Sądu Najwyższego: «Istota przestępstwa określonego w art. 184 § 1 k.k. [obecnie art. 207 § 1 k.k.] polega na jakościowo innym zachowaniu się sprawcy, aniżeli na zwyczajnym znieważeniu lub naruszeniu nietykalności osoby pokrzywdzonej» (zob. wyrok z 6.08.1996 r., WR 102/96).

Sąd I instancji uznał, iż oskarżony nie wypełnił znamion czynu z art. 207 § 1 k.k., nie przedstawiając jednakże szerzej swojego stanowiska w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Natomiast dla Sądu Odwoławczego jest oczywiste, że Sąd I instancji pominął przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy część zeznań świadków, o których wyżej już była mowa, a które Sąd I instancji uznał za wiarygodne. Wyłania się bowiem z nich – zwłaszcza z zeznań syna oskarżonego – obraz domu, w którym ojciec wydziela matce pieniądze, chce kontrolować jej zachowanie, w tym możliwość podjęcia pracy, wywołuje pod wpływem alkoholu awantury, gdzie była prowadzona procedura Niebieskiej Karty, a ponadto oskarżony szarpie, popycha, poddusza, policzkuje, wyzywa pokrzywdzoną, jak również ośmiesza i wulgarnie odnosi się do dzieci, niszczy mienie w domu, jak również sprzęt, np. telefony. Sąd I instancji nie odniósł się jednakże do powyższych okoliczności, jak również do treści tzw. Niebieskich Kart, które uznał za wiarygodne. Sąd I instancji nie uzasadnił w sposób właściwy, dlaczego nie wziął pod uwagę okoliczności, które zostały ujawnione w zeznaniach i które wynikają z treści innych dowodów.

Sąd I instancji nie wyjaśnił w ocenie Sądu Odwoławczego w sposób wystarczający, dlaczego zasadne było rozłożenie zachowania oskarżonego niejako na części i dokonanie prawnokarnej oceny poszczególnych jednostkowych zachowań, a nie dokonał całościowej, kompleksowej oceny zachowania oskarżonego. Jest oczywiste, iż przestępstwo znęcania składa się z szeregu takich jednostkowych zachowań, które dopiero oceniane całościowo dają pełny obraz działania oskarżonego. Konieczne jest wówczas ustalenie zamiaru sprawcy, który będzie decydujący przy decydowaniu o przypisaniu oskarżonemu popełnienia przestępstwa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Odwoławczy stanął na stanowisku, iż Sąd I instancji dokonał błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy i w efekcie orzeczenie Sądu I instancji nie zasługuje na akceptację.

Wobec stwierdzenia powyższych uchybień w toku postępowania Sąd Odwoławczy na mocy art. 437 § 2 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji”.

52. Wniosek o uzasadnienie wyroku sądu II instancji

..... (miejscowość), (data)

Sąd
... Wydział Karny Odwoławczy
ul.
..-.....

pokrzywdzony (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O SPORZĄDZENIE UZASADNIENIA WYROKU I DORĘCZENIE ODPISU WYROKU WRAZ Z UZASADNIENIEM

Niniejszym jako pokrzywdzony działający w charakterze oskarżyciela posiłkowego wnoszę o sporządzenie na piśmie uzasadnienia całości wyroku Sądu z dnia, sygn. akt i doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem bezpośrednio na mój adres. Niniejszy wniosek dotyczy całości wyroku, w tym rozstrzygnięcia o winie i o karze, i o innych konsekwencjach prawnych czynu, jak również dotyczy mnie jako oskarżonego.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 422 k.p.k.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2010 r., V KZ 29/10, Legalis nr 451126: „Zgodnie z dyspozycją art. 422 § 1 k.p.k. wniosek o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku może złożyć jedynie strona, podmiot określony w art. 416 k.p.k. oraz w wypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowania, wydanego na posiedzeniu, także pokrzywdzony. W niniejszej sprawie nie wydano rozstrzygnięcia w trybie art. 416 k.p.k., a także nie wydano na posiedzeniu wyroku warunkowo umarzającego postępowanie. Uprawnienie zatem domagania się doręczenia pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego przysługiwało wyłącznie stronom tego postępowania karnego. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 53 k.p.k. pokrzywdzony w sprawach z oskarżenia publicznego może działać jako strona tylko w charakterze oskarżyciela posiłkowego. W niniejszej sprawie pokrzywdzony – M.P. nigdy nie złożył oświadczenia o woli występowania w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego – nie był zatem stroną w postępowaniu sądowym. Słusznie zatem na podstawie art. 422 § 3 k.p.k. w zw. z art. 422 § 1 k.p.k. odmówiono przyjęcia jego wniosku o doręczenie odpisu uzasadnienia wyroku”.

53. Kasacja

(nagłówek kancelarii)

..... (miejsowość), (data)

**Sąd Najwyższy
Izba Karna**

za pośrednictwem:
Sądu Okręgowego

adw. (imię i nazwisko)
obrońca z urzędu
skazanego (imię i nazwisko)

sygn. akt Sądu II instancji

KASACJA

Niniejszym jako obrońca skazanego na podstawie art. 520 § 1 k.p.k. w zw. z art. 519 k.p.k. wnoszę kasację od całości wyroku z dnia (sygn. akt) i **zaskarżam w całości** powyższy wyrok na korzyść skazanego

Zaskarżonemu wyrokowi **zarzucam:**

I. rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak jakiegokolwiek rozpoznania poszczególnych zarzutów w postaci nr ... zawartych w apelacji, w sytuacji gdy Sąd II instancji miał bezwzględny obowiązek rozpoznać indywidualnie wszystkie zarzuty zawarte w apelacji; powyższe uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem w przypadku rozpoznania tych zarzutów Sąd II instancji powinien był wydać odmienny wyrok i zmienić zaskarżony wyrok poprzez uniewinnienie skazanego w zakresie czynów określonych w pkt ... wyroku Sądu I instancji, ewentualnie uchylić zaskarżony wyrok w całości lub w części;

II. rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., poprzez brak właściwego i rzetelnego rozpoznania wszystkich zarzutów zawartych w apelacji, tj. poszczególnych zarzutów nr ... -... oraz wniosków zawartych w apelacji (nr ...-...), w sytuacji gdy Sąd II instancji miał bezwzględny obowiązek merytorycznego i należytego rozpoznania wszystkich zarzutów zawartych w apelacji oraz zawartych w niej wniosków, a nie jedynie lakonicznego ich opisanie; powyższe uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem w przypadku rozpoznania tych zarzutów Sąd II instancji powinien był wydać odmienny wyrok i zmienić zaskarżony wyrok poprzez uniewinnienie ska-

zanego w zakresie czynów określonych w pkt ... i ... wyroku Sądu I instancji, i zmniejszyć karę w zakresie pkt ..., ewentualnie uchylić zaskarżony wyrok w całości lub w części;

III. rażąco naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 2 k.p.k., poprzez nieprzytoczenie wszystkich okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze poszczególnych kar, podczas gdy Sąd miał obowiązek ich powołania; powyższe uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem Sąd II instancji powinien był wydać odmienny wyrok i zmienić zaskarżony wyrok poprzez uniewinnienie skazanego w zakresie czynów określonych w pkt ... i ... wyroku Sądu I instancji, i zmniejszyć karę w zakresie pkt ..., ewentualnie uchylić zaskarżony wyrok w całości lub w części;

IV. rażąco naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 433 § 2 k.p.k., poprzez rażąco nieprawidłowe utrzymanie przez Sąd II instancji wymierzonych skazanemu przez Sąd I instancji rażąco niewspółmiernych kar po ... lata pozbawienia wolności (pkt ... wyroku Sądu I instancji) oraz kary ... miesięcy pozbawienia wolności (pkt ... wyroku Sądu I instancji), oraz kary łącznej ... lat pozbawienia wolności, w sytuacji gdy stopień społecznej szkodliwości czynu zabronionego przypisanego oskarżonemu, stopień jego zawinienia uzasadniają wymierzenie kar łagodniejszych, tj. po ... miesiące ograniczenia wolności, która powinna być następnie połączona w ramach kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji w wymiarze ... miesięcy ograniczenia wolności; powyższe uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem Sąd II instancji, uznając rażąco niewspółmierny charakter kar, powinien był wydać odmienny wyrok i zmienić zaskarżony wyrok poprzez uniewinnienie skazanego w zakresie czynów określonych w pkt ... wyroku Sądu I instancji i zmniejszyć karę w zakresie pkt ..., ewentualnie uchylić zaskarżony wyrok w całości lub w części.

Mając powyższe na uwadze **wnoszę o:**

- 1) uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
- 2) uchylenie w całości wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
- 3) przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały opłacone ani w całości, ani w części.

Uzasadnienie

Sąd wyrokiem z dnia (sygn. akt) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu z dnia (sygn. akt).

Powyższy wyrok jest niesłuszny i nieprawidłowy, dlatego winien być wyeliminowany w całości z obrotu prawnego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że na Sądzie II instancji spoczywał bezwzględny obowiązek odniesienia się do wszystkich poszczególnych zarzutów i wniosków określonych w apelacji. Niestety Sąd II instancji nie wypełnił tego obowiązku, co bezpośrednio uniemożliwia kontrolę tego orzeczenia i co bezpośrednio skutkowało również brakiem uchylenia w całości zaskarżonego orzeczenia. W tym zakresie Sąd część zarzutów pominął, a pozostałą część rozpoznał nierzetelnie.

Sąd II instancji całkowicie pominął w swoim wywodzie (poza skopiowaniem treści zarzutów w pkt ... uzasadnienia) zarzuty nr ...-... apelacji. Należy podkreślić, że zarzuty nr ... i ... apelacji odnosiły się do naruszenia art. 207 § 1 k.k. oraz art. 157 § 1 i 3 k.k., a zatem norm o charakterze materialnym, a nie procesowym. Powyższy obowiązek Sądu odwoławczego jest podkreślany bardzo szeroko w orzecznictwie. Warto w tym miejscu przytoczyć chociażby wyrok Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2018 r.⁸: „nakaz zawarty w przepisie art. 433 § 2 k.p.k. ma charakter bezwzględny i dotyczy wszystkich zarzutów i wniosków wskazanych w środku odwoławczym, i to, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego nieodnoszące się do wszystkich zawartych w apelacji zarzutów, bądź czyniące to w sposób ogólnikowy i powierzchowny, może być traktowane jako dowód nieprawidłowej lub nierzetelnej kontroli instancyjnej. W konsekwencji – przyjmuje się, że obraza art. 433 § 2 k.p.k. zachodzi nie tylko wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, ale również w sytuacji, gdy niektóre z tych zarzutów rozważa w sposób nierespektujący wymogu rzetelnej ich oceny”. Podobne stanowisko zajął przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z 13 grudnia 2018 r.⁹: „(...) dochodzi do obrazy przepisu art. 433 § 2 k.p.k., gdy sąd odwoławczy analizuje zarzuty zawarte w apelacji w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny. Rzetelność ta oznacza, że sąd odwoławczy nie może zbywać zarzutu ogólnikowym stwierdzeniem, iż jest on niesłuszny (...). W sytuacji, gdy zarzuty apelacji podważają ustalenia faktyczne lub ocenę prawną sądu I instancji, nie można poprzestać jedynie na prostym odwołaniu się do trafności lub nietrafności owych ustaleń czy ocen. Skoro bowiem autor środka odwoławczego podważał je, niezbędne jest wykazanie skarżącemu, że nie ma racji i dlatego, a uczynić to można tylko przez stosowną argumentację, czasami z powołaniem, poglądów doktryny oraz orzecznictwa”. O bezwzględnym charakterze nakazu zawartego w art. 433 § 2 k.p.k. i rozpoznania wszystkich zarzutów oraz wniosków zawartych w apelacji Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie. Przykładowo w wyroku Sądu Najwyższego z 21 listopada 2012 r.¹⁰ stwierdzono: „Nakaz zawarty w art. 433 § 2 k.p.k. ma przy tym charakter bezwzględny i dotyczy wszystkich zarzutów i wniosków wskazanych w środku odwoławczym”¹¹. Warto również zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 23 maja 2002 r.¹²: „[...] skutecznie złożona skarga apelacyjna – a więc dopuszczalna, wniesiona przez osobę uprawnioną w wymaganym przez ustawę terminie i spełniająca wymogi formalne – powinna być rozpoznana przez sąd odwoławczy, który zobligowany jest rozważyć wszystkie wskazane w niej wnioski

⁸ II KK 430/17, Legalis nr 1769905, LEX nr 2486140.

⁹ IV KK 423/17, Legalis nr 1861087, LEX nr 2604043.

¹⁰ III KK 33/12, Legalis nr 561245, LEX nr 1243048.

¹¹ Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 28 marca 2018 r., IV KK 358/17, Legalis nr 1781914, LEX nr 2498058.

¹² II KK 33/02, Legalis nr 59347.

i zarzuty (art. 433 § 2 KPK). Przepis art. 457 § 2 KPK określa, jakim wymogom musi odpowiadać treść uzasadnienia wyroku drugoinstancyjnego”.

Pomimo powyższego bezwzględnie obowiązku Sąd II instancji – który stwierdził, że zarzuty apelacji mają jedynie charakter polemiczny – pominął rozpoznanie zarzutów nr ... i ... apelacji. Takie nieprawidłowe stanowisko Sądu II instancji skutkowało niestety nieprawidłowym skróceniem rozważań tego Sądu. W tym miejscu godzi się jednak przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r.¹³, zgodnie z którym: „Zrealizowanie obowiązków wynikających z przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. wymaga nie tylko niepominania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, lecz także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi – znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach – argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty apelacji za trafne, bądź też za bezzasadne. Do naruszenia tych przepisów może więc dojść nie tylko wtedy, gdy sąd pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w środku odwoławczym, lecz także wtedy, gdy analizuje je w sposób odbiegający od wymogu ich rzetelnej oceny”. Tym samym Sąd II instancji powinien odnieść się do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji. Niewątpliwie zbiorowe rozpoznanie zarzutów nie ma charakteru rozpoznania poszczególnych zarzutów, do czego Sąd II instancji, jak wskazano, był zobowiązany.

Należy podkreślić, że brak jakiegokolwiek odniesienia się do poszczególnych zarzutów miał miejsce w przypadku zarzutów naruszenia prawa materialnego (nr ...-... apelacji). Sąd II instancji bezpodstawnie je pominął, nie wskazując nawet, czy są one zasadne, czy też nie, zaś wywód Sądu II instancji sprowadza się do ogólnego potwierdzenia rzekomego stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji. Co istotne, zgodnie z chociażby postanowieniem Sądu Najwyższego z 28 lutego 2017 r.¹⁴: „(...) nie ma żadnych racjonalnych powodów, dla których strona miałaby być pozbawiona możliwości podniesienia w środku odwoławczym zarówno zarzutu naruszenia prawa materialnego, jak i błędu w ustaleniach faktycznych; przyjąć należy, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych powinien być rozpoznawany w pierwszej kolejności, natomiast zarzut obrazy prawa materialnego dopiero w drugiej i tylko pod warunkiem nieuwzględnienia pierwszego z nich (tzw. zarzut ewentualny)”. Skazany miał zatem prawo nie tylko w ramach ogólnego konstytucyjnego i międzynarodowego prawa do sądu, lecz także na podstawie samej procedury karnej (art. 438 k.p.k.), podnosić w apelacji różnego rodzaju zarzuty na swoją korzyść, zaś obowiązkiem Sądu II instancji było je indywidualnie i rzetelnie rozpoznać. W orzecznictwie podkreśla się, że już uchybienie przepisom art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. stanowi rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść wyroku sądu odwoławczego¹⁵.

Tym samym w niniejszej sprawie nie można na podstawie samego uzasadnienia wyroku Sądu II instancji ustalić, że zarzuty nr ...-..., wnioski oraz argumenty zawarte w apelacji były w ogóle przedmiotem rozważań Sądu II instancji, pomimo nakazu zawartego w art. 433 § 2 k.p.k.¹⁶ W tym miejscu warto wskazać, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 24 listopa-

¹³ III KK 426/17, Legalis nr 1834497, LEX nr 2556098.

¹⁴ IV KK 317/16, Legalis nr 1587618, LEX nr 2273869.

¹⁵ Por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2008 r., II KK 227/07, Legalis nr 123498.

¹⁶ Por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 marca 2015 r., IV KK 388/14, Legalis nr 1200406, LEX nr 1656222.

da 2016 r.¹⁷: „Obowiązkiem sądu drugiej instancji dokonującego kontroli apelacyjnej jest – stosownie do treści art. 433 § 2 k.p.k. – rozważenie wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Niewywiązanie się z tego wymogu stanowi rażące naruszenie prawa procesowego, które – w wypadku istotnego wpływu na treść wyroku wydanego w instancji *ad quem* – może być podstawą skutecznego zarzutu kasacyjnego (art. 523 § 1 k.p.k.)”. Mając powyższe na uwadze, zaskarżony wyrok powinien być uchylony co najmniej z uwagi na brak jakiegokolwiek odniesienia się do zarzutów nr ...-...

Z ostrożności należy dodatkowo podnieść, że Sąd II instancji nie tylko nie odniósł się w jakikolwiek sposób do wskazanej części zarzutów (nr ...-...), ale niewątpliwie nie odniósł się rzetelnie do wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów (nr ...-...) oraz wniosków (nr ...-...) pomimo bezwzględного obowiązku spoczywającego na Sądzie. Sąd II instancji zdaje się pominąć to, że apelacja stanowi całość i nie można odnosić się do jej fragmentów wyrwanych z kontekstu. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2005 r.¹⁸: „Z (...) fragmentarycznie przytoczonych zeznań, nie da się automatycznie, przez samo ich przywołanie, obalić zarzutów i argumentacji zawartych w apelacji obrońcy (...). Przywołując tylko zeznania tych świadków oraz bliżej niesprecyzowane dokumenty, Sąd Okręgowy (...) nie sprostał obowiązkowi wynikającym z przepisów procedury, nie ustosunkował się bowiem w sposób należyty do zarzutów i wniosków tej apelacji i nie wyjaśnił, dlaczego zarzuty te i wnioski uznał za niezasadne”. Nie budzi wątpliwości, że za wypełnienie tego obowiązku i rozpoznanie całości apelacji nie można uznać samego wymienienia zarzutów w części historycznej wyroku Sądu II instancji (pkt ...), jak również ogólnikowe odniesienie się do nich jako mających charakter polemiczny. Sąd odwoławczy powinien był rzetelnie odnieść się do każdego pojedynczego zarzutu oraz wniosków zawartych w apelacji.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 25 lipca 2018 r.¹⁹: „o naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym (w ogóle się do nich nie odniesie), zaś o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. – gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji, tj. sąd uznaje je za zasadne albo niezasadne, bez wyjaśnienia swojego stanowiska, względnie argumentacja ta będzie zawierała braki”. Na podstawie zaś wyroku Sądu Najwyższego z 5 lutego 2015 r.²⁰: „(...) właściwe zrealizowanie obowiązków wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. wymaga od sądu odwoławczego nie tylko nie pomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, ale także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty apelacji za trafne, bądź też bezzasadne”. Brak odniesienia się do pojedynczych zarzutów apelacyjnych w uzasadnieniu wyroku czyni niemożliwym właściwe skontrolowanie, czy sąd odwoławczy procedował w sposób nakazany przepisami normującymi

¹⁷ III KK 277/16, Legalis nr 1544242, LEX nr 2177093.

¹⁸ III KK 260/04, Legalis nr 72640.

¹⁹ II KK 229/18, Legalis nr 1809291, LEX nr 2526775.

²⁰ IV KK 315/14, Legalis nr 1187404, LEX nr 1653771.

postępowanie odwoławcze, w szczególności, czy zarzuty i wnioski apelacji w ogóle rozważył²¹. W niniejszej sprawie Sąd II instancji poprzez brak rzetelnego odniesienia się do wszystkich zarzutów i wniosków zawartych w apelacji spowodował brak możliwości kontroli prawidłowości ich rozważenia.

Należy podzielić również stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 1 września 2015 r.²²: „Jeżeli zarzuty apelacji podważają ustalenia faktyczne lub ocenę prawną sądu I instancji, nie można poprzestać jedynie na odwołaniu się do trafności lub nietrafności owych ustaleń czy ocen. Skoro bowiem skarżący podważa je, niezbędne jest wykazanie trafności podniesionych argumentów bądź też wykazanie skarżącemu, że nie ma racji i dlaczego, a to czynić można tylko przez stosowną argumentację z przywołaniem – w zależności od sytuacji – odpowiednich poglądów prawnych albo argumentów natury logicznej”. Rzetelność w aspekcie art. 457 § 3 k.p.k. oznacza, że Sąd II instancji nie może odnieść się do zarzutów jedynie ogólnikowym stwierdzeniem, iż są „polemiczne”. Niedopuszczalne są również arbitralne ogólne stwierdzenia, że Sąd I instancji w wystarczającym stopniu wykazał sprawstwo skazanego²³. Tego typu ogólnikowość oraz arbitralność odnaleźć można wielokrotnie w uzasadnieniu Sądu II instancji.

Co istotne, Sąd II instancji oparł swój wywód na akceptacji wyводу Sądu I instancji. W orzecznictwie podkreśla się, że ograniczenie się przez Sąd odwoławczy do akceptacji kwestionowanego stanowiska Sądu I instancji nie stanowi realizacji obowiązku określonego w treści art. 457 § 3 k.p.k., a tym samym dowodzi braku realizacji nakazu wynikającego z treści art. 433 § 2 k.p.k.²⁴ Sąd II instancji co do zasady podzielił ustalenia Sądu I instancji z pominięciem problematyki wskazywanej przez skazanego i jego obrońcę.

Jak słusznie wskazał także Sąd Najwyższy w wyroku z 12 marca 2018 r.²⁵, „Sąd Najwyższy dopuszcza wprawdzie możliwość swego rodzaju odesłania przez sąd odwoławczy do argumentacji sądu I instancji (...), ale nie może się to sprowadzić do całkowitego pominięcia problemów wskazywanych przez skarżącego. (...) brak przedstawienia rozumowania sądu odwoławczego, które doprowadziło go do przyjęcia stanowiska wyrażonego w treści orzeczenia, uniemożliwia ocenę zasadności tego ostatecznego na poziomie sądu kasacyjnego”. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się również, że nie można redagować uzasadnienia Sądu odwoławczego w sposób, który sprowadza się do ogólnych stwierdzeń mogących znaleźć zastosowanie w każdej sprawie²⁶. W niniejszej sprawie wywód Sądu II instancji sprowadza się w gruncie rzeczy do oceny apelacji jako polemicznej i ogólnego potwierdzenia rzekomego stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji.

W tym miejscu należy wskazać, że orzeczenie Sądu II instancji, którego zdaniem skazany działał umyślnie, jest ogólnikowe i jedynie nieprawidłowo potwierdza na zasadzie tzw. przenie-

²¹ Por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2015 r., III KK 205/15, Legalis nr 1352535, LEX nr 1827135.

²² V KK 52/15, Legalis nr 1337389, LEX nr 1808549.

²³ Por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 lutego 2018 r., II KK 318/17, Legalis nr 1803866, LEX nr 2520904.

²⁴ Por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2007 r., II KK 341/06, Legalis nr 162829.

²⁵ II KK 382/17, Legalis nr 1770333, LEX nr 2487631.

²⁶ Por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2017 r., SDI 85/17, Legalis nr 1706095, LEX nr 2418092.

sienia ustalenia Sądu I instancji. W zaskarżonym wyroku Sąd nie odniósł się w rzetelny i należyty sposób do zarzutów oraz wniosków podnoszonych w apelacji.

Ponadto Sąd nie odniósł się rzetelnie do kwestii związanych z brakiem spełnienia znamion przestępstwa. Te okoliczności nie zostały rzetelnie rozpoznane przez Sąd II instancji pomimo bezwzględneho obowiązku. Wobec powyższego wadliwe postępowanie dowodowe Sądu I instancji oraz ocena niepełnego materiału dowodowego zaaprobowana bezpodstawnie przez Sąd II instancji doprowadziły, pomimo braku rzetelnego odniesienia się do całości apelacji, do arbitralnych i wadliwych ustaleń stanu faktycznego, który rzekomo sprowadzał się do tego, że skazany znęcał się nad żoną.

Zaskakujące jest przy tym to, że Sąd II instancji nie uwzględnił wszystkich wniosków dowodowych wskazanych w apelacji. Przecież wnioski te mieściły się w ramach prawa do obrony skazanego, który chciał w ten sposób ustalić rzeczywisty stan faktyczny sprawy i miał do tego prawo. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 5 lipca 2018 r.²⁷: „zarzut rażącej obrazy art. 170 § 1 k.p.k. nie należy do kategorii zarzutów, jakie mogą być skutecznie podniesione w postępowaniu kasacyjnym, w sytuacji gdy skarżący kwestionuje ocenę stanowiska sądu odwoławczego, co do prawidłowości postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego wydanego przez sąd pierwszej instancji. Ocena stanowiska sądu odwoławczego w tym zakresie byłaby możliwa jedynie w sytuacji, gdyby oprócz zamieszczenia stosownego zarzutu w apelacji, w skardze kasacyjnej podniesiono zarzut naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. lub 457 § 3 k.p.k.”²⁸. Warto dodać, że zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 16 listopada 1998 r.²⁹: „Zgodnie z art. 433 § 2 k.p.k. z 1997 r. «sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym». Bez wątpliwości jednak obowiązek ten odnosi się jedynie do zarzutów stawianych zaskarżonemu rozstrzygnięciu, w żadnym więc razie nie może stanowić racji nakazu rozważenia zarzutów podniesionych pod adresem innego, w ogóle nie objętego zaskarżeniem orzeczenia (*arg. ex art. 433 § 1 w zw. z arg. ex art. 425 § 1 i 3, art. 427 § 1 i 2 oraz art. 437 § 1 k.p.k. z 1997 r.*). Inaczej jest tylko wtedy, gdy w apelacji zostaną podniesione zarzuty po adresem takich rozstrzygnięć, które *in concreto* nie stanowiły lub nie mogły stanowić przedmiotu zażalenia, ale które rzutowały w określony sposób na treść zaskarżonego wyroku (*arg. ex art. 447 § 3 k.p.k. z 1997 r.; zob. też art. 528 § 2 tegoż k.p.k.*)”. Brak uwzględnienia poszczególnych wniosków dowodowych skutkowało tym, że Sąd II instancji nieprawidłowo podzielił ustalenia Sądu I instancji w zakresie winy skazanego (pkt ... i ... wyroku Sądu I instancji) oraz wysokości kary (pkt ... wyroku Sądu I instancji). Dowody te podważały wiarygodność pokrzywdzonej. Z drugiej strony powinny być wzięte pod uwagę przy ocenie rażącego charakteru kar wymierzonych przez Sąd I instancji.

Z ostrożności należy podnieść, że uchybienia Sądu II instancji miały wpływ na rażąco sprzeczne z procedurą utrzymanie przez ten Sąd rażących kar orzeczonych przez Sąd I instancji. Niewątpliwie, gdyby Sąd II instancji rzetelnie rozpoznał zarzuty i doszedł do przekonania, że Sąd I instancji niewłaściwie ocenił dowody i błędnie ustalił stan faktyczny poprzez przyjęcie, że

²⁷ V KK 218/18, Legalis nr 1804771, LEX nr 2519341.

²⁸ Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2015 r., III KK 233/15, Legalis nr 1522520, LEX nr 1977825.

²⁹ III KZ 137/98, Legalis nr 43098.

skazany rzekomo znęcał się nad żoną, orzekłby zgoła odmiennie i zmieniłby wyrok choćby zgodnie z wnioskami zawartymi w apelacji, kierując się dyrektywami wymiaru poszczególnych kar oraz kary łącznej. Tymczasem Sąd II instancji jedynie podzielił w tym zakresie zapatrywania Sądu I instancji i nie zmienił ani kar za poszczególne czyny, ani kary łącznej. W konsekwencji doszło do akceptacji rażącej niewspółmierności wymierzonych kar jednostkowych oraz kary łącznych. W tym miejscu godzi się przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 2014 r.³⁰, zgodnie z którym: „W apelacji od tej części wyroku Sądu Rejonowego obrońca skazanego zarzucił naruszenie art. 424 KPK polegające na braku wskazania w uzasadnieniu wyroku, na jakich konkretnych przesłankach oparł się Sąd wymierzając w stosunku do oskarżonego karę łączną w wysokości określonej w wyroku skazującym [...] Analiza treści uzasadnienia wyroku Sądu Odwoławczego nie zostawia wątpliwości, że Sąd ten w ogóle nie odnosił się do opisanego wcześniej zarzutu sformułowanego w apelacji obrońcy M. Ł. Stanowi to rażące naruszenie prawa procesowego, a to art. 433 § 2 KPK. Naruszenie to mogło mieć wpływ na treść wyroku, bowiem Sąd Odwoławczy był zobowiązany do skontrolowania sposobu ukształtowania kary łącznej, zaś uzasadnienie wyroku Sądu I instancji w tym zakresie nie przedstawiało konkretnych okoliczności, które miały wpływ na taką, a nie inną wysokość orzeczonej przez ten Sąd kary łącznej”. Tym samym wymierzenie poszczególnych kar i kary łącznej oskarżonemu, który utrzymuje rodzinę i jest jej jedynym żywicielem, nie ma konfliktów z sąsiadami, podjął pracę, utrzymuje kontakty z dziećmi oraz spłaca alimenty jawi się niewątpliwie jako rażące i tym samym nie powinno się ostać. Aktualne postępowanie skazanego jest przykładem powrotu do życia zgodnego z prawem i aksjologią przyjmowaną w społeczeństwie.

Za całkowicie wadliwe należy w tym miejscu uznać konstatację Sądu II instancji jakoby wymiar kary miał być zdeterminowany uprzednią karalnością. Powyższe okoliczności nie zostały uwzględnione przy wymierzaniu kar i kary łącznej. Sąd II instancji nie wykazał zatem rzetelnie, czym się kierował, utrzymując powyższe kary w obrocie prawnym. Za właściwe należy zatem uznać ewentualne wymierzenie skazanemu kar w najniższym wymiarze przewidzianym w prawie zarówno w zakresie kar jednostkowych, jak i w wymiarze kary łącznej z zastosowaniem właściwej w tym przypadku zasady pełnej absorpcji.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o uwzględnienie niniejszej kasacji.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- ustanowienie obrońcy;
- dowód uiszczenia opłaty;
- odpisy kasacji.

³⁰ II KK 46/14, Legalis nr 1765473.

Por. art. 523 k.p.k.: „§ 1. Kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary.

§ 1a. Ograniczenia, o którym mowa w § 1 zdanie drugie, nie stosuje się do kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego w sprawach o zbrodnie.

§ 2. Kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

§ 3. Kasację na niekorzyść można wnieść jedynie w razie uniewinnienia oskarżonego albo umorzenia postępowania.

§ 4. Ograniczenia przewidziane w § 2 i 3 nie dotyczą kasacji:

- 1) wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439;
- 2) w wypadku określonym w art. 521”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także S. Jaworski, *Metodyka...*, s. 334–337.

54. Postanowienie Sądu Najwyższego (przykładowe orzeczenie)³¹

„Sygn. akt II KK 8/21

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2021 r.
Sąd Najwyższy w składzie:
SSN Jacek Błaszczyk
w sprawie A. I.
skazanego z art. 207 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 3 lutego 2021 r.,
w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 18 czerwca 2020 r., sygn. akt V Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 31 października 2019 r., sygn. akt V K (...),
postanowił:
1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

A. R. został oskarżony o to, że w okresie od czerwca 2017 r. do 17 lipca 2017 r. w Ł. znęcał się psychicznie i fizycznie nad osobą najbliższą – konkubiną K. P. w ten sposób, że będąc po użyciu alkoholu, wszczynał awantury, w czasie których znieważał K. P. słowami wulgarnymi powszechnie uważanymi za obelżywe, uderzał pięścią, paskiem, kopał po ciele, nękał poprzez telefonowanie na numer telefonu komórkowego K. P., pozostawienie wiadomości głosowych i filmów codziennie po kilkanaście razy, kierując wobec wyżej wymienionej groźby pozbawienia życia, wzbudzające obawę spełnienia, co naruszyło prywatność ww. i wzbudziło poczucie zagrożenia, jednocześnie powodując w dniu 25 czerwca 2017 roku w Ł. obrażenia ciała u K. P. w postaci otarcia naskórka i powierzchownej rany w okolicy podczołowej prawej, sińca na lewym ramieniu i sińca na lewym podudziu, które to obrażenia spowodowały u ww. naruszenie czynności narządu ciała trwające nie dłużej niż siedem dni, oraz w dniu 7 na 8 lipca 2017 r. w Ł. uderzał pokrzywdzoną pięścią po ciele, ciągnął za włosy, przygniatał klatkę piersiową, czym spowodował u K. P. obrażenia ciała w postaci podspójówkowego wylewu krwawego lewego oka, stłuczenia

³¹ <https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/ii%20kk%208-21.docx.html> (dostęp: 15 października 2022 r.).

w okolicy lewego oka, sińców w powłokach prawej kończyny górnej i lewej kończyny dolnej oraz pooparzeniowej rany prawej kończyny dolnej, które to obrażenia spowodowały u ww. naruszenie czynności narządu ciała trwające nie dłużej niż siedem dni, oraz zmuszał do współżycia K. P., tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 31 października 2019 r., sygn. akt V K (...), uznano oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z tą zmianą, że znęcał się nad K. P. jako osobą pozostającą w stałym stosunku zależności uczuciowej od niego, w okresie od 15 czerwca 2017 r. do 17 lipca 2017 r., oraz eliminując z opisu czynu zmuszanie pokrzywdzonej do współżycia, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i na podstawie art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 41a § 1 k.k. Sąd meriti orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z K. P. w jakikolwiek sposób oraz zakazu zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 50 m na okres 3 lat od uprawomocnienia się wyroku.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 18 czerwca 2020 r., sygn. akt V Ka (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, który zarzucił:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1. art. 207 § 1 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że we wskazanym w wyroku czasokresie (1 miesiąca) pokrzywdzona była osobą pozostającą w stosunku zależności od skazanego, podczas gdy ustalenia stanu faktycznego wyraźnie stanowią, że pokrzywdzona nie pozostawała ze skazanym we wspólnym pożyciu podobnym do małżeńskiego, zachowała znaczący poziom niezależności i samodzielności, wyrażający się w tym, że sama dysponowała swoimi dochodami, miała odrębne miejsce zamieszkania w wynajętym mieszkaniu i jedynie od czasu do czasu pomieszkiwała u skazanego, wyprowadzając się od niego kilkakrotnie, a nadto poprzez przyjęcie, że ustalony stan faktyczny przez Sąd I instancji pozwalał uznać, iż skazany swoim zachowaniem zrealizował znamiona przestępstwa znęcania się psychicznego i fizycznego nad pokrzywdzoną, pomimo że brak jest wypełnienia znamion strony podmiotowej i przedmiotowej tego przestępstwa,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:

3. art. 457 § 3 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 7 k.p.k. polegające na przekroczeniu przez Sąd Odwoławczy przy kontroli wyroku Sądu I instancji zasady swobodnej oceny dowodów, zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a także dokonanie oceny dowodów w sposób wybiórczy, z pominięciem całości treści zeznań pokrzywdzonej K. P. oraz wyjaśnień samego skazanego, chociaż w ramach kontroli ustaleń faktycznych Sąd Odwoławczy był do tego zobowiązany, jak również był zobowiązany do należytej oceny wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów w ramach analizy całokształtu materiału dowodowego sprawy, a wbrew temu skoncentrował się tylko i wyłącznie na wybiórczym wskazaniu okoliczności mogących potwierdzać zarzuty stawiane skazanemu, co w konsekwencji doprowadziło do wyciągnięcia

błędnego wniosku, że pokrzywdzona pozostawała w stałym stosunku zależności od skazanego, a skazany dopuścił się przypisanego mu w wyroku czynu na szkodę pokrzywdzonej K. P.,

4. art. 457 § 3 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. polegające na tym, że Sąd Odwoławczy nie rozważył wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji, rozwiniętych w pisemnym uzasadnieniu środka odwoławczego, a dotyczących pominięcia przez Sąd I instancji wniosków wynikających z części materiału dowodowego sprawy w szczególności w zakresie: wzajemnych relacji stron i charakteru łączących ich więzi, możliwości komunikacji skazanego w języku polskim i wynikającej z tego możliwości wielorakości interpretacji słów skazanego, zachowania pokrzywdzonej względem skazanego po zakończeniu znajomości, możliwości powstania obrażeń ciała pokrzywdzonej w innym mechanizmie niż podała pokrzywdzona, wiarygodności zeznań pokrzywdzonej w kontekście wydanej opinii psychologicznej i późniejszych zachowań pokrzywdzonej.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. i uniewinnienie skazanego A. R., ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Ł. oraz przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Nadto skarżący wniósł o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie podkreślić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania środka odwoławczego. Celem postępowania kasacyjnego jest bowiem wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2014 r., IV KK 125/14, LEX nr 1463638).

Sąd Najwyższy, orzekając w trybie kasacji, nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Zadaniem Sądu Najwyższego jest jedynie sprawdzenie, czy dokonując ustaleń faktycznych, orzekające w obu instancjach sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Innymi słowy, kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1996 r., II KKN 63/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 11).

Analiza akt postępowania i zapadłych przed Sądem Rejonowym w Ł., a następnie Sądem Okręgowym w Ł. wyroków prowadzi do wniosku, iż podstawy kasacyjne w sprawie niniejszej nie

zaistniały, zaś podniesione w treści skargi zarzuty, po ich właściwym zdekodowaniu w świetle argumentów zawartych w uzasadnieniu kasacji, wskazują na to, że skarżący w istocie zmierza do zakwestionowania ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji i zaaprobowanych przez Sąd odwoławczy w zakresie sprawstwa A. R. Skarżący pod pozorem rażącego naruszenia prawa materialnego i prawa procesowego kwestionuje ustalenia faktyczne przyjęte przez Sąd meriti, a następnie zaakceptowane przez Sąd odwoławczy, co jest zabiegiem niedopuszczalnym, tym samym procesowo nieskutecznym. Wskazać należy, że obrońca skazanego w sporządzonej kasacji konsekwentnie prezentuje własną ocenę dowodów, czyni to jednak w oderwaniu od wniosków wypływających z całości materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, jak również z pominięciem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu z pkt 1 kasacji, wskazać należy, że stanowi on *de facto* zarzut naruszenia ustaleń faktycznych i jako taki pojawił się już w apelacji. Sąd Okręgowy, odnosząc się do kwestii zastosowanej wobec oskarżonego kwalifikacji prawnej z art. 207 § 1 k.k., wskazywał, że stosunek zależności może wynikać także z sytuacji faktycznej, stwarzającej dla sprawcy sposobność znęcania się przy wykorzystaniu nad ofiarą przewagi, jaką mu daje więź osobista i uczuciowa. Wskazywane przez obrońcę zachowanie pokrzywdzonej, która zrywając relację z oskarżonym, nie była na tyle konsekwentna w swojej decyzji i ponownie nawiązywała z nim kontakt, potwierdzało jej zaangażowanie uczuciowe i zależność wobec oskarżonego (s. 6 uzasadnienia SO).

Chybione są także zarzuty rażącej obrazy przepisów postępowania, a to art. 457 § 3 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. polegające na niedostatecznym rozważeniu i rozpoznaniu zarzutów i argumentów apelacji obrońcy i odniesienia się do nich w zakresie oceny materiału dowodowego. Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, w kontekście tych zarzutów, pozwala stwierdzić, że wbrew twierdzeniu skarżącego Sąd Okręgowy rozważył wszechstronnie i rzetelnie zarzuty apelacyjne. Wskazał, że dla skutecznego podniesienia zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. nie wystarczy wyłącznie przedstawienie własnej oceny zebranego materiału dowodowego. Wbrew twierdzeniom obrońcy analizie poddano nie tylko zeznania świadka K. P., ale także opinię biegłego psychologa, a także biegłego z zakresu medycyny sądowej. Jak podkreślił Sąd odwoławczy, zeznania świadków jako osób bliskich dla pokrzywdzonej były wyważone, co w żadnym razie nie uzasadnia twierdzenia, że relacja pokrzywdzonej nie zasługuje na obdarzenie jej walorem wiarygodności. Dość w tym kontekście przypomnieć, że apelacja obrońcy sprowadzała się w istocie do podważania prawidłowych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, że zebrane dowody uprawniają do przypisania sprawstwa inkryminowanego czynu i nie zawierają tej rangi zarzutów, które podważałyby co do zasady słuszność rozumowania Sądu Rejonowego. Sąd *ad quem* podkreślił jednocześnie, że ustalając stan faktyczny, należy oceniać dowody kompleksowo z uwzględnieniem ich wzajemnej relacji, nie zaś każdy z dowodów w oderwaniu od pozostałych.

Należy stanąć na stanowisku, że Sąd odwoławczy wnikliwie ocenił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego. Prawidłowo poddał analizie wszystkie wnioski i zarzuty apelacyjne wskazując w uzasadnieniu, czym kierował się, wydając wyrok, oraz dlaczego i w jakim zakresie zarzuty i wnioski apelacji uznał za zasadne.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że Sąd Okręgowy nie uzupełniał postępowania dowodowego ani też nie dokonywał własnych, odmiennych od Sądu Rejonowego ustaleń faktycznych i ocen przeprowadzonych dowodów.

Podsumowując powyższe rozważania, stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień – i to rażących – w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., sygn. akt III KK 265/17, baza orzeczeń Supremus).

Z tych powodów nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionej kasacji, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu, w formule kwalifikowanej – jako oczywiście bezzasadnej.

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadną bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., obciążając nimi skazanego”.

55. Wniosek o zawiadamanie pokrzywdzonego o zwolnieniu skazanego z zakładu karnego po odbyciu kary

(nagłówek kancelarii)

..... (miejscowość), (data)

Sąd

ul.

..-.....

pokrzywdzony (imię i nazwisko)

sygn. akt

WNIOSEK O ZAWIADAMIANIE POKRZYWDZONEGO O ZWOLNIENIU SKAZANEGO Z ZAKŁADU KARNEGO PO ODBYCIU KARY

Niniejszym w imieniu własnym wnoszę o niezwłoczne zawiadamanie mnie o zwolnieniu skazanego z zakładu karnego po odbyciu kary, o ucieczce skazanego z zakładu karnego, a także o wydaniu decyzji o udzieleniu skazanemu:

- 1) przepustki, o której mowa w art. 91 pkt 7 i art. 92 pkt 9 k.k.w.;
- 2) czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru lub bez konwoju funkcjonariusza Służby Więziennej albo asysty innej osoby godnej zaufania, o którym mowa w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, art. 141a § 1, art. 165 § 2 oraz art. 234 § 2 k.k.w.;
- 3) przerwy w wykonaniu kary;
- 4) warunkowego zwolnienia.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 168a k.k.w.: „§ 1. Na wniosek pokrzywdzonego, odpowiednio, sędzia penitencjarny lub dyrektor zakładu karnego niezwłocznie zawiadamia pokrzywdzonego, jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczęcią pokrzywdzony pozostaje, o zwolnieniu skazanego z zakładu karnego, o ucieczce skazanego z zakładu karnego, a także o wydaniu decyzji o udzieleniu skazanemu:

- 1) przepustki, o której mowa w art. 91 pkt 7 i art. 92 pkt 9;

2) czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru lub bez konwoju funkcjonariusza Służby Więziennej albo asysty innej osoby godnej zaufania, o którym mowa w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, art. 141a § 1, art. 165 § 2 oraz art. 234 § 2.

§ 1a. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli skazany, który opuścił zakład karny na podstawie decyzji o udzieleniu mu przepustki lub czasowego zezwolenia, o których mowa w § 1 pkt 1 i 2, w wyznaczonym terminie nie powrócił z tej przepustki lub zezwolenia.

§ 2. O prawie do złożenia wniosku, o którym mowa w § 1 i 1a, poucza pokrzywdzonego sąd, kierując orzeczenie do wykonania.

§ 3. W wypadku zwolnienia z zakładu karnego po odbyciu kary skazanego z zaburzeniami preferencji seksualnych odbywającego karę pozbawienia wolności za przestępstwo określone w art. 197–203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z tymi zaburzeniami, w wypadku ucieczki takiego skazanego z zakładu karnego lub wydania decyzji, o których mowa w § 1, a także w wypadkach, o których mowa w § 1a, odpowiednio sędzia penitencjarny lub dyrektor niezwłocznie zawiadamia o tym jednostkę Policji, właściwą dla miejsca stałego pobytu skazanego.

§ 4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio do skazanego za przestępstwo popełnione w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa oraz skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwo umyślne w wymiarze nie niższym niż 3 lata.

§ 5. Jeżeli wobec skazanego wykonuje się kolejno kilka kar pozbawienia wolności, zawiadomienia, o których mowa w § 1–4, wysyła się przez cały okres trwania pozbawienia wolności.

§ 6. W uzasadnionych przypadkach zawiadomienie, o którym mowa w § 1 i 1a, przekazuje się również świadkowi”.

Powyższy wniosek może być złożony do czasu zakończenia wykonywania kary przez skazanego. Por. K. Dąbkiewicz, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 489.

II. WZORY W PRAWIE I POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM ORAZ SĄDOWOADMINISTRACYJNYM

56. Instrukcja w sprawie określenia procedury zabezpieczenia pomieszczeń

Załącznik nr ... do polityki ochrony danych osobowych z dnia

**INSTRUKCJA
W SPRAWIE OKREŚLENIA PROCEDURY
ZABEZPIECZENIA POMIESZCZEŃ
W RAMACH PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ**

.....

Art. 1

1. Administrator wprowadza następujące sposoby zabezpieczeń pomieszczeń:
 - 1) całodobowy monitoring każdego pomieszczenia;
 - 2) dostęp do pomieszczeń dla członków personelu wyłącznie na podstawie ewidencjonowanych kart elektronicznych i kodów do zamków zmienianych przez Administratora co dni;
 - 3) każdy kod powinien mieć co najmniej
 - 4) każdorazowe zamykanie pomieszczeń w przypadku ich czasowego opuszczenia lub zakończenia pracy przy użyciu karty elektronicznej;
 - 5) umieszczenie umocowanych do podłoża lub ściany certyfikowanych metalowych szaf do przechowywania dokumentacji (poziom/klasa zabezpieczenia ...) oraz sprzętu elektronicznego;
 - 6)

Art. 2

Nieruchomość przy ul. w chroniona jest w następujący sposób:
.....

Art. 3

1. Budynki i pomieszczenia, w których przetwarzane są dane osobowe chronione są w następujący sposób:
2. Szczególnej ochronie podlegają następujące pomieszczenia:

Art. 4

Instrukcja wchodzi w życie w dniu

.....
(własnoręczny podpis)

Por. pkt 78 preambuły RODO.

57. Instrukcja zarządzania systemem informatycznym

Załącznik nr ... do polityki ochrony danych osobowych z dnia

**INSTRUKCJA
ZARZĄDZANIA SYSTEMEM INFORMATYCZNYM
W RAMACH PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ**

.....

Art. 1

1. Administrator wprowadza następujące sposoby zabezpieczeń systemu informatycznego:
 - 1) dostęp do elementów systemu informatycznego dla członków personelu wyłącznie na podstawie ewidencjonowanych kart elektronicznych i kodów do sprzętu elektronicznego zmienianych przez Administratora co dni;
 - 2) każdy kod powinien mieć co najmniej;
 - 3) szyfrowanie danych;
 - 4) korzystanie wyłącznie z legalnego oprogramowania jedynie w celach służbowych;
 - 5) korzystanie z aktualnych programów antywirusowych;
 - 6) tworzenie kopii zapasowych przez Administratora co dni na nośnikach, które nie są połączone z siecią zewnętrzną;
 - 7)

Art. 2

Instrukcja wchodzi w życie w dniu

.....
(własnoręczny podpis)

Por. pkt 78 preambuły RODO.

58. Upoważnienie do przetwarzania danych osobowych

Załącznik nr ... do polityki ochrony danych osobowych z dnia

..... (miejscowość), (data)

**UPOWAŻNIENIE
DO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH
W RAMACH PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ**

.....

Niniejszym upoważniam do wyłącznie indywidualnego i służbowego przetwarzania danych osobowych – zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym, jak również przyjętą polityką ochrony danych osobowych z dnia wraz z załącznikami – z zachowaniem tajemnicy poprzez

Niniejsze upoważnienie jest ważne od do, z zastrzeżeniem, że upoważnienie może być odwołane, w szczególności w następujących przypadkach:

- w przypadku zakończenia pełnienia funkcji;
- w przypadku naruszenia danych osobowych;
- w przypadku podjęcia decyzji o cofnięciu upoważnienia przez administratora.

.....
(własnoręczny podpis)

Zgodnie z art. 29 RODO: „Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego”.

59. Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych

UMOWA POWIERZENIA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH W RAMACH PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

.....

zawarta w dniu w między Stronami:

- 1), reprezentowanym przez:, zwanym dalej **Administratorem**; a
- 2), reprezentowanym przez:, zwanym dalej **Podmiotem przetwarzającym**;
o następującej treści:

Art. 1

1. Przedmiotem niniejszej umowy jest powierzenie przez Administratora Podmiotowi przetwarzającemu przetwarzania danych osobowych w postaci
2. Powierzone przez Administratora dane osobowe będą przetwarzane przez Podmiot przetwarzający wyłącznie w celu
3. Podmiot przetwarzający oświadcza, że posiada niezbędne doświadczenie, wiedzę oraz środki techniczne i organizacyjne konieczne do wykonania niniejszej umowy z najwyższą starannością.

Art. 2

Podmiot przetwarzający zobowiązuje się do zachowywania tajemnicy oraz przestrzegania niniejszej umowy oraz polityki ochrony danych osobowych administratora wraz z załącznikami z dnia w formie wyciągów dołączonych do niniejszej umowy.

Art. 3

Podmiot przetwarzający zobowiązuje się udzielać dostęp do danych osobowych wyłącznie odpowiednio przeszkolonym osobom, które otrzymały upoważnienie do ich przetwarzania.

Art. 4

Podmiot przetwarzający zobowiązuje się w szczególności przestrzegać środków bezpieczeństwa w celu zabezpieczenia danych co najmniej wymaganych na mocy art. 32 RODO, w szczególności

Art. 5

Podmiot przetwarzający zobowiązuje się w szczególności do wypełnienia obowiązków wynikających z art. 28 RODO, w szczególności

Art. 6

Umowa obowiązuje od dnia jej zawarcia do dnia

Art. 7

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.
2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową odpowiednie zastosowanie mają przepisy prawa powszechnie obowiązującego w Polsce, w tym prawa wspólnotowego.
4. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności i skuteczności pozostałych postanowień (klauszula salwatoryjna).
5. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Administratora.
6. Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach po jednym dla każdej ze Stron.

Zał. wyciąg z polityki ochrony danych osobowych Administratora.

.....
(własnoręczne podpisy stron)

Por. art. 28 ust. 3 RODO: „Przetwarzanie przez podmiot przetwarzający odbywa się na podstawie umowy lub innego instrumentu prawnego, które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego i wiążą podmiot przetwarzający i administratora, określają przedmiot i czas trwania przetwarzania, charakter i cel przetwarzania, rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą, obowiązki i prawa administratora. Ta umowa lub inny instrument prawny stanowią w szczególności, że podmiot przetwarzający:

- a) przetwarza dane osobowe wyłącznie na udokumentowane polecenie administratora – co dotyczy też przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej – chyba że obowiązek taki nakłada na niego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlega podmiot przetwarzający; w takim przypadku przed rozpoczęciem przetwarzania podmiot przetwarzający informuje administratora o tym obowiązku prawnym, o ile prawo to nie zabrania udzielania takiej informacji z uwagi na ważny interes publiczny;
- b) zapewnia, by osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych zobowiązały się do zachowania tajemnicy lub by podlegały odpowiedniemu ustawowemu obowiązkowi zachowania tajemnicy;
- c) podejmuje wszelkie środki wymagane na mocy art. 32;
- d) przestrzega warunków korzystania z usług innego podmiotu przetwarzającego, o których mowa w ust. 2 i 4;
- e) biorąc pod uwagę charakter przetwarzania, w miarę możliwości pomaga administratorowi poprzez odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wywiązać się z obowiązku odpowiadania na żądania osoby, której dane dotyczą, w zakresie wykonywania jej praw określonych w rozdziale III;
- f) uwzględniając charakter przetwarzania oraz dostępne mu informacje, pomaga administratorowi wywiązać się z obowiązków określonych w art. 32–36;

- g) po zakończeniu świadczenia usług związanych z przetwarzaniem zależnie od decyzji administratora usuwa lub zwraca mu wszelkie dane osobowe oraz usuwa wszelkie ich istniejące kopie, chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego nakazują przechowywanie danych osobowych;
- h) udostępnia administratorowi wszelkie informacje niezbędne do wykazania spełnienia obowiązków określonych w niniejszym artykule oraz umożliwia administratorowi lub audytorowi upoważnionemu przez administratora przeprowadzanie audytów, w tym inspekcji, i przyczynia się do nich.

W związku z obowiązkiem określonym w akapicie pierwszym lit. h) podmiot przetwarzający niezwłocznie informuje administratora, jeżeli jego zdaniem wydane mu polecenie stanowi naruszenie niniejszego rozporządzenia lub innych przepisów Unii lub państwa członkowskiego o ochronie danych”.

W doktrynie słusznie wskazuje się, że umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych nie powinna być traktowana jako kryterium istnienia powierzenia przetwarzania danych osobowych. Por. K. Witkowska-Nowakowska, *Komentarz do art. 28, [w:], RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Komentarz*, red. E. Bielak-Jomaa, D. Lubasz, Warszawa 2018, s. 634.

60. Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

**INFORMACJA
O PRZETWARZANIU TWOICH DANYCH OSOBOWYCH
W RAMACH PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ**

.....

I. Administrator danych osobowych

..... z siedzibą w jest administratorem Twoich danych osobowych.

II. Inspektor ochrony danych

Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym możesz się skontaktować pisemnie pod adresem: lub elektronicznie w postaci:

III. Cele przetwarzania i podstawy przetwarzania

Podstawą przetwarzania Twoich danych osobowych jest
Twoje dane przetwarzamy w celu

IV. Kategorie Twoich przetwarzanych przez nas danych

Będziemy przetwarzać Twoje dane osobowe w postaci

V. Odbiorcy danych

Twoje dane mogą być udostępniane następującym odbiorcom:

VI. Przekazywanie danych do państw trzecich bądź organizacji międzynarodowych

Administrator nie będzie przekazywał Twoich danych osobowych do państw trzecich bądź organizacji międzynarodowych.

VII. Okres, przez który Twoje dane osobowe będą przechowywane

Twoje dane będą przechowywane odpowiednio przez okres

VIII. Informacje o Twoich prawach

Twoje prawa:

- 1) prawo do żądania od administratora dostępu do Twoich danych osobowych;
- 2) prawo do sprostowania Twoich danych osobowych;
- 3) prawo do usunięcia Twoich danych osobowych;
- 4) prawo do ograniczenia przetwarzania Twoich danych osobowych;
- 5) prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Twoich danych osobowych;
- 6) prawo do przenoszenia Twoich danych osobowych;
- 7) prawo do cofnięcia zgody na przetwarzanie Twoich danych osobowych, jeżeli zgoda ta była wyłączną podstawą przetwarzania danych osobowych;
- 8) prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego w postaci Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

IX. Informacja o dobrowolności podania danych

Podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże brak ich podania uniemożliwia

.....

Administrator nie będzie w Twoim zakresie podejmować zautomatyzowanych decyzji, w tym w zakresie profilowania Twoich danych osobowych.

Niniejszym potwierdzam odbiór niniejszych informacji oraz oświadczam, że osobiście zapoznałem(-am) się z nimi w całości.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 13 RODO: „1. Jeżeli dane osobowe osoby, której dane dotyczą, zbierane są od tej osoby, administrator podczas pozyskiwania danych osobowych podaje jej wszystkie następujące informacje:

- a) swoją tożsamość i dane kontaktowe oraz, gdy ma to zastosowanie, tożsamość i dane kontaktowe swojego przedstawiciela;
- b) gdy ma to zastosowanie – dane kontaktowe inspektora ochrony danych;
- c) cele przetwarzania danych osobowych, oraz podstawę prawną przetwarzania;
- d) jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f) – prawnie uzasadnione interesy realizowane przez administratora lub przez stronę trzecią;
- e) informacje o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeżeli istnieją;
- f) gdy ma to zastosowanie – informacje o zamiarze przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej oraz o stwierdzeniu lub braku stwierdzenia przez Komisję odpowiedniego stopnia ochrony lub w przypadku przekazania, o którym mowa w art. 46, art. 47 lub art. 49 ust. 1 akapit drugi, wzmiankę o odpowiednich lub właściwych zabezpieczeniach oraz informację o sposobach uzyskania kopii tych zabezpieczeń lub o miejscu ich udostępnienia.

2. Poza informacjami, o których mowa w ust. 1, podczas pozyskiwania danych osobowych administrator podaje osobie, której dane dotyczą, następujące inne informacje niezbędne do zapewnienia rzetelności i przejrzystości przetwarzania:

- a) okres, przez który dane osobowe będą przechowywane, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu;
- b) informacje o prawie do żądania od administratora dostępu do danych osobowych dotyczących osoby, której dane dotyczą, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przenoszenia danych;
- c) jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a) lub art. 9 ust. 2 lit. a) – informacje o prawie do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
- d) informacje o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego;
- e) informację, czy podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy oraz czy osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania i jakie są ewentualne konsekwencje niepodania danych;
- f) informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4, oraz – przynajmniej w tych przypadkach – istotne informacje o zasadach ich podejmowania, a także o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą.

3. Jeżeli administrator planuje dalej przetwarzać dane osobowe w celu innym niż cel, w którym dane osobowe zostały zebrane, przed takim dalszym przetwarzaniem informuje on osobę, której dane dotyczą, o tym innym celu oraz udziela jej wszelkich innych stosownych informacji, o których mowa w ust. 2.

4. Ust. 1, 2 i 3 nie mają zastosowania, gdy – i w zakresie, w jakim – osoba, której dane dotyczą, dysponuje już tymi informacjami”.

61. Zgoda na przetwarzanie wizerunku

..... (miejsowość), (data)

ZGODA NA PRZETWARZANIE WIZERUNKU

Ja, niżej podpisana wyrażam bezpłatną zgodę na wykorzystanie mojego wizerunku przez w celu uczestniczenia przeze mnie w szkoleniu dotyczącym przeciwdziałania przemocy domowej

Jednocześnie cofnięcie zgody nie ma wpływu na zgodność z prawem przetwarzania wizerunku, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.

Niniejsza zgoda stanowi zezwolenie na bezpłatne rozpowszechnianie mojego wizerunku na następujących polach eksploatacji

Jednocześnie oświadczam, że otrzymałam i zapoznałam się z informacją od administratora o przetwarzaniu moich danych osobowych.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 81 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2509). Por. także art. 7 RODO: „1. Jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie zgody, administrator musi być w stanie wykazać, że osoba, której dane dotyczą, wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych.

2. Jeżeli osoba, której dane dotyczą, wyrażą zgodę w pisemnym oświadczeniu, które dotyczy także innych kwestii, zapytanie o zgodę musi zostać przedstawione w sposób pozwalający wyraźnie odróżnić je od pozostałych kwestii, w zrozumiałej i łatwo dostępnej formie, jasnym i prostym językiem. Część takiego oświadczenia osoby, której dane dotyczą, stanowiąca naruszenie niniejszego rozporządzenia nie jest wiążąca.

3. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo w dowolnym momencie wycofać zgodę. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem. Osoba, której dane dotyczą, jest o tym informowana, zanim wyrazi zgodę. Wycofanie zgody musi być równie łatwe jak jej wyrażenie.

4. Oceniając, czy zgodę wyrażono dobrowolnie, w jak największym stopniu uwzględnia się, czy między innymi od zgody na przetwarzanie danych nie jest uzależnione wykonanie umowy, w tym świadczenie usługi, jeśli przetwarzanie danych osobowych nie jest niezbędne do wykonania tej umowy”.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 października 2018 r., V ACA 655/17, Legalis nr 1852329: „Zakres ochrony wizerunku, stanowiącego dobro osobiste z art. 23 KC, do którego zastosowanie znajduje przepis art. 24 KC, został szczegółowo uregulowany w przepisie art. 81 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (...). Z ust. 1 ww. przepisu wynika co do zasady, że rozpowszechnianie wizerunku w mediach wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej, chyba że taka osoba otrzymała za to wynagrodzenie lub też pod warunkiem, że zdjęcie wykonano przy pełnieniu funkcji publicznych przez

osobę powszechnie znaną albo że wizerunek danej osoby stanowi szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz czy impreza publiczna”.

Zgoda osoby określa zakres możliwości wykorzystania jej wizerunku. Por. D. Flisak, *Komentarz do art. 81, [w:] Prawa autorskie i prawa pokrewne*, red. D. Flisak, Warszawa 2015, s. 1144–1146.

62. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych

..... (miejsowość), (data)

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

Ja, niżej podpisany wyrażam bezpłatną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w postaci przez w celu uczestniczenia przeze mnie w szkoleniu dotyczącym przeciwdziałania przemocy domowej

Jednocześnie oświadczam, że otrzymałem i zapoznałem się z informacją od administratora o przetwarzaniu moich danych osobowych.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. także art. 7 RODO.

63. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku okresowego

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ W POSTACI ZASIŁKU OKRESOWEGO

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku okresowego w kwocie przez okres

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

Zgodnie z art. 7 u.p.s.: „Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;

- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
 - 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
 - 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
 - (...)
 - 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
 - 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - 13) alkoholizmu lub narkomanii;
 - 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
 - 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej”.
- Por. także art. 36 u.p.s.: „Świadczeniami z pomocy społecznej są:
- 1) świadczenia pieniężne:
 - a) zasiłek stały,
 - b) zasiłek okresowy,
 - c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
 - d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - (...)
 - f) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
 - g) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - h) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd (...).”
- W doktrynie można odnaleźć pogląd, że katalog zawarty w art. 36 u.p.s. ma charakter zamknięty. I. Sierpowska, *Pomoc społeczna. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 188.

64. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku celowego

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ W POSTACI ZASIŁKU CELOWEGO

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku celowego w kwocie

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

Por. także art. 36 pkt 1 u.p.s.

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 14 czerwca 2021 r., III SA/Kr 1041/20, CBOSA, Legalis nr 2609993, LEX nr 3210446: „Wyjaśnić należy, że zasiłki celowe przyznawane są w ramach tzw. uznania administracyjnego. Uznanie administracyjne nie pozwala organowi na dowolność w załatwianiu sprawy, ale nie nakazuje też spełnienia każdego żądania obywatela. Uznanie administracyjne obejmuje również prawo organu do oceny hierarchii zgłaszanych potrzeb, które należy ustalać w kontekście ogólnej liczby osób ubiegających się o pomoc oraz zgłoszonych przez nich żądań, a także wysokości środków finansowych przeznaczonych na świadczenia. Organy odpowiedzialne za udzielenie pomocy dysponują

ograniczonymi środkami finansowymi, a posiadane fundusze muszą rozdzielać pomiędzy stale rosnącą liczbą osób wymagających wsparcia. Bezsprzecznym bowiem jest, że przyznana konkretna pomoc musi mieć pokrycie w środkach finansowych, gdyż w przeciwnym wypadku nie mogłaby zostać faktycznie zrealizowana. Nie ulega zatem wątpliwości, iż organ nie może zabezpieczyć wszystkich potrzeb osób ubiegających się o pomoc, jak również udzielać świadczeń w oczekiwanej przez te osoby wysokości. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd nie dopatrywał się aby zaskarżone rozstrzygnięcia zostały wydane w sposób dowolny. Podkreślić trzeba też, że organy pomocowe mają za zadanie wspierać osoby potrzebujące w przewyżnianiu trudności życiowych, a nie wyręczać je”.

65. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ W POSTACI POŻYCZKI NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie w kwocie na okres

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

Por. także art. 36 pkt 1 u.p.s.

66. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci pomocy na usamodzielnienie

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ W POSTACI POMOCY NA USAMODZIELNIENIE

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci pomocy na usamodzielnienie, tj.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie z urzędu pracy potwierdzające zarejestrowanie jako osoba bezrobotna.

Por. także art. 36 pkt 1 u.p.s.

67. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci pomocy rzeczowej na ekonomiczne usamodzielnienie

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ W POSTACI POMOCY RZECZOWEJ NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci pomocy rzeczowej na ekonomiczne usamodzielnienie, tj.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

- Por. także art. 36 pkt 2 u.p.s.: „Świadczeniami z pomocy społecznej są: (...)
- 2) świadczenia niepieniężne:
- a) praca socjalna,
 - b) bilet kredytowany,
 - c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) składki na ubezpieczenia społeczne,
 - e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - f) sprawienie pogrzebu,

- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie chronione,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- (...)
- q) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.
- (...)

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 5 grudnia 2019 r., II SA/Go 443/19, CBOSA, Legalis nr 2269480, LEX nr 2757974: „Wnioskowana przez skarżącego pomoc w postaci wyposażenia w kuchenkę na gaz ziemny ma charakter świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej, a dokładnie należy do kategorii pomocy rzeczowej, o której mowa w przepisie art. 36 pkt 2 lit. e u.p.s. Tego rodzaju pomoc ma charakter fakultatywny i następuje wówczas, gdy z okoliczności wynika, iż przyznanie takiej pomocy odpowiada ustawowym celom pomocy społecznej i mieści się w możliwościach jej organów, co wynika z powołanego przepisu art. 3 ust. 4 u.p.s. (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z 10 sierpnia 2010 r., II SA/Bd 566/10). Postanowienia zawarte w tym przepisie należy traktować jako pewien zakres swobody, przyznany podmiotom organizującym pomoc społeczną, która umożliwia m.in. dokonanie klasyfikacji potrzeb zgłaszanych przez beneficjentów, ustalenie priorytetów, zróżnicowanie rozmiaru świadczeń. Co do zasady świadczenia niepieniężne nie wymagają spełnienia kryterium dochodowego (por. I Sierpowska, Pomoc społeczna. Komentarz, WK 2017, t. do art. 3 i 36). Nie sposób jednak abstrahować od powodów wskazanych w art. 7 u.p.s., które uzasadniają udzielanie pomocy”.

68. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci poradnictwa specjalistycznego

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ W POSTACI PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci poradnictwa specjalistycznego, tj. pomocy psychologa.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

Por. także art. 36 pkt 2 u.p.s.

69. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci interwencji kryzysowej

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ W POSTACI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci interwencji kryzysowej

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt ...) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

Por. także art. 36 pkt 2 u.p.s.

70. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci udostępnienia mieszkania chronionego

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ W POSTACI MIESZKANIA CHRONIONEGO

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej w bardzo trudnej sytuacji materialnej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci udostępnienia mi mieszkania chronionego.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie o zarobkach.

Por. także art. 36 pkt 2 u.p.s.

71. Wniosek o udzielenie pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci pomocy w uzyskaniu zatrudnienia

..... (miejscowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu)

WNIOSEK O UDZIELENIE POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ W POSTACI POMOCY W UZYSKANIU ZATRUDNIENIA

Niniejszym w imieniu własnym jako ofiara przemocy domowej wnoszę o udzielenie mi pomocy społecznej w formie niepieniężnej w postaci pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wyroku Sądu z dnia (sygn. akt) wraz z klauzulą prawomocności;
- zaświadczenie z urzędu pracy potwierdzające zarejestrowanie jako osoba bezrobotna.

- Por. także art. 36 pkt 2 u.p.s.: „Świadczeniami z pomocy społecznej są: (...)
- 2) świadczenia niepieniężne:
- a) praca socjalna,
 - b) bilet kredytowany,
 - c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) składki na ubezpieczenia społeczne,
 - e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - f) sprawienie pogrzebu,
 - g) poradnictwo specjalistyczne,

- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie chronione,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
(...)
- q) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.
(...)”.

72. Oświadczenie o braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej

Załącznik nr 1

WZÓR

Oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945)

Ja, niżej podpisany(-na), (imię, nazwisko, adres)

.....
.....
.....

PESEL¹⁾

oświadczam, że:

- 1) nie jestem w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej,
- 2) w ciągu ostatniego roku, nie zatrudniałem(-am) innych osób²⁾.

.....

(data i podpis osoby uprawnionej)

¹⁾ W przypadku braku numeru PESEL – numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

²⁾ Dotyczy tylko osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą.

Por. art. 4 ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 945):

„1. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

2. Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Osoba korzystająca z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich.

4. Administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 2, jest starosta.

5. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego starosta przechowuje oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone.

6. Wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, określa załącznik nr 1 do ustawy”.

Por. także art. 3 ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej: „1. Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej «osobą uprawnioną», o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym lub
- 2) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- 3) sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym, lub
- 3a) nieodpłatną mediację, lub
- 4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.
(...)”.

Warto pamiętać również o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach działalności tzw. studenckich poradni prawnych. Por. także J. Ciapała, *Zasady udzielania porady*, [w:] *Studencka Poradnia Prawna. Idea, organizacja, metodologia*, Ł. Bojarski, L. Wortham, C. Klein, E. Rekosh, J. Pisuliński, W. Hermeliński, A. Sakowicz, I. Gajewska-Kraśnicka, D. Łomowski, G. Wiaderek, A. Frań, C. Nowak, M. Olczyk, J. Ciapała, M. Szeroczyńska, F. Zoll, F. Czernicki, Warszawa 2005, s. 128–141.

73. Wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu organizacji społecznej

..... (miejsowość), (data)

..... (nazwa i adres organu I instancji)

..... (nazwa, adres, numer w rejestrze organizacji społecznej)

znak

WNIOSEK O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ

Niniejszym (nazwa organizacji społecznej) jako organizacja społeczna wnosi o jej dopuszczenie do udziału w tym postępowaniu dotyczącym udzielania pomocy społecznej, albowiem jest to uzasadnione naszymi celami statutowymi w postaci przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz niesienia pomocy charytatywnej i społecznej, jak również przemawia za tym interes społeczny w postaci holistycznej ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnosimy jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. wydruk z KRS.

Por. art. 31 k.p.a.: „§ 1. Organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem:

- 1) wszczęcia postępowania,
- 2) dopuszczenia jej do udziału w postępowaniu,

jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny.

§ 1a. Organizacja społeczna, o której mowa w § 1, może brać udział w postępowaniu w imieniu i na rzecz pracownika delegowanego na terytorium RP lub z terytorium RP albo pracodawcy delegującego pracownika na terytorium RP lub z terytorium RP – za zgodą strony w imieniu i na rzecz której występuje w postępowaniu.

§ 2. Organ administracji publicznej, uznając żądanie organizacji społecznej za uzasadnione, postanawia o wszczęciu postępowania z urzędu lub o dopuszczeniu organizacji do udziału w postępowaniu. Na posta-

nowienie o odmowie wszczęcia postępowania lub dopuszczenia do udziału w postępowaniu organizacji społecznej służy zażalenie.

§ 3. Organizacja społeczna uczestniczy w postępowaniu na prawach strony.

§ 4. Organ administracji publicznej, wszczynając postępowanie w sprawie dotyczącej innej osoby, zawiadamia o tym organizację społeczną, jeżeli uzna, że może ona być zainteresowana udziałem w tym postępowaniu ze względu na swoje cele statutowe, i gdy przemawia za tym interes społeczny.

§ 5. Organizacja społeczna, która nie uczestniczy w postępowaniu na prawach strony, może za zgodą organu administracji publicznej przedstawić temu organowi swój pogląd w sprawie, wyrażony w uchwale lub oświadczeniu jej organu statutowego.

(...)”.

Por. także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 stycznia 2022 r., II OSK 1579/19, CBOSA, Legalis nr 2661131, LEX nr 3306850, CBOSA: „Prawa strony przysługują organizacji społecznej, jeżeli została dopuszczona przez organ administracji do udziału w postępowaniu. Organizacja społeczna, która nie brała udziału w postępowaniu przed organem I instancji nie ma legitymacji do złożenia odwołania (m.in. wyroki NSA z 8 stycznia 2014 r., II OSK 1866/12; z 12 maja 2015 r., II OSK 2036/13; z 23 września 2020 r., II OSK 1204/20; z 12 stycznia 2021 r., III OSK 3420/21; <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>)”.

Należy zwrócić uwagę, że należy łącznie spełnić obie przesłanki, aby organizacja społeczna była dopuszczona do udziału w postępowaniu administracyjnym (tj. uzasadnione cele statutowe i interes społeczny). Por. także J. Borkowski, *Komentarz do art. 31, [w:] Kodeks postępowania administracyjnego*, B. Adamiak, J. Borkowski, Warszawa 2011, s. 213.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R. Suwaj, *Kodeks postępowania administracyjnego. Wzory pism i dokumentów*, Warszawa 2014, s. 44–45.

74. Wniosek dowodowy wnioskodawcy

..... (miejsowość), (data)

..... (nazwa i adres organu I instancji)

..... (imię i nazwisko)

znak

WNIOSEK DOWODOWY

Niniejszym ja (imię i nazwisko) jako wnioskodawca udzielenia mi pomocy społecznej w formie pieniężnej w postaci zasiłku wnoszę o przeprowadzenie dowodu z odpisu wyroku Sądu z dnia (sygn. akt)

wraz z klauzulą prawomocności na okoliczność tego, że jestem ofiarą przemocy domowej, jak również na okoliczność mojej sytuacji materialnej.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnosimy jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 78 k.p.a.: „§ 1. Żądanie strony dotyczące przeprowadzenia dowodu należy uwzględnić, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy.

§ 2. Organ administracji publicznej może nie uwzględnić żądania (§ 1), które nie zostało zgłoszone w toku przeprowadzania dowodów lub w czasie rozprawy, jeżeli żądanie to dotyczy okoliczności już stwierdzonych innymi dowodami, chyba że mają one znaczenie dla sprawy”.

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 9 czerwca 2016 r., II SA/Sz 167/16, CBOSA, Legalis nr 1547164, LEX nr 2098452: „Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu administracyjnym organ winien przeprowadzić także dowody wskazane przez stronę, która może wystąpić z takim żądaniem na każdym etapie postępowania. Skuteczność prawna takiego żądania winna być uzależniona jedynie od spełnienia przesłanki określonej w art. 78 k.p.a., a więc istotności przedmiotu dowodu dla toczonego postępowania”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por także P. Drembkowski, *Pisma, postanowienia, decyzje i odwołania z zakresu postępowania administracyjnego z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2015, s. 445–449.

75. Wniosek dowodowy organizacji społecznej

..... (miejsowość), (data)

..... (nazwa i adres organu I instancji)

..... (nazwa organizacji społecznej)

znak

WNIOSEK DOWODOWY

Niniejszym (nazwa) jako organizacja społeczna dopuszczona do udziału w postępowaniu wnosi o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka na okoliczność tego, że wnioskodawca jest ofiarą przemocy domowej, co ma znaczenie dla ewentualnego ustalenia podstaw udzielenia mu pomocy w postaci zasiłku

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnosimy jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 78 k.p.a.: „§ 1. Żądanie strony dotyczące przeprowadzenia dowodu należy uwzględnić, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy.

§ 2. Organ administracji publicznej może nie uwzględnić żądania (§ 1), które nie zostało zgłoszone w toku przeprowadzania dowodów lub w czasie rozprawy, jeżeli żądanie to dotyczy okoliczności już stwierdzonych innymi dowodami, chyba że mają one znaczenie dla sprawy”.

76. Ponaglenie

..... (miejsowość), (data)

..... (nazwa i adres organu II instancji)

za pośrednictwem:

..... (nazwa i adres organu I instancji)

..... (imię i nazwisko wnioskodawcy)

znak

PONAGLENIE

Niniejszym w imieniu własnym wnoszę ponaglenie na niezafatwienie w terminie sprawy udzielenia mi zasiłku na podstawie mojej trudnej sytuacji materialnej wynikającej ze skierowanej wobec mnie przemocy domowej.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 37 k.p.a.: „§ 1. Stronie służy prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli:

- 1) nie załatwiono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 (bezczytność);
- 2) postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy (przewlekłość).

§ 2. Ponaglenie zawiera uzasadnienie.

§ 3. Ponaglenie wnosi się:

- 1) do organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie;
- 2) do organu prowadzącego postępowanie – jeżeli nie ma organu wyższego stopnia.

§ 3a. Jeżeli ponaglenie zostało wniesione przed upływem terminu określonego w art. 35 albo przepisach szczególnych, organ prowadzący postępowanie pozostawia ponaglenie bez rozpoznania. Przepisów § 4–8 nie stosuje się.

§ 4. Organ prowadzący postępowanie jest obowiązany przekazać ponaglenie organowi wyższego stopnia bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania. Organ przekazuje ponaglenie wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy. Przekazując ponaglenie, organ jest obowiązany ustosunkować się do niego.

§ 5. Organ, o którym mowa w § 3, rozpatruje ponaglenie w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania.

§ 6. Organ rozpatrujący ponaglenie wydaje postanowienie, w którym:

- 1) wskazuje, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa;
- 2) w przypadku stwierdzenia bezczynności lub przewlekłości:
 - a) zobowiązuje organ rozpatrujący sprawę do załatwienia sprawy, wyznaczając termin do jej załatwienia, jeżeli postępowanie jest niezakończony,
 - b) zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych bezczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających bezczynności lub przewlekłości w przyszłości.

§ 7. Organ rozpatrujący ponaglenie może z urzędu zmienić postanowienie, o którym mowa w § 6, wyznaczając dłuższy termin zakończenia postępowania, jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody, wymagające dłuższego postępowania, nieznanne w momencie wyznaczania terminu.

§ 8. W przypadku, o którym mowa w § 3 pkt 2, przepisów § 4, 6 i 7 nie stosuje się. W przypadku stwierdzenia bezczynności lub przewlekłości organ prowadzący postępowanie niezwłocznie załatwia sprawę oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych bezczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających bezczynności lub przewlekłości w przyszłości”.

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 28 października 2022 r., IV SAB/Wr 642/22, CBOSA, Legalis nr 2788921, LEX nr 3430563: „Oceniając charakter stwierdzonej bezczynności trzeba zauważyć, że kategoria «rażącego» naruszenia prawa jest kwalifikowaną postacią naruszenia prawa. Orzeczenie o kwalifikowanej formie bezczynności lub przewlekłości winno być zarezerwowane dla sytuacji szczególnych, oczywistych i niedających się w żaden sposób usprawiedliwić. Jednakże w celu ustalenia, czy naruszenie prawa jest rażące, należy uwzględnić nie tylko proste zestawienie terminów rozpoczęcia postępowania i jego zakończenia, lecz także warunkowane okolicznościami materialnoprawnymi sprawy czynności, jakie powinien podjąć organ, dążąc do merytorycznego rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. Samo przekroczenie przez podmiot zobowiązany ustawowych obowiązków, czyli także terminów załatwienia sprawy, musi być szczególnie znaczące i niezaprzeczone, a rażące opóźnienie w podejmowanych czynnościach musi być pozbawione racjonalnego uzasadnienia (vide wyrok NSA z 17 maja 2019 r., I OSK 2171/17)”.

77. Odwołanie

..... (miejsowość), (data)

..... (imię, nazwisko, adres wnioskodawcy)

..... (nazwa i adres organu II instancji)

za pośrednictwem:

..... (nazwa i adres organu I instancji)

w przedmiocie odmowy udzielenia pomocy społecznej

znak

ODWOŁANIE

Niniejszym w imieniu własnym wnoszę odwołanie od decyzji (nazwa Organu) z dnia, która została mi doręczona w dniu i zaskarżam ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucam naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 7, 77, 107 k.p.a., poprzez dowolną, a nie swobodną, ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i nieprawidłowe stwierdzenie Organu, że skoro skazujący wyrok Sądu z dnia nie jest jeszcze prawomocny, to nie można stwierdzić, że jestem ofiarą przemocy w rodzinie i udzielić mi pomocy społecznej, w sytuacji gdy Organ winien był samodzielnie przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność tego, że zasadna jest pomoc społeczna w stosunku do mnie z uwagi na zaistnienie przemocy w mojej rodzinie.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadnienie

(.....)

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 128 k.p.a.: „Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji. Przepisy szczególne mogą ustalać inne wymogi co do treści odwołania”.

Por. także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 marca 2021 r., II OSK 1773/18, CBOSA, Legalis nr 2616549, LEX nr 3242841: „Analizę rozpocząć trzeba od stwierdzenia, że odwołanie nie jest środkiem szczególnie sformalizowanym. Powinno odpowiadać wymogom każdego podania, określonym w art. 63 § 2 k.p.a. W myśl art. 128 k.p.a. odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeśli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z decyzji (patrz: Barbara Adamiak (w:) B. Adamiak, J. Borkowski «Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz», C.H. Beck 2017, s. 689–670). Z zestawienia art. 63 § 2 k.p.a. oraz art. 128 k.p.a. wynika, że wyrażenie niezadowolenia jest elementem koniecznym odwołania – niejako zastępuje szczegółowe uzasadnienie. Niezależnie od wyrażenia niezadowolenia, dla kwalifikacji pisma jako odwołania konieczne jest aby zawierało taką wypowiedź, która wskazuje na zamiar strony traktowania tego pisma jako odwołania od decyzji organu pierwszej instancji. Z użytych przez stronę sformułowań powinna wynikać wola strony – wniesienia odwołania. Odczytanie rzeczywistej woli strony powinno uwzględniać całość wniesionego pisma”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także P. Drembkowski, *Pisma...*, s. 615–617.

78. Skarga

..... (miejsowość), (data)

Wojewódzki Sąd Administracyjny

w

za pośrednictwem:

..... (nazwa organu II instancji)

Skarżący:

ul.

..-...

Organ:

ul.

..-...

w przedmiocie odmowy udzielenia pomocy społecznej

znak

SKARGA

Niniejszym ja, skarżący, w imieniu własnym **zaskarżam w całości** decyzję z dnia (znak), która została mi doręczona w dniu

Zaskarżonej decyzji **zarzucam:**

- 1) brak uchylenia w całości decyzji Organu I instancji, pomimo tego, że spełniałem przesłanki do udzielenia pomocy społecznej w postaci zasiłku z uwagi na moją trudną sytuację materialną wynikającą z bycia ofiarą przemocy domowej;
- 2) brak rozpoznania wszystkich zarzutów zawartych w odwołaniu;
- 3) naruszenie art. 107 § 3 k.p.a. poprzez wadliwe sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej decyzji i niewyjaśnienie powodów odmowy udzielenia mi pomocy społecznej;
- 4) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez naruszenie art. 7, 8, 11 oraz 107 § 2 i 3 k.p.a., polegające na niewłaściwym ustaleniu stanu faktycznego i pominięciu w nim faktu, że byłem ofiarą przemocy domowej;
- 5) naruszenie art. 8 k.p.a. poprzez brak prowadzenia postępowania w sposób zapewniający zachowanie zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów Państwa oraz ich kultury prawnej.

W oparciu o powyższe **wnoszę o:**

- 1) uchylenie w całości zaskarżonej decyzji Organu II instancji;
 - 2) uchylenie w całości decyzji Organu I instancji;
- a w każdym przypadku:
- 3) zasądzenie od Organu II instancji na rzecz strony skarżącej kosztów postępowania sądowo-administracyjnego.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia (znak) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Organu I instancji.

Powyższa decyzja jest nieprawidłowa i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego.

Co do istoty zaskarżona decyzja opiera się przede wszystkim na błędnym założeniu, jakoby nie był osobą ubogą. Organ ustalając to, całkowicie pominął, że byłem ofiarą przemocy domowej, co istotnie wpływa m.in. na możliwość podjęcia przeze mnie stałego zatrudnienia. Skutkiem przemocy jest konieczność podjęcia przeze mnie złożonego i kosztownego leczenia.

Należy zwrócić zatem uwagę, że w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji Organu II instancji (podobnie jak i poprzedzającej decyzji Organu I instancji) niedostatecznie wyjaśniono wszystkie okoliczności sprawy.

Organ II instancji nie odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych w odwołaniu. Obowiązkiem Organu jest szczegółowe odniesienie się do każdego z zarzutów podniesionych w odwołaniu i tym samym uniemożliwienie sądowi administracyjnemu prawidłowej kontroli zaskarżonej decyzji. W konsekwencji organ naruszył zasadę pogłębiania zaufania obywateli do organów Państwa.

W oparciu o powyższe wniesienie niniejszej skargi było konieczne i odpowiednio uzasadnione.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. odpis skargi.

Por. art. 57 p.p.s.a.: „§ 1. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma w postępowaniu sądowym, a ponadto zawierać:

- 1) wskazanie zaskarżonej decyzji, postanowienia, innego aktu lub czynności;
- 2) oznaczenie organu, którego działania, bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania skarga dotyczy;

3) określenie naruszenia prawa lub interesu prawnego.
(...)

§ 2. W przypadku, o którym mowa w art. 51, skargi mogą być wniesione w jednym piśmie.

§ 3. Jeżeli w jednym piśmie zaskarżono więcej niż jeden akt lub czynność albo bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania, przewodniczący zarządza rozdzielenie tych skarg”.

Por. także postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 października 2015 r., II GSK 2500/15, CBOSA, Legalis nr nr 1386160, LEX nr 1986863: „Za zasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 49 § 1 p.p.s.a. Zgodnie z treścią tego przepisu, jeżeli pismo strony nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący wzywa stronę do jego uzupełnienia lub poprawienia w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia pisma bez rozpoznania, chyba że ustawa stanowi inaczej. W przypadku stwierdzenia braków formalnych skargi ustawa stanowi inaczej, ponieważ z art. 58 § 1 pkt 3 p.p.s.a. wynika, że gdy nie uzupełniono w wyznaczonym terminie braków formalnych skargi, wojewódzki sąd administracyjny skargę tę odrzuca. Zatem z treści art. 58 § 1 pkt 3 p.p.s.a. w sposób jednoznaczny wynika, że sąd odrzuca skargę dopiero, gdy strona nie uzupełni w wyznaczonym przez sąd terminie braków formalnych skargi. Art. 46 § 1 p.p.s.a. precyzuje wymogi pisma procesowego. Jednym z tych wymogów jest podpisanie pisma (art. 46 § 1 pkt 4 p.p.s.a.) W myśl art. 57 § 1 p.p.s.a. skarga musi spełniać wymagania przewidziane dla każdego pisma procesowego w postępowaniu sądowym. Zatem skarga musi zawierać podpis strony lub jej pełnomocnika”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także A. Czajka, *Skarga na decyzję administracyjną (1)*, [w:] *Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach sądownoadministracyjnych z objaśnieniami i płytą CD*, red. R. Hauser, W. Sawczyn, Warszawa 2014, s. 3–15.

79. Skarga na bezczynność postępowania

..... (miejsowość), (data)

Wojewódzki Sąd Administracyjny

w

za pośrednictwem:

..... (nazwa organu II instancji)

Skarżący:

ul.

..-...

Organ:

ul.

..-...

w przedmiocie bezczynności Organu

znak

SKARGA NA BEZCZYNNOŚĆ POSTĘPOWANIA

Niniejszym ja, skarżący, w imieniu własnym wnoszę skargę na bezczynność postępowania Organu

Organowi **zarzucam** brak wydania decyzji w przedmiocie udzielenia mi pomocy społecznej w postaci zasiłku z uwagi na moje problemy materialne, które są skutkiem przemocy domowej wymierzonej we mnie.

W oparciu o powyższe **wnoszę o:**

- 1) zobowiązanie Organu do wydania w określonym terminie decyzji w zakresie udzielenia mi pomocy społecznej w postaci zasiłku
- 2) stwierdzenie, że Organ dopuścił się bezczynności postępowania;
- 3) zasądzenie od Organu II instancji na rzecz strony skarżącej kosztów postępowania sądowoadministracyjnego.

Uzasadnienie

W dniu złożyłem wniosek o udzielenie mi pomocy społecznej w postaci zasiłku W dniu wniosłem ponaglenie.

Pomimo upływu ... miesięcy do dnia dzisiejszego Organ nie podjął jakichkolwiek czynności w tej sprawie. Organ nie informował mnie o wszczęciu lub przedłużeniu postępowania.

W oparciu o powyższe wniesienie niniejszej skargi było konieczne i odpowiednio uzasadnione.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. odpis skargi.

Por. art. 57 p.p.s.a.

Por. także postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 maja 2011 r., I OSK 811/11, CBOSA, Legalis nr 639687, LEX nr 990289: „Przy skardze na bezczynność brakiem formalnym skargi jest niewskazanie jakiej decyzji, postanowienia, czy też aktu prawnego organ nie wydał, lub jakiej czynności nie podjął, pomimo że był do tego obowiązany”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także B. Dauter, J. Drachal, M. Niegódka-Medek, *Wzory pism i orzeczeń w postępowaniu przed sądami administracyjnymi*, Warszawa 2016, s. 73–75.

80. Wyrok sądu I instancji (przykładowe orzeczenie)³²

„Sygn. akt V SA/Po 443/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2007 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w składzie następującym: Przewodniczący Sędzia NSA Paweł Miładowski, Sędziowie WSA Maciej Dybowski (spr.) As.sąd. Izabela Kucznerowicz Protokolant st.sekr.sąd. Teresa Zaporowska
po rozpoznaniu w Wydziale IV na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2007r.
ze skargi M.K. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia [...] nr [...] w przedmiocie zasiłku celowego,

oddala skargę

/-/ I. Kucznerowicz /-/ P. Miładowski /-/ M. Dybowski KB/

Uzasadnienie

A. Wnioskiem z dnia [...] marca 2005 r. (prezentata - [...] marca 2005 r. - k. 6 akt administracyjnych) M.K. zwrócił się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. Filii J. (dalej Ośrodek) o przyznanie [...] zł zasiłku celowego na zakup rezerwowej butli gazowej.

Wnioskiem z dnia [...] marca 2005 r. (prezentata - [...] marca 2005 r. - k. 5) M.K. zwrócił się do Ośrodka o przyznanie dalszej pomocy w marcu 2005 r. w zakresie pomocy na: refundację leków (po dostarczeniu rachunków); refundację gazu (po dostarczeniu rachunków); uruchomienie prądu; zakup dodatkowej butli gazowej ([...] zł); czyszczenie kurtki ([...] zł).

Pismem z dnia [...] marca 2005 r. M.K. poinformował Ośrodek, że w marcu na ogrzewanie wydał [...] zł i nie ma środków na zakup gazu - wniósł o przyznanie [...] zł zaliczki do rozliczenia na zakup gazu. Nie otrzymał zwrotu za rachunki za leki z lutego 2005 r. W lutym na gaz nie zapłacono [...] zł - wniósł o wyrównanie tej różnicy (k. 3).

Wnioskiem z dnia [...] marca 2005 r. (prezentata - [...] marca 2005 r. - k. 4) M.K. wskazał, że zwracał się uprzednio o zaliczkę w kwocie [...] zł na gaz; podniósł, że dnia [...] marca 2005 r. pracownik Energetyki wskazywał na potrzebę uzyskania mapki geodezyjnej o wartości [...] - [...] zł; poinformowany o tym Pracownik Socjalny nie zainteresowała się sprawą.

B. Kolejnymi ostatecznymi decyzjami - odpowiednio - z dnia [...] grudnia 2004 r. i [...] grudnia 2004 r. Kierownik Filii J. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. przyznał M.K.:

³² <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/0470D4BE15> (dostęp: 15 października 2022 r.).

1. dodatek okresowy w wysokości [...] zł miesięcznie od grudnia 2004 r. do lutego 2005 r.;
2. [...] zł zasiłku celowego w grudniu 2004 r. – w tym [...] zł na zakup leków; [...] zł na gaz do butli; [...] zł na zakup bielizny osobistej;
3. [...] bonów obiadowych o wartości [...] zł każdy na okres od stycznia 2005 r. do lutego 2005 r.;
4. [...] z zasiłku celowego na oświetlenie gazowe (k. 111-117 akt administracyjnych, załączonych do akt IV SA/Po 620/05).

M.K. wnioskiem z dnia [...] stycznia 2005 r. (prezentata – k. 60 akt administracyjnych, załączonych do akt IV SA/Po 620/05) zwrócił się do Ośrodka o przyznanie dalszej pomocy w styczniu 2005 r. na: refundację lekarstw; zakup gazu do ogrzewania i oświetlenia; zasiłku okresowego.

Kierownik Filii J. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. ostateczną decyzją z dnia [...] stycznia 2005 r. przyznał M.K. [...] zł zasiłku celowego – w tym łącznie [...] zł na zakup leków w styczniu i lutym 2005 r. i [...] zł łącznie na napełnienie butli gazowej (k. 54 akt administracyjnych, załączonych do akt IV SA/Po 620/05).

C. Ostateczną i prawomocną decyzją z dnia [...] stycznia 2005 r. nr [...] na podstawie art. 3 ust. 3 i 4, art. 8 ust. 1, art. 14, art. 39 ust. 1 i 2 i art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 64/04/593 dalej ustawa) Kierownik Filii J. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. odmówił przyznania M.K. zasiłku celowego na pokrycie kosztów podłączenia prądu do domu jednorodzinnego przy ul. [...] – koszt usługi [...] zł.

SKO decyzją z dnia [...] maja 2005 r. – nr [...] na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 kpa utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję z dnia [...] stycznia 2005 r. nr [...].

Prawomocnym wyrokiem z dnia [...] września 2006 r. – sygn. IV SA/Po 620/05 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu oddalił skargę M.K. na decyzję z dnia [...] maja 2005 r. – nr [...] Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

D. We wniosku z dnia [...] lutego 2005 r. M.K. wniósł o przyznanie dalszej pomocy w postaci: bony obiadowe na ciepłe posiłki; przydział pieniędzy na kąpiele; refundację gazu na ogrzewanie i oświetlenie po dostarczeniu rachunków; refundacja leków po dostarczeniu rachunków; pomoc dla uruchomienia prądu. Kierownik Filii J. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. przyznał M.K. decyzją z dnia: [...] marca 2005 r. 153 bonów obiadowych w wartości [...] zł każdy – na okres od [...] marca 2005 do [...] lipca 2005 r.; [...] marca 2005 r. [...] zł zasiłku celowego na gaz; [...] marca 2005 r. 135,34 zł zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków (k. 11-12, 16-19).

Dnia [...] marca 2005 r. Specjalista Pracy Socjalnej I.M. ustaliła w rozmowie z Kierownikiem Drukarni [...] w P. D.D., że M.K. wpłacił [...] maja 2004 r. kwotę [...] zł na «nakład książek» i poinformował, że sprzedał część książek – 100 egz.; drugi «nakład» został wydrukowany, a M.K. zobowiązał się do [...] marca 2005 r. wpłacić kwotę [...] zł. M.K. ma numer ISBN, upoważniający wydawcę do odliczeń podatku VAT (k. 11-12, 13-14, 16-19 akt administracyjnych, załączonych do akt IV SA/Po 620/05).

E. Decyzją z dnia [...] maja 2005 r. nr [...] Kierownik Filii J. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. na podstawie art. 3 ust. 3 i 4, art. 8 ust. 1, art. 14, art. 39 ust. 1 i 2 i art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 64/04/593 ze zm.) odmówił przyznania M.K. pomocy finansowej na: refundację leków za miesiąc marzec 2005 r., wykonanie mappek geodezyj-

nych posesji celem wykonania przyłącza energii elektrycznej w budynku przy ul. [...] na kwotę ok. [...] zł; dodatkową butlę gazową do ogrzewania pomieszczenia (k. 52, 53).

Kierownik Filii J. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. przyznał M.K. kolejnymi decyzjami z dnia [...] maja 2005 r.:

- a) nr [...] [...] zł na zakup odzieży;
- b) nr [...] [...] zł na inny cel (usługi pralnicze);
- c) nr [...] [...] zł z przeznaczeniem na: środki czystości [...] zł, [...] zł na gaz, [...] zł na inny cel (bielizna osobista; k. 50-51, 54-57).

W odwołaniu od decyzji z dnia [...] maja 2005 r. nr [...] M.K. podniósł, że w marcu złożył rachunki na [...] zł, a otrzymał jedynie [...] zł – różnica wynosi [...] zł. Odwołujący się wniósł o zmianę decyzji i przyznanie brakującej kwoty [...] zł. M.K. podniósł zarzut naruszenia art. 3 p.1, art. 6 p. 7, 9, art. 7 p.1, 3, 5, 14, art. 39 p. 3 [ustawy o pomocy społecznej].

SKO decyzją z dnia [...] lutego 2006 r. – nr [...] na podstawie art. 127 § 2 i art. 138 § 1 pkt 1 kpa utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję z dnia [...] maja 2005 r. nr [...].

W uzasadnieniu Samorządowe Kolegium po przeanalizowaniu całości akt i treści decyzji uznało, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Organ odwoławczy nie mógł stwierdzić, jaką kwotę Zainteresowany otrzymał (brak takowego dowodu) ani też z jakiego powodu pobrał niecałą kwotę, przyznaną decyzją. Jeśli zaistniała różnica, M.K. winien zwrócić się do organu I instancji. Ośrodek wspiera Skarżącego udzielając pomocy odrębnymi decyzjami, w formie zasiłków celowych i okresowych.

W skardze do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego M.K. podniósł, że nie zgadza się na niepełne dofinansowanie. Podniósł, że zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy, przysługuje Mu zasiłek okresowy w wysokości [...] zł, którego nie otrzymuje jako osoba niepełnosprawna. W ocenie Skarżącego, do zaistniałej sytuacji doszło w wyniku złośliwości Pracownika Socjalnego, po wydaniu przez Zainteresowanego drugiego tomu poezji. Zgodnie z obowiązującym prawem, Skarżącemu przysługuje pełna rekompensata za leki i zakup gazu dla bezdomnego, będącego ofiarą przemocy, i dla osoby, dającej wkład do kultury miasta, jako poeta uznany w środowisku (k. 2 akt sądowych).

W odpowiedzi na skargę organ odwoławczy wniósł o jej oddalenie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga okazała się niezasadną.

1. Sąd podziela ustalenia faktyczne organów obu instancji. Nadto na podstawie przywołanych w części historycznej uzasadnienia dokumentów, Sąd ustalił zakres i rozmiary świadczeń udzielanych M.K. z pomocy społecznej.

Sądowi z urzędu wiadomym jest, że Wnioskodawca spełnia wymogi art. 8 ustawy (ma [...] zł renty i od [...] marca 2005 r. do [...] kwietnia 2005 r. [...] zł zasiłku okresowego – łączny Jego dochód to [...] zł). Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej to 461 zł. M.K. jest osobą niepełnosprawną – inwalidą I grupy. Zainteresowany prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe w niewykończonym, zaniedbanym, jednorodzinym domu, należącym doń w części.

Prawo do mieszkania w części ma była żona i małoletnie dzieci. Dom nie nadaje się do zamieszkania – nie ma prądu, wody, pomieszczenia są niewykończone. Wnioskodawca ma świadomość złych warunków, lecz Mu to odpowiada; polepsza swą sytuację, ogrzewając się przy butli gazowej, korzysta wieczorami z lampy gazowej. Wnioskodawcę zawiadomiono o wszczęciu egzekucji z nieruchomości położonej w P. przy ul. [...]. Zainteresowany wystąpił do [...] Okręgu Energetycznego ENEA w P. o odbiór przyłącza w miejscu zamieszkania. Dnia [...] stycznia 2005 r. M.K. przedstawił dokumenty, z których wynika, że istnieje możliwość podłączenia prądu; «całość usługi» kosztować będzie [...] zł. Z uwagi na trudną sytuację Klienta, wysokie opłaty za gaz i leki, Ośrodek każdorazowo pomaga Wnioskodawcy w formie zwrotu pieniędzy – w oparciu o przedstawiane rachunki – orzekając odrębnymi decyzjami. Forma i rozmiar pomocy winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy (art. 3 ust. 3 i 4 ustawy). Potrzeby osób korzystających z pomocy społecznej winny zostać uwzględnione, jeśli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Udzielone Wnioskodawcy wsparcie jest odpowiednie do Jego sytuacji, zgodne z celami i możliwościami pomocy społecznej. Pomoc w formie zasiłków celowych nie ma charakteru obligatoryjnego, a jej przyznanie każdorazowo zależy od uznania administracyjnego Kierownika Filii. M.K. zawarł z [...] Spółdzielnią Mieszkaniową [...] w P. ugodę, w myśl której spłacił część należności głównej z tytułu zadłużenia lokalu mieszkalnego nr [...] na [...] w P.; do spłaty pozostała należność główna w kwocie ok. [...] zł; Spółdzielnia zobowiązała się umorzyć odsetki po spłacie należności głównej. Na spłatę owego zadłużenia Skarżący przeznaczył [...] zł z nagrody literackiej, którą w całości przeznaczył na spłatę zadłużenia w Spółdzielni. Sąd powszechny wstrzymał egzekucję z nieruchomości położonej w P. przy [...]. Zainteresowany korzysta też z pomocy sponsora (bezsporne – k. 14 akt IV SA/Po 620/05 w związku z k. 86–108 tomu IV akt administracyjnych załączonych do owych akt; art. 106 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – Dz.U. 153/02/1270 ze zm. – dalej ppsa w zw. z art. 230 kpc).

2. Samorządowe Kolegium błędnie przyjęło, że Odwołujący się wskazuje pobranie «niecałej kwoty», przyznanej decyzją z dnia [...] maja 2005 r. nr [...]. W istocie bowiem Skarżący kwestionuje nie to, że wypłacono Mu kwotę mniejszą niż przyznaną ową decyzją I instancji, lecz to, że organ I instancji oczekuje, że Zainteresowany będzie przeznaczał część środków ([...]zł) z zasiłku okresowego – przyznanego M.K. decyzją z dnia [...] lutego 2005 r. – w kwocie [...] zł miesięcznie w okresie od [...] marca 2005 do [...] kwietnia 2005 r., na częściowe pokrycie kosztów napełniania butli gazowych w tym okresie.

W istocie, tej treści uzgodnienia z Klientem dokonano w trakcie aktualizacji wywiadu, dokonanej dnia [...] stycznia 2005 r., na co M.K. się zgodził (k. 2 akt administracyjnych I instancji i k. 4 akt administracyjnych odwoławczych).

Mimo że uzasadnienie zaskarżonej decyzji w tej materii nie spełnia wymogów art. 107 § 3 kpa, uchybienie to nie mogło mieć istotnego wpływu na wynik sprawy (art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ppsa).

3. Skarżący błędnie wyprowadza odmienne wnioski z przywołanych przepisów ustawy, niżli organy obu instancji, stosując ekstensywną metodę wykładni prawa i ograniczając się jedynie do tych sformułowań ustawowych, które uważa za korzystne dla siebie. Z definicji pomocy społecz-

nej, zawartej w art. 2 ust. 1 ustawy nie sposób wyprowadzić wniosku, że każdy wniosek Zainteresowanego winien być uwzględniony. Pomoc społeczna, będąca instytucją polityki społecznej państwa, ma na celu umożliwienie (w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy) osobom przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Tak pomyślana pomoc społeczna opiera się na zasadach pomocniczości i solidarności, zakotwiczonych w preambule Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Dz.U. 78/97/483, sprost. 28/01/319, zm. 200/06/1471). Z zasady pomocniczości wynika podział zadań między obywateli, stowarzyszenia, fundacje, samorządy terytorialne i państwo (art. 2 ust. 1 ustawy; W. Łączkowski «Etyczne aspekty finansowania potrzeb socjalnych ze środków publicznych», RPEiS 1/04/8; Ł. Borkowski, R. Krajewski, S. Szymański «Komentarz do nowej ustawy o pomocy społecznej», Wyd. LEGES 2004, s. 10).

W rozpatrywanej sprawie pomoc społeczna należycie wspiera Wnioskodawcę w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb w zakresie wyżywienia, ogrzewania, higieny, kosztów leków, zapewnienia bielizny, butów. Świadczy o tym rozmiar przyznanej w poszczególnych miesiącach pomocy. W tym zakresie udzielane Zainteresowanemu świadczenia z pomocy społecznej przyczyniają się do życia M.K. w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3 ust. 1 ustawy).

Nie ulega wątpliwości, że na trudną sytuację życiową Wnioskodawcy złożyło się szereg czynników, rozłożonych w czasie, których splot przyczynił się do stanu, w jakim znalazł się M.K. Po złamaniu nogi w 1990 r., zaprzestaniu działalności gospodarczej w ramach firmy transportowej, rozpadu związku małżeńskiego, opuszczeniu przez Zainteresowanego mieszkania nr [...] na [...] w P., narastaniu zadłużenia z tytułu niepłacenia opłat eksploatacyjnych przez byłą żonę, która w tym mieszkaniu pozostała z małoletnimi dziećmi, skierowanie egzekucji do nieruchomości przy ul. [...]. Okoliczności te, w tym podnoszone przez Skarżącego zagadnienia związane z kwestią bycia «ofiarą przemocy domowej» bądź braku pomocy w ramach «Niebieskiej linii» wobec zdarzeń sprzed wielu lat, nie należą do istoty postępowania o przyznanie zasiłku celowego na zakup gazu w pełnej wysokości.

W sprawie nie doszło do naruszenia art. 7 punktów 1, 3, 5, 7 i 9 ustawy, skoro organy obu instancji trafnie ustaliły, że Zainteresowany dotknięty jest ubóstwem – art. 7 pkt 1 (spełnia w szczególności kryterium dochodowe z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy) i jest niepełnosprawny (art. 7 pkt 5 ustawy). Zainteresowany nie jest bezdomnym w rozumieniu art. 7 pkt 3 ustawy, skoro przysługuje Mu tytuł prawny do nieruchomości, zabudowanej jednorodzinny domem mieszkaniowym, nawet jeśli dom ów pozbawiony jest energii elektrycznej i ogrzewania innego, niż ogrzewanie zasilane butlą gazową (Ł. Borkowski i in., op. cit., s. 22 akapit 1 *in fine*). Zagadnienie przemocy w rodzinie w rozumieniu art. 7 pkt 7 ustawy nie dotyczy sytuacji konfliktu w rodzinie, w której przed wieloma laty nastąpił rozwód i od 1997 r. byli małżonkowie nie zamieszkują ze sobą w jednym lokalu (Ł. Borkowski i in., op. cit., s. 24–25). Przepis art. 7 pkt 9 ustawy w ogóle nie dotyczy niniejszej sprawy.

Zagadnieniem kluczowym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest to, czy organ pomocy społecznej może zaspokajać usprawiedliwione potrzeby Zainteresowanego w części zasiłkiem okresowym, a w części zasiłkiem celowym. Ustawodawca dał w tej materii swobodę organowi

pomocowemu, wskazując, że rodzaj, forma i rozmiar świadczenia winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy (art. 3 ust. 3 ustawy). Potrzeby osób korzystających z pomocy winny zostać uwzględnione, jeśli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej (art. 3 ust. 4 ustawy; wyrok NSA z 12.1.1994, I SA 1649/93, ONSA 1/95/33). Przyznanie zasiłku okresowego (art. 38 ust. 1 ustawy) jest dla Zainteresowanego korzystniejszy, bowiem może On w dłuższej perspektywie operować przyznanym świadczeniem. Przyznanie go w części na zaspokojenie potrzeb w zakresie zakupu gazu nie obliuguje Ośrodka w tym samym okresie do przyznania zasiłków celowych (art. 39 ust. 1 ustawy) na zaspokojenie tych samych potrzeb w pełnej wysokości wydatków, skoro w tym samym okresie potrzeba ta w odpowiedniej części zaspokajana jest zasiłkiem okresowym.

Przy znaczących rozmiarach pomocy, udzielanej regularnie Zainteresowanemu co miesiąc, brak jest podstaw do pokrycia na koszt podatnika wydatków w pełnej wysokości na ogrzewanie w formie zasiłków celowych, skoro w odpowiedniej części pokrywane są zasiłkiem okresowym. Udzielenie pomocy w takim wysokim rozmiarze prowadziłyby do uniemożliwienia udzielenia znaczącej pomocy innym uprawnionym, często znajdującym się w trudniejszej sytuacji życiowej i dochodowej, niż Zainteresowany (przykładowo Sądowi z urzędu ze spraw: 4/II SA/Po 1235/02 wiadomym jest, że np. matce trzyletniego dziecka z dziecięcym porażeniem mózgowym udzielono zasiłku celowego specjalnego na leczenie w kwocie [...] zł; 4/II SA/Po 1514/03 organ odmówił przyznania zasiłku celowego Wnioskodawczyni, której mąż dotknięty był trwałą, głęboką niepełnosprawnością; miał przetokę z jelita cienkiego, sztuczny odbył, ileostomię, usuniętą jedną nerkę; Sąd w tych sprawach nie akceptował argumentów przytoczonych przez organ pomocowy dla odmowy przyznania zasiłku celowego bądź przyznania go w większej kwocie).

W niniejszej sprawie Zainteresowany, mimo ukończenia (w dacie orzekania organu odwoławczego) [...] lat życia i inwalidztwa I grupy, własnymi staraniami pokonuje szereg trudności. Korzysta z pomocy sponsora, uzyskał [...] zł nagrody literackiej, uzyskuje dochody z publikacji dwu tomików wierszy. Skarżący regularnie korzysta z szeregu zasiłków celowych na zaspokajanie innych, usprawiedliwionych potrzeb. Od [...] października 2005 r. odzyskał możliwość korzystania z mieszkania nr [...] na [...] w P. (k. 15 akt IV SA/Po 443/06).

Organy obu instancji nie przekroczyły dopuszczalnych granic uznania administracyjnego (art. 39 ust. 1 i 2 w zw. z art. 3 ust. 1, 3 i 4 ustawy). W orzecznictwie i doktrynie jednoznacznie przyjmuje się, że uznanie administracyjne dotyczy przyszłości; przedmiotem uznania nie jest ustalenie znaczenia tekstu prawnego, ani ocena występujących faktów, lecz określenie skutku prawnego (M. Mincer «Uznanie administracyjne», Toruń 1983, s. 63). Uznanie administracyjne ograniczone jest art. 7 kpa (wyrok NSA z: 28.6.1982, SA/Wr 245/82, ONSA 1/82/62; 11.6.1981, SA 820/81, ONSA 1/81/557, akceptowane przez J. Borkowskiego w: «Kpa – komentarz», CH BECK 2006, nb. 3 do art. 107). Decyzje pozostawione uznaniu administracyjnemu wymagają szerszego uzasadnienia, niż decyzje podejmowane w warunkach ustawowego skrzepowania (E. Iserzon w: «Kpa – komentarz», W-wa 1970, s. 209), tym więcej, że organ administracji publicznej ograniczony jest w szczególności zasadą praworządności i zasadą uwzględniania z urzędu interesu społecznego i słusznego interesu obywateli (Z. Janowicz «Kpa – komentarz», WPr. PWN 1999, s. 304). W rozpatrywanej sprawie dostrzeżone uchybienia w zakresie uzasadnienia – mając

na uwadze rozmiary rzeczywiście udzielonej Skarżącemu pomocy – nie mogły mieć istotnego wpływu na wynik sprawy.

W świetle powyższego na podstawie art. 151 ppsa orzeczono jak w sentencji.

/-/ I. Kucznerowicz /-/ P. Miładowski /-/ M. Dybowski

KB/”

81. Wniosek o uzasadnienie wyroku sądu I instancji

..... (miejsowość), (data)

Wojewódzki Sąd Administracyjny

w

Skarżący:

ul.

..-...

Organ:

ul.

..-...

w przedmiocie odmowy udzielenia pomocy społecznej

sygn. akt

WNIOSEK

O SPORZĄDZENIE UZASADNIENIA WYROKU I DORĘCZENIE ODPISU WYROKU WRAZ Z UZASADNIENIEM

Niniejszym (imię i nazwisko) wnoszę o sporządzenie na piśmie uzasadnienia całości wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w z dnia, sygn. akt i doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem na adres mojej kancelarii podany w nagłówku. Niniejszy wniosek dotyczy całości wyroku.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 141 p.p.s.a.: „§ 1. Uzasadnienie wyroku sporządza się z urzędu w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia wyroku albo podpisania sentencji wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym.

§ 2. W sprawach, w których skargę oddalono, uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony zgłoszony w terminie siedmiu dni od dnia ogłoszenia wyroku albo doręczenia odpisu sentencji wyroku. Uzasadnienie wyroku sporządza się w terminie czternastu dni od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 2a. W sprawie zawilej, w razie niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie, o którym mowa w § 1 i 2, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony, nie dłuższy niż trzydzieści dni.

§ 3. Odmowa sporządzenia uzasadnienia wyroku następuje postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym.

§ 4. Uzasadnienie wyroku powinno zawierać zwięzłe przedstawienie stanu sprawy, zarzutów podniesionych w skardze, stanowisk pozostałych stron, podstawę prawną rozstrzygnięcia oraz jej wyjaśnienie. Jeżeli w wyniku uwzględnienia skargi sprawa ma być ponownie rozpatrzona przez organ administracji, uzasadnienie powinno ponadto zawierać wskazania co do dalszego postępowania”.

Por. także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 września 2022 r., III OSK 1809/21, CBOSA, Legalis nr 2755069, LEX nr 3415880: „Jednym z elementów koniecznych uzasadnienia jest wskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia oraz jej wyjaśnienie. W ramach podstawy prawnej rozstrzygnięcia sąd powinien podać argumenty, którymi kierował się wydając takie, a nie inne rozstrzygnięcie oraz podać powody, dla których zarzuty i argumenty podnoszone przez stronę uznał za zasadne, bądź niezasadne”.

Jeżeli strona nie złoży w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, wyrok będzie prawomocny. Strona, która nie chce skarżyć orzeczenia, może złożyć wniosek o stwierdzenie jego prawomocności. Por. także B. Dauter, J. Drachal, M. Niegódka-Medek, *Wzory...*, s. 533–535.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także M. Kiełbowski, *Wniosek o uzasadnienie wyroku, [w:] Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach sądownoadministracyjnych z objaśnieniami i płytą CD*, red. R. Hauser, W. Sawczyn, Warszawa 2014, 384–386.

82. Skarga kasacyjna

..... (miejsowość), (data)

Naczelny Sąd Administracyjny

za pośrednictwem:

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w

Wydział

ul.; ..-...

Skarżący: (imię i nazwisko)

reprezentowany przez pełnomocnika

adw. (imię i nazwisko)

adres: Kancelaria

Organ administracji: (nazwa)

w przedmiocie odmowy udzielenia pomocy społecznej

(adresy stron i organu w aktach sprawy)

sygn. akt

SKARGA KASACYJNA
OD WYROKU WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO
W Z DNIA (SYGN. AKT:),
KTÓREGO ODPIS WRAZ Z UZASADNIENIEM DORĘCZONO PEŁNOMOCNIKOWI
SKARŻĄCYCH W DNIU

Niniejszym, jako pełnomocnik skarżących, odpis pełnomocnictwa wraz z opłatą skarbową w aktach, **zaskarżam w całości** wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w z dnia (sygn. akt) wydany po rozpatrzeniu skargi na decyzję z dnia nr

W pierwszej kolejności zaskarżonemu wyrokowi, który został zaskarżony w całości, na podstawie art. 174 pkt 2 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi³³ **zarzucam:**

³³ Tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 259 – dalej jako p.p.s.a.

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 134 § 1 p.p.s.a. w zw. z art. 133 § 1 p.p.s.a. poprzez brak jakiegokolwiek merytorycznego rozpoznania każdego z ... zarzutów zawartych w skardze, a nawet brak opisanie choćby w części historycznej uzasadnienia wyroku niektórych zarzutów zawartych w skardze; brak merytorycznego rozpoznania wszystkich zarzutów skarżących miał istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem Sąd I instancji naruszył powyższe przepisy postępowania sądownoadministracyjnego i nie rozpoznał prawidłowo sprawy w wymaganym zakresie, co skutkowało bezpośrednio oddaleniem skargi zamiast jej uwzględnieniem, a zatem miało istotny wpływ na wynik sprawy;

2) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 141 § 4 p.p.s.a. w zw. z art. 145 § 1 pkt 1 lit. a oraz c p.p.s.a. w zw. z art. 134 § 1 p.p.s.a. w zw. z art. 133 § 1 p.p.s.a. poprzez wadliwą konstrukcję uzasadnienia wyroku i brak jakiegokolwiek merytorycznego odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do każdego z ... zarzutów zawartych w skardze, a nawet brak opisanie choćby w części historycznej uzasadnienia wyroku niektórych zarzutów zawartych w skardze; brak merytorycznego rozpoznania wszystkich zarzutów skarżących miał istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem Sąd I instancji nie rozpoznał prawidłowo sprawy w wymaganym zakresie, co skutkowało naruszeniem powyższych przepisów postępowania sądownoadministracyjnego i miało istotny wpływ na wynik sprawy bezpośrednio oddaleniem skargi zamiast jej uwzględnieniem;

3) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 134 § 1 p.p.s.a. i nieskontrolowanie zaskarżonej decyzji poza granice określone w skardze; naruszenie powyższych przepisów postępowania sądownoadministracyjnego przez Sąd miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem Sąd nie powinien oddalać skargi, a powinien uchylić w całości zaskarżoną decyzję, w szczególności z uwagi na naruszenia przez Organ II instancji przepisów postępowania, w tym art. 7, 8, 10, 77, 107 § 3 k.p.a.

Mając powyższe na uwadze **wnoszę o:**

1) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w do ponownego rozpoznania w całości na podstawie art. 185 § 1 p.p.s.a.;

2) zasądzenie od Organu na rzecz skarżących kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych;

3) rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie, na podstawie art. 181 § 1 p.p.s.a. w zw. z art. 176 § 2 p.p.s.a.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia Wojewódzki Sąd Administracyjny w (sygn.) oddalił skargę na decyzję odmawiającą udziele-

nia pomocy społecznej skarżącemu, który znalazł się w trudnej sytuacji materialnej w wyniku skierowanej wobec niego przemocy domowej.

Powyższy wyrok jest niesłuszny i nieprawidłowy, przeto nie powinien się ostać.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji naruszył przepisy postępowania, których uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Co istotne, Sąd nie odniósł się merytorycznie w swoim uzasadnieniu do każdego z zarzutów zawartych w skardze i w sposób niepełny jedynie opisał je w części historycznej uzasadnienia wyroku, jak również nie wskazał, na jakiej podstawie dokonał ustaleń faktycznych.

Tak sformułowane uzasadnienie Sądu nie spełnia wymogów przewidzianych przez prawo. Uchybienia te utrudniają kontrolę instancyjną i bezpośrednio godzą w art. 141 § 4 p.p.s.a., a także prawo do sądu zagwarantowane chociażby w art. 45 Konstytucji. O konsekwencji tego rodzaju uchybień wielokrotnie wypowiadał się Naczelny Sąd Administracyjny. W wyroku z 30 sierpnia 2006 r.³⁴ Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził: „Uzasadnienie orzeczenia, które nie pozwala na jednoznaczne ustalenie przesłanek, jakimi kierował się Sąd pierwszej instancji, podejmując zaskarżone orzeczenie, uznać należy za dotknięte wadą, która nie pozwala na kontrolę kasacyjną tego orzeczenia. Wada ta nie może być sanowana w postępowaniu kasacyjnym”. W podobnym tonie Naczelny Sąd Administracyjny wypowiedział się w wyroku z 5 grudnia 2006 r.³⁵: „Tylko uzasadnienie spełniające określone ustawą warunki stwarza podstawę do przyjęcia, że będąca powinnością sądu administracyjnego kontrola działalności administracji publicznej pod względem jej zgodności z prawem rzeczywiście miała miejsce i że prowadzone przez ten sąd postępowanie odpowiadało przepisom prawa”. Stwierdzić zatem należy, że takie sformułowanie uzasadnienia przez Sąd I instancji jest nieprawidłowe i „zmusza” do próby odgadnięcia, na jaki przepis powoływał się Sąd.

Brak rozpoznania wszystkich zarzutów skarżącego niewątpliwie miał negatywny dla skarżącego wpływ na wynik sprawy. Warto w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 kwietnia 2008 r.³⁶: „Przepis art. 134 § 1 p.p.s.a. nakłada na Sąd obowiązek zajęcia się sprawą co najmniej w zakresie, w jakim domaga się tego strona skarżąca, formułując konkretne zarzuty skargi. Brak związania Sądu I instancji zarzutami i wnioskami skargi nie może być rozumiany jako prawo Sądu do pominięcia kwestii podnoszonych przez stronę lub do wybiórczego potraktowania zarzutów – poprzez rozpoznanie tylko niektórych z nich, przy jednoczesnym braku odniesienia się do pozostałych. Powinnością Sądu – niezależnie od przyjętego kierunku rozstrzygnięcia – jest rozważenie wszystkich zarzutów strony i dokonanie oceny ich zasadności na gruncie danej sprawy”.

Sąd nie uchylił zaskarżonej decyzji również pomimo tego, że zawiera ona wadliwe uzasadnienie, w którym nie wyjaśniono chociażby, dlaczego Organ uznał, że Taka

³⁴ II OSK 1109/05, CBOSA, Legalis nr 98565, LEX nr 266425.

³⁵ I FSK 264/06, CBOSA, Legalis nr 825388, LEX nr 262751.

³⁶ II FSK 291/07, CBOSA, Legalis nr 110600, LEX nr 483153.

konstrukcja uzasadnienia wyroku również w istotny sposób narusza prawa skarżących do obrony swoich praw.

Z ostrożności należy również podnieść naruszenie przez Sąd I instancji art. 134 § 1 p.p.s.a. i nieskontrolowanie zaskarżonej decyzji poza granice określone w skardze, albowiem naruszenie powyższych przepisów postępowania sądowoadministracyjnego przez Sąd miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż Sąd nie powinien oddalać skargi, a powinien uchylić w całości zaskarżoną decyzję, w szczególności z uwagi na naruszenia przez Organ II instancji przepisów postępowania, w tym art. 7, 8, 10, 77, 107 § 3 k.p.a.

Biorąc pod uwagę wykazane wyżej naruszenia przepisów postępowania, zaskarżony wyrok nie może się ostać i uzasadnione jest żądanie jak w *petitum* niniejszej skargi kasacyjnej.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- 1) dowód uiszczenia wpisu;
- 2) odpisy skargi kasacyjnej wraz z załącznikami.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także A. Mudrecki, *Wzór skargi kasacyjnej*, [w:] *Czynności procesowe zawodowego pełnomocnika w sprawach administracyjnych i sądowoadministracyjnych*, red. H. Knysiak-Molczyk, Warszawa 2013, s. 435–438; W. Piątek, *Wzory pism procesowych*, [w:] *Środki zaskarżenia w postępowaniu sądowoadministracyjnym wraz z wzorami pism procesowych*, R. Hauser, W. Piątek, A. Skoczylas, Warszawa 2013, s. 525–529.

83. Wyrok sądu II instancji (przykładowe orzeczenie)³⁷

„Sygn. akt I OSK 107/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2006 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie:
Przewodniczący NSA: Barbara Adamiak (spr.), Sędziowie NSA: Jerzy Bujko, Jolanta Rajewska
Protokolant: Joanna Szcześniak
po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2006 r.
na rozprawie w Izbie Ogólnoadministracyjnej skargi kasacyjnej Samorządowego Kolegium
Odwoławczego w [...]
od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu
z dnia 27 października 2005 r., sygn. akt II SA/Op 274/05
w sprawie ze skargi J. C. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w [...] z dnia
[...] nr [...]
w przedmiocie zasiłku celowego

oddala skargę kasacyjną

Uzasadnienie

Decyzją Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w [...] z dnia [...], Nr [...], wydanej na podstawie art. 106 ust. 1 i 4, art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 ze zm.) odmówiono przyznania J. C. świadczeń z pomocy społecznej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż podejmowane próby przeprowadzenia wywiadu rodzinnego z wnioskodawcą nie przyniosły żadnego efektu. Wnioskodawca odmawia współpracy z pracownikiem socjalnym twierdząc, że nie będzie odpowiadał na żadne stawiane pytania oraz nie będzie podawał informacji na temat własnego życia. Z oświadczenia zaś K. S. wynika, że podnajmuje ona mieszkanie u wnioskodawcy, lecz nie przedkłada w tym zakresie żadnej umowy. Takie oświadczenie może oznaczać, że J. C. może z tego tytułu pozyskiwać dochody, w sytuacji gdy zapewnia, że żadnego dochodu nie posiada. Brak współpracy z pracownikiem socjalnym uniemożliwia określenie faktycznej sytuacji J. C., zwłaszcza, że czynione przez Ośrodek starania zmierzające do ustalenia dochodów J. C., wobec jego postawy nie pozwoliły na ustalenie rzeczywistej sytuacji faktycznej. Stąd też stosownie do art. 106 ust. 2 uznano, że z winy wnioskodawcy niemożliwym jest przeprowadzenie prawidłowo postępowania administracyjnego w sprawie pomocy społecznej, a zatem należało odmówić przyznania świadczenia z pomocy społecznej.

³⁷ <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/2AC30345CF> (dostęp: 15 października 2022 r.).

J. C. w odwołaniu od decyzji zarzucił, że organ potwierdza nieprawdę w dokumentach. Wskazał, że z K. S. ma córkę, na którą powinien płacić alimenty, ale nie ma możliwości podjęcia pracy. Organ, pomimo że posiada wiedzę, że nie ma żadnych środków do życia, odmawia mu udzielenia pomocy.

Decyzją z dnia [...] Nr [...] Samorządowe Kolegium Odwoławcze w [...], wydaną na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., utrzymało zaskarżoną decyzję w mocy. W uzasadnieniu decyzji podniesiono, iż zgodzić należy się z organem I instancji, że decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczeń z pomocy społecznej wydaje się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, który przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej i dochodowej osób i rodzin. Odmowa złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym jest podstawą wydania decyzji o odmowie przyznania świadczenia. Podstawę do odmowy przyznania świadczenia, w myśl art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, stanowić może także m.in. brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej. Uzasadniał nadto organ, iż w rozpoznawanej sprawie, pomimo podejmowanych wysiłków przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w [...] nie udało się przeprowadzić wywiadu, a odwołujący w dniu 18 marca 2005 r. odmówił złożenia oświadczenia o posiadanym dochodzie. W oświadczeniu z dnia 25 marca 2005 r. podał, że nie posiada żadnego dochodu, opłat za media dokonuje z dodatku mieszkaniowego i żyje ze zbierania i sprzedaży surowców wtórnych, gdyż OPS w [...] nie wypłaca nawet tego, co zapewnia ustawa o pomocy społecznej. Oświadczenie nie może zastępować braku zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz braku współpracy z pracownikiem socjalnym. Odmowa przedłożenia zaświadczeń o dochodach wszystkich członków gospodarstwa domowego spowodowała, iż niemożliwym było ustalenie faktycznej sytuacji rodzinnej wnioskodawcy, a tym samym uniemożliwiło przyznanie pomocy.

J. C. złożył skargę do sądu administracyjnego, wnosząc o uchylenie decyzji. Zaskarżonej decyzji zarzucał naruszenie prawa procesowego, a w szczególności zasad postępowania zawartych w art. 7 i art. 77 k.p.a., a także art. 231 Kodeksu karnego. W wywodach skargi dowodził, iż postawa, jaką prezentuje osoba pełniąca obowiązki Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Burmistrz, noszą znamiona przestępstwa, wobec działania na szkodę interesu prywatnego i publicznego.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w [...], w odpowiedzi na skargę wniosło o oddalenie skargi i podtrzymało argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu, wyrokiem z 27 października 2005 r., sygn. akt II SA/Op 274/04, po rozpoznaniu sprawy ze skargi J. C. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w [...] z [...] Nr [...] w przedmiocie zasiłku celowego, uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w [...] z [...] nr [...].

W uzasadnieniu Sąd wywodził, że zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 539), pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trud-

ności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Według art. 8 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem art. 40, 41, 78 i 91, przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 461 zł, zwanej dalej «kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej» (pkt 1) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 316 zł (pkt 2), oraz rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (pkt 3) – przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2–15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Skarżący wnosił o przyznanie mu świadczenia z pomocy społecznej – zasiłku celowego na pokrycie kosztów związanych z długotrwałą chorobą i spowodowanymi tym kosztami leczenia oraz kosztów związanych z zakupem opału. Z treści wniosku skarżącego wynikało, iż jego żądanie dotyczy zasiłku celowego, o którym stanowi art. 39 ustawy.

Art. 39 ust. 1 ustawy stanowi, że w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Ustawodawca w ustępie 2, art. 39 wskazał przykładowo sytuacje, które mogą stanowić podstawę przyznania zasiłku celowego. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Organy dokonały zatem właściwego zakwalifikowania wniosku skarżącego.

Dla prawidłowego rozpoznania wniosku skarżącego, niezbędnym było ustalenie faktycznej sytuacji rodzinnej i majątkowej skarżącego. Jednym z zasadniczych dowodów umożliwiających wydanie decyzji o odmowie lub przyznaniu pomocy jest przeprowadzenie przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego (art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.). Słusznie zatem organy obu instancji akcentowały, iż w świetle art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), rola wywiadu środowiskowego w sprawach udzielenia pomocy jest niezwykle ważna, bowiem stanowi on sposób zbierania informacji w celu ustalenia sytuacji rodzinnej i majątkowej osoby i rodziny o wnioskodawcy, który ubiega się o pomoc społeczną, a także jest on szczególną formą protokołu w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, mającą na celu uwzględnienie specyficznego charakteru postępowania z zakresu pomocy społecznej. Niemniej jednak wywiad środowiskowy nie może być uznany za jedyny dowód, który tylko i wyłącznie decyduje o prawidłowości i kompletności przeprowadzonego postępowania dowodowego. Do postępowania administracyjnego z zakresu pomocy społecznej zastosowanie mają bowiem także przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, w tym również podstawowe zasady.

Zgodnie z art. 77 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, jako podmiot kierujący postępowaniem, obowiązany jest w sposób wyczerpujący zebrać, a następnie rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Postępowanie dowodowe nie może zostać zakończone, dopóki organ nie ustali, czy stan faktyczny przewidziany w normie prawnej, wystąpił, czy też nie – w rozpoznawanej sprawie. Organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy

dana okoliczność została udowodniona (art. 80 k.p.a.). W przedmiotowej sprawie niezbędnym było ustalenie w sposób jednoznaczny, czy wnioskodawca uznany winien być w przedmiotowym postępowaniu za osobę samotnie gospodarującą (art. 6 pkt 10 ww. ustawy), czy też za osobę w rodzinie (art. 6 pkt 14).

Z akt administracyjnych, a w szczególności oświadczenia K. S. z dnia 16 marca 2005 r. oraz samego wnioskodawcy złożonego w dniu 25 marca 2005 r. przed organem I instancji wysnuć można by wniosek, że wnioskodawca – J. C. jest osobą samotnie gospodarującą. Z zapisów zaś znajdujących się w aktualizacji wywiadu środowiskowego z dnia 30 marca 2005 r. wynika natomiast, że J. C. oraz K. S. pozostają w związku konkubenckim. Skoro zatem organy dysponowały zarówno oświadczeniem wnioskodawcy o osiągniętych dochodach oraz oświadczeniem, które złożyła osoba, która zamieszkuje w tym samym lokalu co wnioskodawca, to organy nie były uprawnione do uznania, że wnioskodawca nie współpracuje z organami w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej oraz uniemożliwia ustalenie faktycznej sytuacji rodzinnej, majątkowej i dochodowej. O braku współdziałania można mówić tylko i wyłącznie wówczas, gdy wnioskodawca w ogóle odmawiał i uniemożliwiał ustalenie przez organy swojej sytuacji rodzinnej i majątkowej oraz nie składał żadnych oświadczeń ani dokumentów. W sytuacji, gdy współpraca z wnioskodawcą jest trudna, a jego postawa odmienna od tej, której oczekiwali i z którą spotykali się wcześniej pracownicy pomocy społecznej, nie oznacza to, że organy pomocy społecznej mogą uznać, że takie zachowanie zwalnia z prowadzenia postępowania dowodowego i wszechstronnego wyjaśnienia sprawy.

Organ dysponujące zatem rozbieżnymi danymi w tym zakresie winny dążyć do ustalenia tego istotnego i zasadniczego elementu stanu faktycznego, mającego wpływ na dalszy tok postępowania i rodzaj żądanych dokumentów dotyczących zwłaszcza osiągniętych dochodów i w zależności od poczynionych ustaleń żądać dopiero wykazania dochodów czy to rodziny wnioskodawcy, czy też tylko i wyłącznie jego jako osoby samotnie gospodarującej. Organ dążąc do właściwego, zgodnego z prawem załatwienia sprawy, przy dochowaniu podstawowych zasad postępowania administracyjnego, winny podjąć wszelkie czynności, w tym i przeprowadzić m.in. dowody, o których stanowi art. 75 § 1 k.p.a., które pozwoliłyby na wyjaśnienie tej okoliczności.

Załatwienie zatem sprawy administracyjnej przez wydanie decyzji opartej na niepełnym stanie faktycznym, a z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowym sporze, jest sprzeczne z obowiązującą w postępowaniu administracyjnym zasadą prawdy obiektywnej i narusza art. 7 k.p.a. oraz inne przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, normujące sposób dochodzenia do ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego sprawy (m.in. art. 77 § 1, 80 k.p.a.).

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w [...] wniosło od wyroku skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok w całości.

Skargę kasacyjną oparto na podstawach określonych:

1) w art. 174 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), tj. na zarzucie naruszenia prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy (art. 145 § 1 pkt 1 lit. a ww. ustawy) przez błędną interpretację art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), polegającą na przyjęciu, że organy I i II instancji błędnie oceniły zachowanie wnioskodawcy

uznając, iż nie współdziałał on z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, w związku z czym istniała podstawa do odmowy przyznania zasiłku celowego;

2) w art. 174 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, tj. na naruszeniu przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy (art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy) przez przyjęcie, że decyzje objęte wyrokiem wydano z naruszeniem art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a., ponieważ nie wyjaśniono w postępowaniu administracyjnym wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zwłaszcza okoliczności dotyczących ustalenia dochodów wnioskodawcy w kontekście jego sytuacji rodzinnej.

Na tej podstawie wnosiło o:

1) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Opolu do ponownego rozpoznania,

2) zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej wywodzono, że w stanie faktycznym sprawy bezsporne jest, że J. C., nie dopuszczając do przeprowadzenia wywiadu rodzinnego, a tym samym do ustalenia, czy jest podstawa do przyznania zasiłku celowego, odmówił współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zarzucono, że nie można podzielić stanowiska Sądu, że wywiad środowiskowy nie mógł być uznany za jedyny dowód. Skoro wnioskodawca odmawiał współpracy, w szczególności co do wymaganego mocą art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej rodzinnego wywiadu środowiskowego, to organ zgodnie z art. 11 ust. 2 tej ustawy był uprawniony do wydania decyzji odmownej. Skoro strona uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu i tym samym dokonanie ustaleń co do wspólnego lub odrębnego gospodarowania z K. S., to na tę okoliczność nie jest możliwe przeprowadzenie innych dowodów. Nie jest zatem zasadne przyjęcie, że w sprawie doszło do naruszenia art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a., a zatem bezpodstawnie w zaskarżonym wyroku Sąd przyjął wydanie zaskarżonej decyzji i decyzji ją poprzedzającej z naruszeniem przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy (art. 145 § 1 pkt 1 lit. c powołanej ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi).

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 183 § 1 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej, bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania. W sprawie nie występują enumeratywnie wyliczone w art. 183 § 2 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi przesłanki nieważności postępowania sądowno-administracyjnego. Z tego względu, przy rozpoznaniu sprawy, Naczelny Sąd Administracyjny związany był granicami skargi kasacyjnej.

Zarzut naruszenia art. 11 ust. 2 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.) nie jest usprawiedliwiony. Według art. 11 ust. 2 powołanej ustawy o pomocy społecznej, w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania zaskarżonej decyzji «Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień i nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną, mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu

świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej». Regulację art. 11 ust. 2 powołanej ustawy o pomocy społecznej, która jest regulacją materialnoprawną w zakresie ograniczenia prawa do świadczeń z pomocy społecznej, nie można odnieść do regulacji ustalenia stanu faktycznego sprawy. Rozwiązywanie trudnej sytuacji życiowej to podejmowanie działań w celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, jak określa to art. 11 ust. 2 powołanej ustawy o pomocy społecznej, np. przez przyjęcie proponowanej pracy. Z art. 11 ust. 2 powołanej ustawy o pomocy społecznej nie można więc wyprowadzić wniosków co do reguł postępowania dowodowego w sprawach pomocy społecznej.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 145 § 1 pkt 1 lit. c powołanej ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Sąd w zaskarżonym wyroku w pełni prawidłowo zastosował reguły rządzące ustaleniem stanu faktycznego. Odstąpienie od reguł rządzących postępowania dowodowego, w tym zasady ogólnej prawdy obiektywnej (art. 7 kodeksu postępowania administracyjnego) jest niedopuszczalne. Przyjęcie w art. 106 ust. 4 powołanej ustawy o pomocy społecznej, który stanowi «Decyzja administracyjna o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowego, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego», nie może podważać ustawowych reguł rządzących postępowaniem administracyjnym. W zaskarżonym wyroku Sąd dokonał prawidłowego zastosowania do zgromadzonego materiału dowodowego reguł postępowania administracyjnego.

W tym stanie rzeczy, skoro skarga kasacyjna nie została oparta na usprawiedliwionych podstawach, na mocy art. 184 powołanej ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Naczelny Sąd Administracyjny orzekł jak w sentencji”.

III. WZORY W PRAWIE CYWILNYM I PRAWIE RODZINNYM ORAZ POSTĘPOWANIU CYWILNYM

84. Umowa o dzieło

UMOWA O DZIEŁO

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

- 1), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Zamawiającym**; a
- 2), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Wykonawcą**;
o następującej treści:

§ 1

1. Przedmiotem umowy jest opracowanie (stworzenie) przez Wykonawcę z zachowaniem najwyższej staranności zawodowej oryginalnych materiałów szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zgodnie ze specyfikacją stanowiącą załącznik do niniejszej umowy, zwanego dalej łącznie „Dziełem” i przeniesienie majątkowych praw autorskich przez Wykonawcę na rzecz Zamawiającego.

2. Przeniesienie wszelkich majątkowych praw autorskich do Dzieła opisanych w § 2 nastąpi z chwilą przekazania przez Wykonawcę Zamawiającemu Dzieła i jego przyjęcia przez Zamawiającego.

§ 2

1. Wykonawca z tytułu realizacji całości umowy otrzyma jednorazowe wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości zł brutto, w tym VAT (..... złotych brutto) płatne na rachunek bankowy Wykonawcy w terminie dni od odebrania Dzieła. Wykonawca nie ma prawa żądać podwyższenia wynagrodzenia.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności wynagrodzenie Wykonawcy za:

- 1) opracowanie (stworzenie) funkcjonującego Dzieła;
- 2) przeniesienie na Zamawiającego majątkowych praw autorskich w postaci prawa do wyłącznej eksploatacji i dystrybucji Dzieła w Polsce i za granicą w całości lub w części na następujących polach eksploatacji:
 - a) opisanych w art. 50 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w postaci
 - b) (inne pola eksploatacji).

3. Zapłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, wyczerpuje wszelkie możliwe roszczenia Wykonawcy względem Zamawiającego mogące wynikać z niniejszej umowy.

§ 3

1. Na podstawie niniejszej umowy na Zamawiającego przechodzą wraz z przyjęciem Dzieła przez Zamawiającego w trybie określonym w niniejszej umowie prawa i własność opisane w § 2 ust. 2 pkt 1-2 za jednorazowym wynagrodzeniem ryczałtowym określonym w § 2 ust. 1.

2. Zamawiający na podstawie niniejszej umowy ma prawo do przeniesienia przedmiotowych praw majątkowych na rzecz osób trzecich bez zgody Wykonawcy.

3. Wykonawca zobowiązuje się do przekazania Zamawiającemu oryginału oraz egzemplarza Dzieła w formie elektronicznej w formacie

§ 4

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz prawa autorskiego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.

5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Zamawiającego.

7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.

8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- szczegółowy opis funkcji i możliwości Dzieła;
- harmonogram;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy Stron)

Por. art. 627 k.c.: „Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2022 r., II USK 540/21, CBOSA, Legalis nr 2740502, LEX nr 3414752: „Z umową o dzieło nie mamy do czynienia w każdym przypadku, kiedy występuje rezultat usługi. «Rezultat» umowy nie jest zarezerwowany tylko dla umowy o dzieło (art. 627 k.c.). Określone «dzieło» jako efekt pracy może być też wynikiem starannej pracy zleceniobiorcy. Nie jest to jednak relacja zwrotna, czyli to co jest właściwe dla umowy o staranną pracę nie jest dziełem, które ma na uwadze art. 627 k.c. Umowa o dzieło to umowa o określony rezultat, jednak nie każdy rezultat jest wynikiem umowy o dzieło. Twierdzenie skargi jakoby przedmiotem spornej umowy było określone dzieło, a nie czynności składające się na to «dzieło», nie wystarcza do stwierdzenia naruszenia prawa materialnego. Sądy orzekające w sprawie

mogły uznać, że szereg czynności składających się na całość umówionego przedmiotu świadczenia nie składa się na umowę o dzieło, bowiem nie decyduje umówiony rezultat, lecz wykonywane czynności i kwalifikacja przedmiotu zobowiązania jako umowy o świadczenie usług”.

W przypadku umów o charakterze cywilnoprawnym do stron należy decyzja o ewentualnym uregulowaniu formy zabezpieczenia wykonania umowy, które mogą być formułowane w ramach zasady swobody umów. Istnieje wiele rodzajów zabezpieczenia wykonania umowy, w szczególności zapłaty wierzytelności np. w postaci poręczenia. Por. także I. Heropolitańska, *Prawne zabezpieczenia zapłaty wierzytelności*, Warszawa 2014; J. Pisuliński, G. Tracz, *Zabezpieczenie wierzytelności umownych w obrocie gospodarczym*, [w:] *System Prawa Handlowego, Prawo umów handlowych*, t. 5, red. S. Włodyka, Warszawa 2011, s. 181–256.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także M. Okła-Anuszewska, *Umowy w sprawach gospodarczych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2014, s. 222–230.

85. Umowa zlecenia

UMOWA ZLECENIA

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

- 1), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Zleceniodawcą**; a
- 2), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Zleceniobiorcą**;
o następującej treści:

§ 1

Zleceniodawca zleca, a Zleceniobiorca przyjmuje do samodzielnego wykonania zadania polegające na przeprowadzeniu warsztatów z zapobiegania przemocy domowej skierowanych dla zgodnie z załączonym harmonogramem i programem szkolenia.

§ 2

Umowa została zawarta na czas określony i obowiązuje od dnia jej zawarcia do dnia

§ 3

Zleceniobiorca oświadcza, że posiada należyte kwalifikacje i niezbędne uprawnienia do realizacji zlecenia i zobowiązuje się wykonać je z należytą starannością.

§ 4

Zleceniobiorca nie może powierzyć wykonania zlecenia innej osobie bez pisemnej zgody Zleceniodawcy.

§ 5

Tytułem wynagrodzenia Zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie ryczałtowe określone stawką godzinową w wysokości zł brutto (słownie: złotych brutto) za godzinę płatne przelewem w ciągu 14 dni po otrzymaniu przez Zleceniodawcę rachunku Zleceniobiorcy. Zleceniobiorca nie ma prawa żądać podwyższenia wynagrodzenia.

§ 6

Każda ze Stron może rozwiązać umowę z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia.

§ 7

1. Zleceniodawca w przypadku:
 - 1) opóźnienia się Zleceniobiorcy z realizacją niniejszej umowy, lub
 - 2) stwierdzenia, że wykonane przez Zleceniobiorcę czynności są nieprawidłowe i nie odpowiadają umówionym właściwościom i cechom,

może wyznaczyć Zleceniobiorcy dodatkowy 14-dniowy termin do wykonania zobowiązania.

2. W przypadku niedotrzymania dodatkowego terminu, o którym mowa w ust. 1, Zleceniodawca może odstąpić od umowy w terminie obowiązywania niniejszej umowy.

§ 8

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz prawa autorskiego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.

5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Zleceniodawcy.

7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.

8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- harmonogram i program szkolenia;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych;
- upoważnienie do przetwarzania danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy Stron)

Por. art. 734 k.c.: „§ 1. Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.

§ 2. W braku odmiennej umowy zlecenie obejmuje umocowanie do wykonania czynności w imieniu dającego zlecenie. Przepis ten nie uchybia przepisom o formie pełnomocnictwa”.

Por. także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 kwietnia 2022 r., II GSK 1786/18, CBOSA, Legalis nr 2692850, LEX nr 3343814: „Naczelny Sąd Administracyjny podziela jednak pogląd wyrażony w orzecznictwie, że przygotowanie wykładu, co do zasady, nawet gdy polega na samodzielnym opracowaniu, a przekazywana w nim wiedza wykracza poza zwykły poziom i granice programowe oraz jest w sposób indywidualny dostosowywana do potrzeb słuchaczy, nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że w takim wypadku mamy do czynienia z dziełem. Jedynie wyjątkowo wygłoszenie wykładu można zakwalifikować jako dzieło, o ile wykładowi można przypisać cechy utworu, a ten warunek spełnia tylko wykład naukowy o charakterze

niestandardowym, niepowtarzalnym, wypełniający kryteria twórczego i indywidualnego dzieła naukowego, a nie posiadania charakteru odtwórczego, polegającego jedynie na wykonywaniu czynności wymagających określonej wiedzy i zdolności do jej przekazania (por. wyroki NSA z: 20 listopada 2018 r., sygn. II GSK 846/17; 6 sierpnia 2019 r., sygn. akt II GSK 2313/17; 24 października 2019 r., sygn. akt II GSK 2369/17 i II GSK 2962/17; 18 grudnia 2019 r., sygn. akt II GSK 2964/17; 27 lipca 2020 r., sygn. akt II GSK 487/20; 11 września 2020 r., sygn. akt II GSK 923/18; 22 października 2020 r., sygn. akt II GSK 3939/17; 13 listopada 2020 r., sygn. akt II GSK 26/18 oraz powołane w nich orzecznictwo”).

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także M. Okła-Anuszevska, *Umowy...*, s. 385–389.

86. Umowa przeniesienia praw autorskich

UMOWA PRZENIESIENIA PRAW AUTORSKICH

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

- 1) **Stowarzyszeniem** z siedzibą w adres: ul., ..-... .., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS, REGON, NIP, reprezentowanym przez:,, zwanym dalej **Zamawiającym**; a
- 2), zwanym dalej **Wykonawcą**;
o następującej treści:

§ 1

Przedmiotem umowy jest przeniesienie przez Wykonawcę na rzecz Zamawiającego majątkowych praw autorskich do materiałów szkoleniowych w zakresie zapobiegania przemocy domowej stanowiących załącznik do niniejszej umowy, zwanych dalej łącznie Dziełem.

§ 2

1. Z tytułu należytej realizacji przedmiotu umowy, określonego w § 1 niniejszej umowy, wynagrodzenie ryczałtowe Wykonawcy wynosi łącznie zł brutto (słownie: złotych brutto). Wykonawca nie ma prawa żądać podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego, o którym mowa w tym ustępie. Wynagrodzenia to nie podlegają waloryzacji.

2. Wykonawca oświadcza, że otrzymał od Zamawiającego wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy, określonego w § 1.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności wynagrodzenie Wykonawcy za bezterminowe przeniesienie na Zamawiającego autorskich praw majątkowych w postaci prawa do wyłącznej eksploatacji i dystrybucji Dzieła w Polsce i za granicą w całości lub w części na następujących polach eksploatacji:

1) opisanych w art. 50 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w postaci

2) (inne pola eksploatacji).

4. Wykonawcy nie przysługuje prawo do odrębnego wynagrodzenia za każde pole eksploatacji.

5. Wykonawcy nie przysługuje wynagrodzenie za realizację prawa do nadzoru autorskiego.

§ 3

Z chwilą podpisania niniejszej umowy na Zamawiającego przechodzą prawa i własność, w szczególności opisane w § 2 ust. 3 za łącznym wynagrodzeniem określonym w § 2 ust. 1.

§ 4

Wykonawca oświadcza, że Dzieło i wszystkie jego elementy stanowią jego wyłączną własność i nie będą obciążone prawami osób trzecich.

§ 5

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz prawa autorskiego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.

5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Zamawiającego.

7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.

8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- materiały szkoleniowe w zakresie zapobiegania przemoc domowej;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy stron)

Por. art. 41 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2509): „1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej:

- 1) autorskie prawa majątkowe mogą przejść na inne osoby w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy;
- 2) nabywca autorskich praw majątkowych może przenieść je na inne osoby, chyba że umowa stanowi inaczej.

2. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, zwana dalej «licencją», obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione.

3. Nieważna jest umowa w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości.

4. Umowa może dotyczyć tylko pól eksploatacji, które są znane w chwili jej zawarcia.

5. Twórca utworu wykorzystanego lub włączonego do utworu audiowizualnego oraz utworu wchodzącego w skład utworu zbiorowego, po powstaniu nowych sposobów eksploatacji utworów, nie może bez ważnego powodu odmówić udzielenia zezwolenia na korzystanie z tego utworu w ramach utworu audiowizualnego lub utworu zbiorowego na polach eksploatacji nieznanych w chwili zawarcia umowy”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2020 r., II KK 448/19, Legalis nr 2648389, LEX nr 3276117: „W doktrynie i judykaturze takie określenie pól eksploatacji, tj. bez dokładnego i wyczerpującego wskazywania technik wytwarzania utworu i poprzestające na odwołaniu się do zwrotu ustawowego, uznaje się za wystarczająco precyzyjne i odpowiadające wymaganiom stawianym w ustawie (zob. E. Traple (w:) *Prawo autorskie. System prawa prywatnego*. Tom 13, Warszawa 2017, s. 175; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2010, I ACa 1216/09). Co więcej, w doktrynie podnosi się, że «mając na uwadze sposób wymienienia technik zwielokrotnienia w art. 50 pkt 1, za dopuszczalne należy uznać zamieszczenie w umowie postanowienia dotyczącego ‘zwielokrotnienia dowolną techniką’. Postanowienie takie obejmuje jednak jedynie techniki istniejące w chwili zawarcia umowy» (T. Targosz, *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz*, D. Flisak (red.), LEX 2015, komentarz do art. 50 u.p.a.p.p., teza 25)”.

Nieprawidłowe jest spotykane w praktyce uniwersalne sformułowanie przeniesienia wszystkich majątkowych praw autorskich. Por. także J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie i prawa pokrewne*, Warszawa 2014, s. 59–60; G. Michniewicz, *Ochrona własności intelektualnej*, Warszawa 2012, s. 35.

Umowa przeniesienia praw autorskich może być różnie formułowana zgodnie z zasadą swobody umów. Por. także T. Stec, D. Szczygieł, *Wzory umów i pism z zakresu prawa cywilnego z objaśnieniami i orzecznictwem*, Bielsko-Biała 2003, s. 278–284.

87. Umowa licencji nieodpłatnej

UMOWA LICENCJI NIEODPŁATNEJ

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

1), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Autorem**; a

2) **Fundacją** z siedzibą w adres: ul., ..-..., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS, REGON, NIP, reprezentowaną przez:, zwaną dalej **Licencjobiorcą**;

o następującej treści:

§ 1

1. Autor oświadcza, że jest właścicielem majątkowych i osobistych praw autorskich do materiałów szkoleniowych w zakresie zapobiegania przemocy domowej stanowiących załącznik do niniejszej umowy, zwanego dalej Dziełem.

2. Przedmiotem niniejszej umowy jest udzielenie nieodpłatnej niewyłącznej licencji do korzystania z Dzieła w Polsce i za granicą na czas ... lat na następujących polach eksploatacji:

- a) opisanych w art. 50 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
- b) (inne pola eksploatacji).

§ 2

Autor dostarczył Licencjobiorcy Dzieło z dniem podpisania niniejszej umowy.

§ 3

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz prawa autorskiego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.

5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Licencjobiorcy.

7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.

8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- Dzieło w wersji elektronicznej;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy Stron)

Por. art. 41, 43 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 16 stycznia 2014 r., I ACa 1166/13, Legalis nr 775911, LEX nr 1422387: „Na podstawie umowy licencyjnej o korzystanie z utworu licencjobiorca uzyskuje prawo do wykorzystywania utworu, objętego majątkowymi prawami autorskimi w określony sposób (na określonych polach eksploatacji) za wynagrodzeniem (art. 41 ust. 2, art. 43 pr.aut.). Nie jest natomiast istotne, z punktu widzenia praw i obowiązków stron umowy licencyjnej, czy uprawniony z licencji rzeczywiście z nabytych praw autorskich korzysta”.

Postanowienia umowne z zakresu prawa autorskiego są analizowane w wielu orzeczeniach. W literaturze można odnaleźć ich zestawienia. Por. S. Stanisławska-Kloc, A. Matlak (red.), *Prawo autorskie. Orzecznictwo*, Warszawa 2010, s. 259–337.

88. Umowa licencji odpłatnej

UMOWA LICENCJI ODPŁATNEJ

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

- 1), adres: ul.,, zwaną dalej **Autorem**; a
 - 2) **Stowarzyszeniem** z siedzibą w adres: ul.,, zarejestrowanym przez Sąd Rejonowy dla, KRS, REGON, NIP, reprezentowanym przez:, zwanym dalej **Licencjobiorcą**;
- o następującej treści:

§ 1

1. Autor oświadcza, że jest właścicielem majątkowych i osobistych praw autorskich do materiałów szkoleniowych w zakresie zapobiegania przemocy domowej stanowiących załącznik do niniejszej umowy, zwanego dalej „Dziełem”.
2. Przedmiotem niniejszej umowy jest udzielenie odpłatnej niewyłącznej licencji do korzystania z Dzieła w Polsce i za granicą na czas ... lat na następujących polach eksploatacji:
 - a) opisanych w art. 50 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
 - b) (inne pola eksploatacji).

§ 2

Tytułem wynagrodzenia Autor otrzyma za udzielenie odpłatnej licencji niewyłącznej wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości zł brutto (słownie: złotych brutto) płatne przelewem w ciągu 14 dni po otrzymaniu przez Licencjobiorcę rachunku Autora. Autor nie ma prawa żądać podwyższenia wynagrodzenia.

§ 3

Autor dostarczył Licencjobiorcy Dzieło z dniem podpisania niniejszej umowy.

§ 4

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.
2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz prawa autorskiego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.
4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.
5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Licencjobiorcy.
7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.
8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- Dzieło w wersji elektronicznej;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy Stron)

Por. art. 41, 43 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także M. Okła-Anuszevska, *Umowy...*,
s. 626–630.

89. Umowa użyczenia lokalu

UMOWA UŻYCZENIA LOKALU

zawarta dnia w pomiędzy Stronami:

1) **Fundacją** z siedzibą w adres: ul., ..-...
....., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS,
REGON, NIP, reprezentowaną przez:, zwaną dalej
Użyczającym; a

2), adres do korespondencji, zwaną dalej **Biorącym do używania;**
o następującej treści:

§ 1

Użyczający oświadcza, że jest właścicielem nieruchomości o powierzchni m²,
położonej w przy ul. (nr KW), na której znajduje
się lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej m², zwany dalej Przedmiotem
użyczenia.

§ 2

1. Użyczający w ramach nieodpłatnej działalności statutowej w postaci przeciwdziałania
przemocy domowej użycza Biorącemu do używania Przedmiot użyczenia na okres ... miesięcy.

2. Biorący do używania może używać Przedmiotu użyczenia wyłącznie w sposób odpowia-
dający jego właściwościom i przeznaczeniu w celu ochrony osobistej przed sprawcą przemocy
domowej.

3. Jeżeli Biorący do używania używa Przedmiot użyczenia w sposób sprzeczny z umową
albo z właściwościami lub z jego przeznaczeniem, jeżeli powierza Przedmiot użyczenia innej
osobie nie będąc do tego upoważnionym przez umowę ani zmuszonym przez okoliczności, albo
jeżeli Przedmiot użyczenia stanie się potrzebny Użyczającemu z powodów nieprzewidzianych
w chwili zawarcia umowy, Użyczający może żądać zwrotu Przedmiotu użyczenia.

4. Po zakończeniu użyczenia Biorący do używania obowiązany jest zwrócić Użyczającemu
Przedmiot użyczenia w stanie niepogorszonym.

§ 3

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie ni-
niejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa po-
wszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego. Prawem właściwym
dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.

5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Użyczącego.

7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie strony.

8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- wydruk z KRS;
- protokół zdawczo-odbiorczy;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy stron)

Por. art. 710 k.c.: „Przez umowę użyczenia użyczący zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy”.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 października 2014 r., I ACa 437/14, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 1180033, LEX nr 1621054: „Sąd Apelacyjny w pełni podzielił jej stanowisko i przywołaną na jego poparcie argumentację, iż strony zawarły umowę użyczenia nieruchomości w rozumieniu art. 710 i nast. k.c. O takiej kwalifikacji prawnej łączącego strony stosunku zobowiązaniowego bezsprzecznie świadczą treść wzajemnej korespondencji stron. W.C. zwróciła się do Gminy (...) z pisemną ofertą nieodpłatnej rekultywacji działek (...), deklarując roczny termin wykonania tej inwestycji i wnosząc o wyrażenie zgody na zajęcie przez nią terenu. Pismo to stanowiło ofertę w rozumieniu art. 66 k.c., jako że wyrażało wolę zawarcia umowy i precyzowało istotne postanowienia tej umowy”.

Umowa użyczenia nie musi być zawarta z właścicielem nieruchomości. Przykładowo fundacja może wynajmować nieruchomość od osoby trzeciej i zgodnie z umową najmu użyczać ją innym osobom (np. ofiarom przemocy domowej). Por. także C. Woźniak, *Odpłatne i nieodpłatne korzystanie z lokalu mieszkalnego*, [w:] *Nieruchomości. Wzory pism i umów*, red. H. Kisilowska, Warszawa 2013, s. 661–666.

90. Umowa darowizny

UMOWA DAROWIZNY

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

1) **Fundacją** z siedzibą w adres: ul., ..-...
....., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS,
REGON, NIP, reprezentowaną przez:, zwaną dalej
Darczyńcą; a

2) **Fundacją** z siedzibą w adres: ul., ..-...
....., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS,
REGON, NIP, reprezentowaną przez:, zwaną dalej
Obdarowanym;

o następującej treści:

§ 1

1. Darczyńca w celu udzielenia pomocy Obdarowanemu w ramach programu przeciwdziałania przemocy domowej zobowiązuje się do bezpłatnego przekazania w siedzibie Obdarowanego w terminie ... dni od podpisania niniejszej umowy zgodnie ze specyfikacją stanowiącą załącznik do niniejszej umowy, o łącznej wartości (słownie złotych) i poleca Obdarowanemu, nie czyniąc nikogo wierzycielem do wykorzystania przedmiotu darowizny w ramach nieodpłatnej i niekomercyjnej działalności statutowej Obdarowanego na rzecz ofiar przemocy domowej.

2. Obdarowany oświadcza, że darowiznę przyjmuje i wykorzystuje ją zgodnie z poleceniem w ramach nieodpłatnej i niekomercyjnej działalności statutowej na rzecz ofiar przemocy domowej.

§ 2

Obdarowany zobowiązuje się do wykorzystania przekazanych produktów żywnościowych wyłącznie zgodnie z celem, na jaki je uzyskał i na warunkach określonych niniejszą umową.

§ 3

Obdarowany zobowiązuje się do dnia przedstawić Darczyńcy sprawozdanie merytoryczne z wykonania darowizny.

§ 4

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.
5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).
6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Darczyńcy.
7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.
8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- wydruki KRS;
- specyfikacja rzeczy;
- informacje o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy stron)

Por. art. 888 k.c.: „§ 1. Przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku.

(...)”.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 lipca 2018 r., I ACa 1244/17, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 1830593, LEX nr 2561167: „Przede wszystkim podkreślenia wymaga, że darowizna jest umową, co rodzi obowiązek jej dochowania. Z uwagi jednak na specyfikę tej umowy, której skutkiem jest przysporzenie majątkowe obdarowanego kosztem majątku darczyńcy przyjmuje się, iż rodzi ona pewien stosunek natury etycznej po stronie obdarowanego wobec darczyńcy, wyrażający się w moralnym obowiązku wdzięczności. Przyjmuje się, iż godzi w ogólne poczucie etyczne sytuacja, jeżeli ktoś jest niewdzięczny wobec darczyńcy. Konsekwencją tego jest przewidziana przez ustawodawcę możliwość odwołania darowizny wówczas, kiedy obdarowany dopuści się rażącej niewdzięczności wobec darczyńcy (art. 898 k.c.). W tym wypadku dbałość o prawidłowy układ stosunków międzyludzkich, potwierdzony umową darowizny, stawiany jest wyżej niż troska o pewność i bezpieczeństwo obrotu, oparte na zasadzie *pacta sunt servanda*. Z drugiej strony darczyńca jest uprawniony do odwołania darowizny jedynie w przypadku rażącej niewdzięczności obdarowanego. Przepis art. 898 § 1 k.c. nie zawiera definicji pojęcia «rażącej niewdzięczności», uzasadniającej odwołanie darowizny. Pomocne jest zatem odwołanie się w tej kwestii do stanowiska wypracowanego przez orzecznictwo, co też uczynił Sąd pierwszej instancji. Niewątpliwie też każdy przypadek należy analizować indywidualnie, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy. Przyjmuje się, że jako rażąco niewdzięczne zachowanie kwalifikuje się tylko takie zachowanie obdarowanego, które polega na działaniu lub zaniechaniu (nieczynieniu) skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które – oceniając rzecz rozsądnie – musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Rażąca niewdzięczność musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy, czy szkody majątkowej”.

W doktrynie słusznie zwraca się uwagę na to, że polecenie zgodne z art. 893 k.c. może mieć na względzie osoby trzecie (a zatem także ofiary przemocy domowej). Por. J. Jezioro, *Komentarz do art. 893, [w:] Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, Warszawa 2011, s. 1433.

91. Umowa współdziałania z organizacją pozarządową

UMOWA WSPÓŁDZIAŁANIA

zawarta w w dniu pomiędzy Stronami:

1) **Fundacją** z siedzibą w adres: ul.
....., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS,
REGON, NIP, reprezentowaną przez:, zwaną dalej
Fundacją; a

2) z siedzibą w, adres: ul.,,
zwaną dalej **Partnerem**;
o następującej treści:

§ 1

1. Fundacja oraz Partner deklarują wolę dobrowolnego współdziałania w zakresie prowadzenia działalności pożytku publicznego, w szczególności w zakresie zapobiegania przemocy domowej na terenie Gminy

2. Strony oświadczają, że posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie niezbędne do realizacji celów współdziałania.

§ 2

1. Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.
2. Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze Stron z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.
3. Wypowiedzenie musi zostać dokonane na piśmie pod rygorem nieważności.

§ 3

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej umowy.

2. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.

4. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.

5. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Fundacji.

7. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.

8. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- wydruk KRS;
- informacje o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy stron)

Por. art. 6 u.p.p.r.: „1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 oraz z 2021 r. poz. 41 i 694), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

4. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

5. Środki na realizację i obsługę zadań, o których mowa w ust. 4, zapewnia budżet państwa.

6. Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie”.

Natomiast zgodnie z art. 9 tej ustawy: „1. Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

2. Organy administracji rządowej lub samorządowej mogą zlecać realizację zadań określonych w ustawie w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038)”.

Por. także art. 2 u.p.s.: „1. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

2. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

Por. także art. 5 u.d.p.p.w.: „1. Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się w szczególności w formach:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie;
- 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 4) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4, z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia przez właściwe jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- 6) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie;
- 7) umowy partnerskiej określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079), porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079).

3. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

4. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jako zadań zleconych w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 151 ust. 1 oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, może mieć formy:

- 1) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub
- 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

5. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa, w drodze uchwały, szczegółowy sposób konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

6. Organ administracji publicznej może po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 tworzyć i prowadzić jednostki organizacyjne, których celem jest działalność, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 33 i 34.

7. Podmiotem prowadzącym jednostkę, o której mowa w ust. 6, może być także organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3.

8. Jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać pożyczek, gwarancji, poręczeń organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, na realizację zadań w sferze pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach”.

92. POROZUMIENIE WOLONTARIUSZEM

POROZUMIENIE

zawarte w dniu w pomiędzy Stronami:

1) **Fundacją** z siedzibą w adres: ul.
....., zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla, KRS,
REGON, NIP, reprezentowaną przez:, zwaną dalej
Korzystającym; a

2), zwaną dalej **Wolontariuszem;**
o następującej treści:

§ 1

1. Korzystający oświadcza, że jest podmiotem, na rzecz którego, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mogą być wykonywane świadczenia przez wolontariuszy.

2. Korzystający oświadcza, że zawarł umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków z, której kopia polisy oraz Ogólnych warunków ubezpieczenia stanowią integralny załącznik do niniejszej umowy.

3. Korzystający zapewnia Wolontariuszowi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w zakresie wykonywanych świadczeń zgodnie z ubezpieczeniem Wolontariusza od odpowiedzialności cywilnej wraz z Ogólnymi warunkami ubezpieczenia stanowiącymi integralne załączniki do niniejszej umowy.

4. Wolontariusz oświadcza, że stan jego zdrowia pozwala na realizację niniejszego porozumienia.

§ 2

1. Korzystający powierza wykonywanie Wolontariuszowi, a Wolontariusz dobrowolnie podejmuje się bezpłatnego wykonania na rzecz Korzystającego następujących czynności: przeprowadzenie szkoleń w terminach na terenie ośrodka z zakresu zapobiegania przemocy domowej.

2. Wolontariusz oświadcza, że podpisując niniejszą umowę, wyraża całkowicie dobrowolną zgodę na realizację zakresu obowiązków określonego w § 2 ust. 1.

§ 3

1. Korzystający ma obowiązek:

- 1) informować Wolontariusza o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami;
- 2) zapewnić Wolontariuszowi, na zasadach dotyczących pracowników określonych w odrębnych przepisach, bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń, w tym odpowiednie środki ochrony indywidualnej.

2. Korzystający będzie samodzielnie określał ramy i pokrywał koszty podróży służbowych, noclegu oraz wyżywienia.

§ 4

1. Strony porozumienia uzgadniają, że czynności określone w § 2 ust. 1 będą wykonywane w okresie od do r.

2. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę z zachowaniem terminu wypowiedzenia.

§ 5

1. Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszego porozumienia.

2. Wszelkie zmiany niniejszego porozumienia wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. W zakresie nieuregulowanym porozumieniem stosuje się odpowiednie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4. W przypadku gdyby którekolwiek z postanowień niniejszego porozumienia było nieważne lub bezskuteczne, nie czyni to nieważnym lub bezskutecznym pozostałej części porozumienia (klauzula salwatoryjna).

5. Załączniki do porozumienia stanowią jej integralną część.

6. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Korzystającego.

7. Porozumienie zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki:

- kopia ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz Ogólnych warunków ubezpieczenia;
- kopia ubezpieczenia Wolontariusza od odpowiedzialności cywilnej oraz Ogólnych warunków ubezpieczenia;
- zasady ochrony przed zagrożeniami, w tym informacje o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanych z wykonywanymi świadczeniami;
- informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(własnoręczne podpisy Stron)

Por. art. 46 u.d.p.p.w.: „1. Wolontariuszowi mogą przysługiwać świadczenia zdrowotne na zasadach przewidzianych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Wolontariuszowi przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczeń, o których mowa w art. 42, na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Wolontariuszowi, który wykonuje świadczenia przez okres nie dłuższy niż 30 dni, korzystający zobowiązany jest zapewnić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

4. Jeżeli porozumienie zawarte między korzystającym a wolontariuszem dotyczy delegowania wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa, na obszarze którego trwa konflikt zbrojny, wystąpiła klęska żywiołowa lub katastrofa naturalna, korzystający jest obowiązany zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.). Przepisu ust. 2 i 3 nie stosuje się.

5. Jeżeli delegowanie wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa ma miejsce w warunkach innych niż wskazane w ust. 4, korzystający może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przepisu ust. 2 nie stosuje się.

6. Korzystający może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w zakresie wykonywanych świadczeń”.

Por. także wyrok Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2009 r., I PK 108/09, www.sn.pl, Legalis nr 233148, LEX nr 564760: „W literaturze wskazywano irracjonalność stosowania wolontariatu jako podstawy zatrudnienia w sytuacji, w której zatrudniony nie pozostaje zatrudniony w innym podmiocie i nie ma w związku z tym środków do godnego życia (A. Kijowski, *Konstytucyjnoprawne aspekty dopuszczalności pracy nieodpłatnej*, w: *Konstytucyjne problemy prawa pracy i zabezpieczenia społecznego* pod red. H. Szurgacza, Wrocław 2005, s. 93). Powszechnie przyjmuje się, że zamiana podstawy zatrudnienia z pracowniczego na pozapracowniczy bez zmiany rodzaju pracy, jej natężenia i charakteru nie jest w świetle prawa pracy i jego norm ochronnych właściwa. Zwykle stanowi o pozorności zatrudnienia pozapracowniczego (art. 83 k.c.) albo o obejściu prawa (art. 58 k.c.). Każda ze wskazanych subsumpcji prowadzi do nieważności czynności prawnej”.

W doktrynie podkreśla się konieczność zawarcia w porozumieniu postanowienia o możliwości jego rozwiązania zgodnie z treścią art. 44 ust. 1 u.d.p.p.w. Por. J. Blicharz, *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa o spółdzielniach socjalnych*, Warszawa 2012, s. 188; P. Staszczyk, *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 136.

Jakkolwiek jest to pragmatyczne postanowienie, które spełnia wymogi ustawy, to jego brak nie będzie skutkowało nieważnością umowy czy też brakiem możliwości rozwiązania porozumienia, które ze swej istoty jest dobrowolnie zawierane. Z uwagi na jego bezpłatny charakter również jego wykonywanie należy uznać za dobrowolne, choć nie można wykluczyć cywilnej odpowiedzialności wolontariusza. Przykładowo sytuacja taka mogłaby mieć miejsce w przypadku wolontariusza, który zobowiązał się udzielić pomocy psychologicznej jako wolontariusz.

93. Wezwanie do zapłaty

..... (miejsowość), (data)

imię i nazwisko

dane adresowe

imię i nazwisko

dane adresowe

WEZWANIE DO ZAPŁATY

Jako pełnomocnik, powołując się na załączone pełnomocnictwo, wzywam Panią do dobrowolnej zapłaty kwoty tytułem zadośćuczynienia za doznaną od Pani krzywdę wynikającą ze znęcania się psychicznego nad moim Mocodawcą w okresie trwającego konkubinatu w terminie dni od doręczenia niniejszego wezwania na rachunek bankowy Mocodawcy w banku

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. pełnomocnictwo.

Por. art. 24 k.c.: „§ 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym”.

94. Wezwanie do zapłaty na wskazany cel społeczny

..... (miejsowość), (data)

imię i nazwisko

dane adresowe

imię i nazwisko

dane adresowe

WEZWANIE DO ZAPŁATY NA WSKAZANY CEL SPOŁECZNY

Wzywam Pana jako sprawcę przemocy domowej na mojej osobie do dobrowolnej zapłaty kwoty na wskazany cel społeczny, tj. na program (www.....) prowadzony przez organizację społeczną, której celem statutowym jest pomoc ofiarom przemocy domowej w terminie dni od otrzymania niniejszego wezwania.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 24 k.c.

95. Ugoda pozasądowa

UGODA

zawarta w dniu w pomiędzy Stronami:

- 1), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Poszkodowanym**; a
 - 2), adres: ul., ..-..., zwaną dalej **Sprawcą**;
- o następującej treści:

§ 1

Niniejsza ugoda została zawarta przez Strony na podstawie art. 917 k.c.

§ 2

Na podstawie niniejszej ugody Sprawca zapłaci Poszkodowanemu kwotę zł (słownie złotych) na konto Poszkodowanego do dnia tytułem naprawienia szkody powstałej w wyniku popełnienia czynu zabronionego w postaci pobicia Poszkodowanego przez Sprawcę w ramach przemocy domowej.

§ 3

1. Strony zgodnie oświadczają, że nie zbywały i nie będą zbywać jakichkolwiek roszczeń przysługujących im względem siebie.
2. W przypadku zbycia przedmiotowych roszczeń zbywający będzie odpowiadał za to, że jakikolwiek wierzyciel nie będzie żądał od drugiej Strony spełnienia świadczenia.

§ 4

Strony oświadczają, że ich adresami do korespondencji są adresy podane we wstępie niniejszej ugody.

§ 5

1. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego. Prawem właściwym dla oceny postanowień niniejszej umowy jest prawo polskie.
3. Załączniki do umowy stanowią jej integralną część.
4. Jeżeli którekolwiek z postanowień niniejszej umowy jest lub stanie się z jakichkolwiek przyczyn nieważne lub nieskuteczne, to nie narusza to ważności lub skuteczności pozostałych postanowień (klauzula salwatoryjna).
5. Spory pomiędzy Stronami rozstrzyga sąd powszechny właściwy dla siedziby Poszkodowanego.
6. Umowa obowiązuje z chwilą jej podpisania przez obie Strony.

7. Umowa została spisana w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

.....
(własnoręczne podpisy Stron)

Por. art. 917 k.c.: „Przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać”.

Por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 3 listopada 2021 r., I ACa 283/21, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 2674420, LEX nr 3322555: „Podkreślić należy, że ustępstwa czynione są przez strony w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego. Ugoda zatem dotyczy stosunku prawnego łączącego strony, przy czym w ramach tego stosunku mogą zostać uregulowane kwestie odnoszące się do poszczególnych roszczeń objętych jego treścią. Należy przy tym założyć, że przedmiotem ugody stają się wszystkie roszczenia wynikające z danego stosunku prawnego – tego, który został ugodą objęty (zob. wyrok SN z dnia 26 czerwca 2008 r., II CSK 98/08, niepubl.). Zrzeczenie się roszczenia w ramach ugody jest oświadczeniem woli, zgodnie z którym powód rezygnuje z danego roszczenia i uprawnia pozwanego do postawienia zarzutu, że roszczenie powoda w takim zakresie w jakim się go zrzekł wygasło, tzn. przestało istnieć”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także T. Stec, D. Szczygieł, *Wzory...*, s. 503–507.

96. Zawezwanie do próby ugodowej

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

... Wydział Cywilny

ul.

..-...

Wzywający:

ul.

..-...

PESEL

reprezentowany przez
pełnomocnika

Przeciwnik:

ul.

..-...

PESEL

Wartość przedmiotu sporu: zł

WNIOSEK O ZAWEZWANIE DO PRÓBY UGODOWEJ

Niniejszym w imieniu Mocodawcy **wnoszę o:**

- 1) zawezwanie Przeciwnika do zawarcia ugody, na podstawie której zapłaci kwotę złotych (słownie:) tytułem zadośćuczynienia za krzywdę powstałą w wyniku znęcania się w okresie trwającego między nimi konkubinatu w terminie 7 (siedmiu) dni od daty zawarcia ugody oraz zwróci pełne koszty postępowania;
- 2) wyznaczenie posiedzenia w celu zawarcia ugody.

Uzasadnienie

W okresie doszło do znęcania się fizycznego i psychicznego nad Wobec sprawcy został wydany w dniu prawomocny wyrok przez Sąd Rejonowy (sygn. akt), którym uznano winę sprawcy i warunkowo umorzono postępowanie karne. W wyniku znęcania się Wzywająca doznała m.in.

wieloodłamkowego złamania kości promieniowej lewej, złamania dalszej nasady kości promieniowej lewej skutkujące naruszeniem czynności ciała na okres powyżej 7 dni.

W wyroku tym nałożono na oskarżonego obowiązek częściowego naprawienia szkody w kwocie zł. Jednakże z uwagi na doznane cierpienie Wzywającej powstałe w wyniku złożonego złamania, długotrwałego leczenia i odczuwany ból kwota ta nie ma charakteru wyczerpującego. W związku z tym Wzywająca proponuje ugodowo dodatkową kwotę zł z tytułu doznanego cierpienia.

Mając na względzie powyższe, wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis pełnomocnictwa wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
- dowód uiszczenia opłaty od zawezwania;
- kopia wyroku Sądu Rejonowego wraz z uzasadnieniem i klauzulą prawomocności.

Por. art. 185 k.p.c.: „§ 1. O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową – można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego.

§ 1¹. W wezwaniu należy zwięźle oznaczyć sprawę i przedstawić propozycje ugodowe. Do wezwania niepełniającego tych wymogów przepis art. 130 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Postępowanie pojednawcze przeprowadza sąd w składzie jednego sędziego.

§ 3. Z posiedzenia sporządza się protokół. Jeżeli doszło do ugody, jej osnovę wciąga się do protokołu albo zamieszcza się w odrębnym dokumencie stanowiącym załącznik do protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania ugody stwierdza się w protokole”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także T. Aniukiewicz, *Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z komentarzem*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014, s. 247–248.

97. Pozew o zapłatę

..... (miejsowość), (data)

Sąd

... Wydział Cywilny

ul.

..-... ..

Powód:

ul.

..-... ..

PESEL

reprezentowany przez

Pozwany:

ul.

..-... ..

PESEL

Wartość przedmiotu sporu zł

POZEW O ZAPŁATĘ

W imieniu własnym **wnoszę o:**

- 1) zasądzenie tytułem zadośćuczynienia od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty zł (słownie: złotych);
- 2) zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
- 3) przeprowadzenie dowodów z:
 - a) zeznań świadka (adres:) na okoliczność doznanego przez powoda cierpienia w wyniku popełnienia przestępstwa przez pozwanego;
 - b) dokumentów wyroku Sąd z dnia wraz z klauzulą prawomocności na okoliczność popełnienia przestępstwa przez Pozwanego wobec Powoda.

Uzasadnienie

W okresie doszło do znęcania się fizycznego i psychicznego nad Wobec sprawcy (Pozwanego w niniejszym postępowaniu) został wydany w dniu prawomocny wyrok przez Sąd Rejonowy (sygn. akt), którym uznano jego winę i warunkowo umorzono postępowanie karne. W wyniku znęcania się

Powód doznał m.in. wieloodłamkowego złamania kości promieniowej lewej, złamania dalszej nasady kości promieniowej lewej skutkujące naruszeniem czynności ciała na okres powyżej 7 dni.

W wyroku tym nałożono na Pozwanego obowiązek częściowego naprawienia szkody w kwocie zł. Jednakże z uwagi na doznane cierpienie Powoda powstałe w wyniku złożonego złamania, długotrwałego leczenia i odczuwany ból kwota ta nie ma charakteru wyczerpującego. W związku z tym Powód żąda dodatkowej kwoty zł z tytułu doznanego cierpienia.

Mając na względzie powyższe, wnoszę jak na wstępie.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis pełnomocnictwa wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
- dowód uiszczenia opłaty od zawezwania;
- kopia wyroku Sądu Rejonowego wraz z uzasadnieniem i klauzulą prawomocności.

Por. art. 445 k.c.: „§ 1. W wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się również w wypadku pozbawienia wolności oraz w wypadku skłonienia za pomocą podstęp, gwałtu lub nadużycia stosunku zależności do poddania się czynowi nierządnemu.

§ 3. Roszczenie o zadośćuczynienie przechodzi na spadkobierców tylko wtedy, gdy zostało uznane na piśmie albo gdy powództwo zostało wytoczone za życia poszkodowanego”.

Choć ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego wiążą sąd co do popełnienia przestępstwa zgodnie z art. 11 k.p.c., to wyrok ten stanowi dokument. Złożenie dokumentu jako dowodu w sprawie cywilnej jest szeroko opisywane w doktrynie. Por. także K. Piasecki, *System dowodów i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych*, Warszawa 2012, s. 218–237.

Każdy pozew powinien spełniać m.in. wymogi pisma procesowego określone w art. 126 k.p.c. Por. także K. Janowska, T. Szczurowski, *Prawo cywilne. Praktyczne aspekty formułowania pism procesowych*, Warszawa 2013, s. 17–24.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także T. Aniakiewicz, *Pozew o zapłatę*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014, s. 74–75.

98. Pozew o eksmisję

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

... Wydział Cywilny

ul.

..-...

Powód:

ul.

..-...

PESEL

reprezentowany przez

Pozwany:

ul.

..-...

PESEL

Wartość przedmiotu sporu zł

POZEW O EKSMISJĘ

Niniejszym Powód wnosi o:

- 1) nakazanie Pozwanemu opuszczenia i opróżnienia domu mieszkalnego oznaczonego numerem ... przy ul. w posadowionego na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w prowadzi księgę wieczystą nr, oraz wydanie tej zabudowanej nieruchomości Powodowi;
- 2) zbadanie przesłanek o ewentualnym uprawnieniu Pozwanemu do lokalu socjalnego;
- 3) zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów procesu, w tym kosztów ewentualnego zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
- 4) wydanie wyroku zaocznego w razie zaistnienia przesłanek określonych w art. 339 § 1 k.p.c.;
- 5) przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność Powoda;
- 6) zawiadomienie Gminy jako właściwej ze względu na położenie lokalu podlegającego opróżnieniu o toczącym się postępowaniu;
- 7) przeprowadzenie dowodów z:
 - odpisu aktualnego księgi wieczystej nr na okoliczność tytułu prawnego Powoda do nieruchomości;

- wezwania Powoda z dnia r. wraz z dowodem doręczenia na okoliczność przedsądowego wezwania Pozwanego do opróżnienia lokalu;
- wyroku Sądu z dnia wraz z klauzulą prawomocności na okoliczność zachowania Pozwanego polegającego na stosowaniu przemocy w rodzinie, co czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie.

Uzasadnienie

Powód jest właścicielem domu mieszkalnego nr ... położonego przy ul. w, który jest posadowiony na nieruchomości, dla której Sąd prowadzi księgę wieczystą nr Pozwany (dorosła córka Powoda) zajmuje przedmiotowy dom mieszkalny oraz nieruchomość bez tytułu prawnego. Powód, który był ofiarą przemocy domowej ze strony córki, cofnął zgodę na użyczenie jej nieruchomości. Pomimo wezwania do opuszczenia przedmiotowego domu Pozwany do dnia dzisiejszego nadal w nim bezprawnie przebywa, nie posiadając żadnego tytułu prawnego.

Wartość przedmiotu sporu stanowi suma trzymiesięcznego czynszu za dom objęty pozwem, stosownie do przepisu art. 23 k.p.c. Rynkowa wartość czynszu za nieruchomość wynosi według Powoda zł miesięcznie.

W związku z powyższym żądanie objęte pozwem jest uzasadnione i spełnione są przesłanki orzeczenia eksmisji.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis pozwu wraz z załącznikami;
- dowód uiszczenia opłaty sądowej;
- odpis aktualny księgi wieczystej;
- odpis notarialny wezwania Powoda z dnia wraz z dowodem doręczenia;
- odpis wyroku Sądu z dnia wraz z klauzulą prawomocności.

Por. art. 23² k.p.c.: „W sprawach o wydanie nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego lub na podstawie tytułu innego niż najem lub dzierżawa wartość przedmiotu sporu oblicza się przyjmując, stosownie do rodzaju nieruchomości i sposobu korzystania z niej, podaną przez powoda sumę odpowiadającą trzymiesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od danego rodzaju nieruchomości”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także R. Dzięczek, *Ochrona praw lokatorów. Dodatki mieszkaniowe. Komentarz. Wzory pozwów*, Warszawa 2012, s. 227–230; tenże, *Własność lokali. Komentarz. Wzory pozwów i wniosków sądowych*, Warszawa 2016, s. 361–364.

99. Wniosek o zobowiązanie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

... Wydział Cywilny

ul.

..-... ..

Wnioskodawca:

ul.

..-... ..

PESEL

reprezentowany przez

Uczestnik:

ul.

..-... ..

PESEL

WNIOSEK O ZOBOWIĄZANIE DO OPUSZCZENIA WSPÓLNIE ZAJMOWANEGO MIESZKANIA

Niniejszym **wnoszę o:**

1) zobowiązanie Uczestnika do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania nr ... przy ul. w i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakazanie uczestnikowi zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia

2) przeprowadzenie dowodów z:

- przesłuchania świadka na okoliczność zachowania Uczestnika polegającego na stosowaniu przemocy w rodzinie, co czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie;
- wyroku Sądu z dnia wraz z klauzulą prawomocności na okoliczność zachowania Uczestnika polegającego na stosowaniu przemocy w rodzinie, co czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie.

Uzasadnienie

Uczestnik, będący moim synem i wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie. W związku z tym zasadny jest mój wniosek jako osoby dotkniętej tą przemocą, aby Sąd zobowiązał Uczestnika do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania

i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakazał mu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

W związku z powyższym żądanie objęte wnioskiem jest uzasadnione.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wniosku wraz z załącznikami;
- odpis wyroku Sądu z dnia wraz z klauzulą prawomocności.

Por. art. 11a u.p.p.r.: „1. Jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta tą przemocą może żądać, aby sąd, właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11) o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał go do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy:

- 1) osoba dotknięta przemocą w rodzinie opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;
- 2) członek rodziny stosujący przemoc w rodzinie opuścił wspólnie zajmowane mieszkanie;
- 3) małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu oraz inna osoba stosująca przemoc w rodzinie, okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

3. Osoba pełnoletnia, która pozostała w mieszkaniu, o którym mowa w ust. 1, przez czas niezamieszkiwania w nim osoby stosującej przemoc w rodzinie, w związku z wydaniem wobec niej:

- 1) nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 15aa ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360, 956, 1610, 2112 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1005),
- 2) nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 431, 956 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 469),
- 3) postanowienia sądu o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w tym również o udzieleniu zabezpieczenia

– jest obowiązana do ponoszenia opłat za dostawy do tego mieszkania energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych oraz czynsz lub koszty bieżącego zarządzania nieruchomością, chyba że względem niej osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana do świadczeń alimentacyjnych.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się do każdego lokalu służącego zaspokajaniu bieżących potrzeb mieszkaniowych”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2017 r., I CZ 28/17, www.sn.pl, Legalis nr 1580974: „W konsekwencji należy przyjąć, że od postanowienia zobowiązującego członka rodziny, który stosując przemoc w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, do opuszczenia mieszkania na podstawie art. 11a u.p.p.r., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna. Tezy tej nie zmienia zarzut naruszenia

art. 13 Konwencji, postawiony w zażaleniu z pominięciem tego, że ani art. 6 ust. 1, ani art. 13 Konwencji nie gwarantują prawa do zaskarżenia orzeczenia sądowego w sprawach cywilnych (por. orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 17 stycznia 1970 r., nr 2689/65, Delcourt przeciwko Belgii, i z dnia 12 stycznia 2010 r., nr 33539/02, Bąkowska przeciwko Polsce”).

100. Pozew o zasądzenie zobowiązania alimentacyjnego

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

... Wydział Cywilny

ul.

..-... ..

Powód:

ul.

..-... ..

PESEL

reprezentowany przez

Pozwany:

ul.

..-... ..

PESEL

Wartość przedmiotu sporu zł

POZEW O ZASĄDZENIE ZOBOWIĄZANIA ALIMENTACYJNEGO

W imieniu własnym **wnoszę o:**

- 1) zasądzenie tytułem zobowiązania alimentacyjnego od Pozwanego na rzecz Powoda małoletniego kwoty zł (słownie: złotych) miesięcznie, licząc od dnia wniesienia pozwu;
- 2) zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
- 3) dopuszczenie dowodów z:
 - a) zeznań (adres:) na okoliczność sytuacji finansowej Powoda oraz jego matki, wysokości kosztów ich utrzymania, na okoliczność stanu majątkowego Pozwanego, wykonywania pracy przez Pozwanego;
 - b) dokumentu w postaci odpisu aktu urodzenia na okoliczność ojcostwa Pozwanego.

Uzasadnienie

Pozwany jest ojcem małoletniego Pozwany został skazany za przestępstwo znęcania się nad małoletnim. Od wydania wyroku nie uiszcza na rzecz małoletniego jakichkolwiek środków finansowych.

Pomimo wielu prośb i wezwań kierowanych bezpośrednio do Pozwanego przez matkę Powoda, wyłącznie ona pokrywa aktualnie koszty utrzymania dziecka i średnio wynoszą one ok. zł:

- zł (dotychczasowe koszty zakwaterowania w pokoju z zastrzeżeniem, że koszty te mogą w każdej chwili ulec zmianie);
- zł (koszty jedzenia);
- zł (koszty ubrania).

Należy dodać, że matka Powoda uzyskuje dochód na poziomie ok. zł. Natomiast pozwany mieszka samodzielnie i według informacji strony powodowej posiada stałe źródło dochodów, które pozwalają mu partycypować w uzasadnionych kosztach utrzymania syna i na bieżąco pokrywać żadaną kwotę alimentów, która pozwoli na spokojny i zdrowy rozwój Powoda.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o uwzględnienie niniejszego powództwa.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis pozwu wraz z wszystkimi załącznikami;
- odpis aktu urodzenia.

Por. art. 133 k.r.o.: „§ 1. Rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

§ 2. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku.

§ 3. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się”.

Żądanie zasądzenia alimentów można składać jako dodatkowy wniosek w innych pismach procesowych np. pozwie o separację. Por. także M. Białecki, *Separacja. Komentarz. Wzory pism*, Warszawa 2014, s. 173–180; A. Zieliński, *Pisma procesowe w sprawach cywilnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2012, s. 415–420.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także K. Gromek, *Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach rodzinnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2013, s. 678–685.

101. Zażalenie na decyzję pracownika socjalnego o odebraniu dziecka

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

ul.

..-... ..

za pośrednictwem:
pracownika socjalnego

Skarżący:

ul.

..-... ..

PESEL

Znak

ZAŻALENIE NA DECYZJĘ PRACOWNIKA SOCJALNEGO

W imieniu własnym **zaskarżam w całości** decyzję pracownika socjalnego z dnia na podstawie której odebrano mi dziecko w dniu i umieszczono je w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zaskarżonej decyzji **zarzucam** naruszenie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez bezpodstawne uznanie, że rzekomo miało miejsce zagrożenie zdrowia dziecka z mojej strony.

Mając powyższe na uwadze, **wnoszę o** zbadanie zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania.

Uzasadnienie

W dniu decyzją pracownika socjalnego odebrano mi dziecko w dniu i umieszczono je w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Powyższa decyzja jest nieprawidłowa w całości i powinna być wyeliminowana z obrotu prawnego.

W tym miejscu należy podkreślić, że zaskarżona decyzja jest całkowicie arbitralna. W decyzji tej nie przedstawiono jakiegokolwiek argumentu, a tym bardziej dowodu przemawiającego za

tym, że moje dziecko ma być zagrożone z mojej strony. Wobec mnie nigdy nie toczyło się jakiegokolwiek postępowanie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Zaskarżona decyzja została wydana wyłącznie na podstawie plotek o moim rzekomo nieprawidłowym postępowaniu wobec mojej córki.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o uwzględnienie niniejszego zażalenia.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 12a u.p.p.r.: „1. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159 i 1006).

3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. Przepisy art. 598¹⁰, art. 598¹¹ § 3 i art. 598¹² § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

4. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

5. Do umieszczenia dziecka u osoby najbliższej niezamieszkującej wspólnie stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, procedurę postępowania Policji przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz sposób dokumentowania przeprowadzonych przez Policję czynności, uwzględniając konieczność udzielenia dzieciom skutecznej pomocy”.

Por. także rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. Nr 81, poz. 448).

Por. także art. 12b u.p.p.r.: „1. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o którym mowa w art. 12a. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania.

2. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.

3. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane.

4. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania”.

102. Wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

... Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul.

..-... ..

Wnioskodawczyni:

ul.

..-... ..

PESEL

reprezentowana przez

Uczestnik:

ul.

..-... ..

PESEL

WNIOSEK O OGRANICZENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

W imieniu własnym **wnoszę** o ograniczenie władzy rodzicielskiej uczestnika nad małoletnim PESEL poprzez poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej Uczestnika stałemu nadzorowi kuratora sądowego

Jednocześnie wnoszę o dopuszczenie dowodów z:

1) zeznań (adres:) na okoliczność nieprawidłowego zachowania uczestnika wobec małoletniego;

2) odpisu aktu urodzenia na okoliczność ojcostwa Uczestnika względem małoletniego;

3) odpisu aktu małżeństwa na okoliczność zawarcia małżeństwa pomiędzy Wnioskodawczynią a Uczestnikiem.

Uzasadnienie

Uczestnik jest ojcem małoletniego Dotychczasowe zachowanie Uczestnika polegające na ubliżaniu małoletniemu powoduje zagrożenie dobra dziecka. Pomimo

wielu próśb Uczestnik nie zmienia swojego postępowania. W mojej ocenie powoduje to widoczne zmiany zachowania małoletniego, który jest osobą bardzo emocjonalną.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o uwzględnienie niniejszego powództwa.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis pozwu wraz z wszystkimi załącznikami;
- odpis aktu urodzenia;
- odpis aktu małżeństwa.

Zgodnie z art. 109 k.r.o.: „§ 1. Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy wyda odpowiednie zarządzenia.

§ 2. Sąd opiekuńczy może w szczególności:

- 1) zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną, skierować małoletniego do placówki wsparcia dziennego, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub skierować rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;
- 2) określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu, albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun;
- 3) poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- 4) skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;
- 5) zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo powierzyć tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom lub osobie, niespełniającym warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

§ 3. Sąd opiekuńczy może także powierzyć zarząd majątkiem małoletniego ustanowionemu w tym celu kuratorowi.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 5, a także w razie zastosowania innych środków określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sąd opiekuńczy zawiadamia o wydaniu orzeczenia właściwą jednostkę organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, która udziela rodzinie małoletniego odpowiedniej pomocy i składa sądowi opiekuńczemu, w terminach określonych przez ten sąd, sprawozdania dotyczące sytuacji rodziny i udzielanej pomocy, w tym prowadzonej pracy z rodziną, a także współpracuje z kuratorem sądowym”.

Por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2013 r., III CZP 89/13, Legalis nr 744444, LEX nr 1448746: „Z tej przyczyny, w sprawach opiekuńczych, które mogą być wszczęte z urzędu, złożenie wniosku o ograniczenie władzy rodzicielskiej przez osobę nieuprawnioną do złożenia tego wniosku nie uprawnia

sądu do ograniczenia rozpoznania sprawy tylko do zbadania kwestii legitymacji do złożenia tego wniosku bez rozpoznania istnienia merytorycznych podstaw do podjęcia decyzji przez sąd opiekuńczy w przedmiocie władzy rodzicielskiej”.

W doktrynie podkreśla się, że ograniczenie władzy rodzicielskiej ma doprowadzić do usunięcia zagrożenia dobra dziecka poprzez skorygowanie sytuacji w rodzinie. Por. T. Smyczyński, M. Andrzejewski, *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2022, s. 279. Nie w każdym przypadku przemocy domowej jest konieczne pozbawienie władzy rodzicielskiej. Sąd winien rozważyć przesłanki ograniczenia i pozbawienia władzy rodzicielskiej w zależności od okoliczności danej sprawy.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także K. Gromek, *Pisma...*, s. 618–625.

103. Wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy
... Wydział Rodzinny i Nieletnich
ul.
..-... ..

Wnioskodawczyni:
ul.
..-... ..
PESEL
reprezentowana przez

Uczestnik:
ul.
..-... ..
PESEL

WNIOSEK O POZBAWIENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

W imieniu własnym **wnoszę** o pozbawienie władzy rodzicielskiej Uczestnika nad małoletnim
..... PESEL

Jednocześnie wnoszę o dopuszczenie dowodów z:

- 1) zeznań (adres:) na okoliczność nieprawidłowego zachowania Uczestnika wobec małoletniego;
- 2) odpisu aktu urodzenia na okoliczność ojcostwa Uczestnika względem małoletniego;
- 3) odpisu aktu małżeństwa na okoliczność zawarcia małżeństwa pomiędzy Wnioskodawczynią a Uczestnikiem;
- 4) odpisu wyroku Sądu z dnia wraz z klauzulą prawomocności na okoliczność popełnienia przestępstwa znęcania się przez Uczestnika względem małoletniego.

Uzasadnienie

Uczestnik jest ojcem małoletniego Uczestnik został skazany za przestępstwo znęcania się nad małoletnim w formie psychicznej.

W ocenie Wnioskodawczyni skazanie uczestnika bezpośrednio świadczy, że Uczestnik nadużywa władzy rodzicielskiej.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o uwzględnienie niniejszego powództwa.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- odpis pozwu wraz z wszystkimi załącznikami;
- odpis aktu urodzenia;
- odpis aktu małżeństwa;
- odpis wyroku Sądu z dnia wraz z klauzulą prawomocności.

Por. art. 111 k.r.o.: „§ 1. Jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażąco zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

§ 1a. Sąd może pozbawić rodziców władzy rodzicielskiej, jeżeli mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zastosowania art. 109 § 2 pkt 5, a w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się dzieckiem.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która była podstawą pozbawienia władzy rodzicielskiej, sąd opiekuńczy może władzę rodzicielską przywrócić”.

Warto zauważyć, że w doktrynie podkreśla się, iż pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone w stosunku do niektórych dzieci. Por. H. Ciepła, *Komentarz do art. III, [w:] Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. K. Piasecki, Warszawa 2011, s. 807. Możliwe jest zatem pozbawienie władzy rodzicielskiej w stosunku do dzieci, wobec których stosowano przemoc.

Por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 11 marca 2022 r., III SA/Kr 1432/21, CBOSA, Legalis nr 2684676, LEX nr 3335368: „W niniejszej sprawie bezsporne jest, że matka skarżącej została ubezwłasnowolniona całkowicie z powodu choroby psychicznej i umieszczona w Domu Pomocy Społecznej w S. Bezsporną również okolicznością jest fakt wadliwego wykonywania przez matkę skarżącą władzy rodzicielskiej, przejawiający się m.in. w stosowaniu przemocy fizycznej, pozostawianiu skarżącej bez opieki, bez jedzenia. Sporną okolicznością jest, czy ustawa o pomocy społecznej w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania zaskarżonej decyzji, dawała podstawy do zwolnienia skarżącej z opłaty za pobyt M. T. w DPS w sytuacji, gdy matka skarżącej w sposób nieprawidłowy wykonywała władzę rodzicielską”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także K. Gromek, *Pisma...*, s. 631–634.

104. Wniosek o nadanie klauzuli prawomocności i klauzuli wykonalności

..... (miejsowość), (data)

Sąd Rejonowy

... Wydział Cywilny

ul.

..-.....

Powód:

Pozwany:

(adresy w aktach sprawy)

sygn. akt

WNIOSEK

O NADANIE KLAUZULI PRAWOMOCNOŚCI I KLAUZULI WYKONALNOŚCI WYROKOWI

W imieniu Powoda, pełnomocnictwo w aktach sprawy, wnoszę o nadanie klauzuli prawomocności i klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu z dnia (sygn. akt) oraz doręczenie mi odpisu tego wyroku wraz z klauzulą prawomocności i klauzulą wykonalności na mój adres. Jednocześnie wnoszę o zasądzenie od Pozwanego (dłużnika) na rzecz Powoda (wierzyciela) kosztów nadania klauzuli wykonalności.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. dowód uiszczenia opłaty sądowej.

Por. art. 781 k.p.c.: „§ 1. Tytułowi egzekucyjnemu pochodzącemu od sądu klauzulę wykonalności nadaje sąd pierwszej instancji, w którym sprawa się toczyła lub toczy. Sąd drugiej instancji nadaje klauzulę wykonalności, dopóki akta sprawy znajdują się w tym sądzie, nie dotyczy to jednak Sądu Najwyższego oraz przypadków, o których mowa w art. 778¹, art. 778², art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789.

§ 1¹. Czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1, może wykonywać referendarz sądowy.

§ 1². Tytułowi egzekucyjnemu, o którym mowa w art. 783 § 4, klauzulę wykonalności, w przypadkach określonych w art. 778¹, art. 778², 787, 787¹, 788 oraz 789, nadaje sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika.

§ 1³. Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, o którym mowa w § 12, należy dołączyć dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego umożliwiający sądowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego. Przed rozpoznaniem wniosku istnienie i treść tytułu wykonawczego podlegają zweryfikowaniu przez sędziego lub referendarza sądowego w systemie teleinformatycznym.

§ 1⁴. Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, o którym mowa w art. 777 § 1 pkt 4–6 lub § 2, w związku z udzieleniem pożyczki pieniężnej zawieranej z osobą fizyczną i niezwiązaną bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby należy dołączyć dokument potwierdzający wydanie przedmiotu pożyczki biorącemu pożyczkę lub wskazanej przez niego osobie.

§ 2. Tytułom egzekucyjnym pochodzącym od sądu administracyjnego oraz innym tytułom klauzulę wykonalności nadaje sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika. Jeżeli tej właściwości nie można ustalić, klauzulę nadaje sąd rejonowy, w którego okręgu ma być wszczęta egzekucja, a gdy wierzyciel zamierza wszcząć egzekucję za granicą – sąd rejonowy, w którego okręgu tytuł został sporządzony.

(...)

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. T. Aniukiewicz, *Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014, s. 670.

105. Wniosek o wszczęcie egzekucji

..... (miejscowość), (data)

Komornik Sądowy
przy Sądzie
Kancelaria Komornicza
ul.
..-... ..

Wierzyciel: (imię i nazwisko)
ul.
..-... ..
PESEL

Dłużnik: (imię i nazwisko)
ul.
..-... ..
PESEL

WNIOSEK O WSZCZĘCIE EGZEKUCJI

Niniejszym na podstawie tytułu wykonawczego stanowiącego wyrok z dnia
wydanego przez Sąd (sygn. akt) zaopatrzonego w klauzulę
wykonalności postanowieniem tego Sądu z dnia, na podstawie które-
go Dłużnik ma opróżnić lokal mieszkalny nr ... przy ul. w
wnoszę o:

- 1) o wszczęcie egzekucji poprzez wezwanie Dłużnika do dobrowolnego opróżnienia zajmo-
wanego lokalu nr ... przy ul. w składającego się z ... izb (... pokoje,
łazienka, przedpokój, kuchnia) w ciągu ... dni, a po bezskutecznym upływie tego terminu o usu-
nięcie dłużników z powyższego lokalu;
- 2) wszczęcie egzekucji w celu ściągnięcia kosztów procesowych i kosztów postępowania
egzekucyjnego;
- 3) ustalenie, przyznanie i ściągnięcie wraz z egzekwowanym roszczeniem kosztów zastępstwa
adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym według norm przepisanych;
- 4) wszczęcie egzekucji z wynagrodzenia za pracę, świadczeń z emerytury lub renty, wyna-
grożenia otrzymywanego na podstawie umów cywilnoprawnych w celu wyegzekwowania kwot
jak w pkt 2-3;

- 5) zawiadomienie Wierzyciela o terminie dokonywanych czynności egzekucyjnych;
- 6) oświadczam, że Wierzyciel nie może wskazać pomieszczenia tymczasowego.

.....
(własnoręczny podpis)

Zał. tytuł wykonawczy.

Por. art. 797 k.p.c.: „§1. We wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu wskazuje się świadczenie, które ma być spełnione. Do wniosku lub żądania dołącza się tytuł wykonawczy.

§ 1¹. Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, do wniosku należy dołączyć również dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu przedawnienia.

§ 2. Wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4, może być złożony do komornika także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 3. Jeżeli podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 783 § 4, do wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądania przeprowadzenia egzekucji z urzędu dołącza się dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, umożliwiający organowi egzekucyjnemu weryfikację istnienia i treści tego tytułu, a w przypadku złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wskazuje się tytuł wykonawczy.

§ 4. Wszczynając egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4, komornik jest zobowiązany do zweryfikowania treści przedstawionego mu dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego oraz zaznaczenia w tym systemie faktu prowadzenia egzekucji na podstawie tego tytułu.

§ 5. Ilekroć w ustawie jest mowa o przedstawieniu (okazaniu, dołączeniu, doręczeniu albo złożeniu) tytułu wykonawczego, a tytułem tym jest tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 783 § 4, należy przedstawić zweryfikowany przez komornika dokument, o którym mowa w § 3. Jeżeli tytuł wykonawczy ma być złożony w postępowaniu prowadzonym przez sąd lub komornika wystarcza złożenie dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio”.

Wniosek o wszczęcie egzekucji powinien spełniać wymogi pisma procesowego określone w art. 126 k.p.c. Por. także K. Flaga-Gieruszyńska, *Komentarz do art. 797, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Zieliński, Warszawa 2011, s. 1296. Przepis ten należy jednak stosować odpowiednio, skoro wniosek jest kierowany do organu egzekucyjnego.

106. Wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego

..... (miejsowość), (data)

Komornik Sądowy
przy Sądzie
Kancelaria Komornicza
ul.
..-... ..

Wierzyciel: (imię i nazwisko)

Dłużnik: (imię i nazwisko)

(adresy stron w aktach sprawy)

KM

WNIOSEK WIERZYCIELA O ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

Niniejszym wnoszę o zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 820 k.p.c. „Organ egzekucyjny zawiesza postępowanie na wniosek wierzyciela. Na wniosek dłużnika postępowanie ulega zawieszeniu, jeżeli sąd zawiesił natychmiastową wykonalność tytułu lub wstrzymał jego wykonanie albo dłużnik złożył zabezpieczenie konieczne według orzeczenia sądowego do zwolnienia go od egzekucji”.

Wniosek wierzyciela o zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie wymaga uzasadnienia. Por. także A. Marciniak, Sądowe postępowanie egzekucyjne, Warszawa 2013, s. 255–267.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. T. Aniukiewicz, *Wniosek wierzyciela o zawieszenie postępowania egzekucyjnego*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014, s. 686–687.

107. Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego

..... (miejsowość), (data)

Komornik Sądowy
przy Sądzie
Kancelaria Komornicza
ul.
..-... ..

Wierzyciel: (imię i nazwisko)

Dłużnik: (imię i nazwisko)

(adresy stron w aktach sprawy)

KM

WNIOSEK WIERZYCIELA O UMORZENIE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

Niniejszym w imieniu Wierzyciela wnoszę o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

.....
(własnoręczny podpis)

Por. art. 825 k.p.c.: „Organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek:

- 1) jeżeli tego zażąda wierzyciel; jednakże w sprawach, w których egzekucję wszczęto z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu, wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania wymaga zgody sądu lub uprawnionego organu, który zażądał wszczęcia egzekucji;
- 1^a) gdy zażąda tego dłużnik, jeżeli przed dniem złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji roszczenie objęte tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu, a wierzyciel nie wykaże, że nastąpiło zdarzenie, wskutek którego bieg terminu przedawnienia został przerwany;
(...)
- 4) jeżeli wierzyciel jest w posiadaniu zastawu zabezpieczającego pełne zaspokojenie egzekwowanego roszczenia, chyba że egzekucja skierowana jest do przedmiotu zastawu.
(...)”.

Analogiczne wzory można odnaleźć w innych opracowaniach. Por. także H. Pietrzykowski, *Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego*, [w:] *Wzory pism procesowych w sprawach cywilnych, gospodarczych i rejestrowych*, D. Bugajna-Sporczyk, A. Gola, H. Pietrzykowski, T. Żyznowski, Warszawa 2010, s. 646.

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA PRAWA

- Ustawa z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 945).
- Ustawa z 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21).
- Ustawa z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
- Ustawa z 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 325).
- Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).
- Ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.).
- Ustawa z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 259).
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 127).
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2509).
- Ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.).
- Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.).
- Ustawa z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.).
- Ustawa z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.).

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119, s. 1).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1206 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. Nr 81, poz. 448).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1759).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 7 września 2005 r. w sprawie wniosku o przyznanie kompensaty (Dz. U. Nr 177, poz. 1476 z późn. zm.).

ORZECZNICTWO

Sąd Najwyższy

- Wyrok Sądu Najwyższego z 6 września 2022 r., V KK 141/22, Legalis nr 2834215.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2022 r., II USK 540/21, CBOSA, Legalis nr 2740502, LEX nr 3414752.
- Wyrok Sądu Najwyższego z 6 lipca 2022 r., III KK 465/21, www.sn.pl, Legalis nr 2763560, LEX nr 3427308.
- Wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2022 r., V KK 78/22, www.sn.pl, Legalis nr 2765160, LEX nr 3421890.
- Uchwała Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2021 r., III CZP 84/20, www.sn.pl, Legalis nr 2636688.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lipca 2021 r., II KK 334/21, www.sn.pl, Legalis nr 2627259.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2021 r., I NO 33/21, www.sn.pl, Legalis nr 2627259, LEX nr 3327338.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2020 r., IV KZ 61/20, www.sn.pl, Legalis nr 2571205, LEX nr 3168881.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2020 r., II KK 448/19, Legalis nr 2648389, LEX nr 3276117.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 2019 r., IV KK 540/17, www.sn.pl, Legalis nr 1885149, LEX nr 2636184.

Wyrok Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2018 r., IV KK 423/17, Legalis nr 1861087, LEX nr 2604043.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lipca 2018 r., II KK 229/18, Legalis nr 1809291, LEX nr 2526775.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 5 lipca 2018 r., V KK 218/18, Legalis nr 1804771, LEX nr 2519341.

Wyrok Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., III KK 426/17, Legalis nr 1834497, LEX nr 2556098.

Wyrok Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2018 r., II KK 430/17, Legalis nr 1769905, LEX nr 2486140.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2018 r., III KK 562/17, www.sn.pl, Legalis nr 1781182, LEX nr 2496263.

Wyrok Sądu Najwyższego z 28 marca 2018 r., IV KK 358/17, Legalis nr 1781914, LEX nr 2498058.

Wyrok Sądu Najwyższego z 12 marca 2018 r., II KK 382/17, Legalis nr 1770333, LEX nr 2487631.

Wyrok Sądu Najwyższego z 1 lutego 2018 r., II KK 318/17, Legalis nr 1803866, LEX nr 2520904.

Wyrok Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2017 r., SDI 85/17, Legalis nr 1706095, LEX nr 2418092.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 24 października 2017 r., V KK 296/17, www.sn.pl, Legalis nr 1537720, LEX nr 2408342.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2017 r., I CZ 28/17, www.sn.pl, Legalis nr 1580974.

Wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2017 r., IV KK 317/16, Legalis nr 1587618, LEX nr 2273869.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2016 r., II KZ 46/16, www.sn.pl, Legalis nr 1538042, LEX nr 2169481.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2016 r., IV KS 4/16, www.sn.pl, Legalis nr 1537720, LEX nr 2165595.

Wyrok Sądu Najwyższego z 24 listopada 2016 r., III KK 277/16, Legalis nr 1544242, LEX nr 2177093.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2015 r., III KK 233/15, Legalis nr 1522520, LEX nr 1977825.

Wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2015 r., III KK 205/15, Legalis nr 1352535, LEX nr 1827135.

Wyrok Sądu Najwyższego z 1 września 2015 r., V KK 52/15, Legalis nr 1337389, LEX nr 1808549.

Wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2015 r., V KK 166/15, www.sn.pl, Legalis nr 1259985, LEX nr 1733691.

Wyrok Sądu Najwyższego z 2 marca 2015 r., IV KK 388/14, Legalis nr 1200406, LEX nr 1656222.

Wyrok Sądu Najwyższego z 5 lutego 2015 r., IV KK 315/14, Legalis nr 1187404, LEX nr 1653771.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2014 r., VI KZ 10/14, www.sn.pl, Legalis nr 1157300, LEX nr 1552155.

Wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 2014 r., II KK 46/14, Legalis nr 1765473.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2013 r., III CZP 89/13, Legalis nr 744444, LEX nr 1448746.

Wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 2012 r., III KK 33/12, Legalis nr 561245, LEX nr 1243048.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 29 lipca 2011 r., III KZ 45/11, Legalis nr 503685, LEX nr 955032.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2010 r., V KZ 29/10, Legalis nr 451126.

Wyrok Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2009 r., I PK 108/09, www.sn.pl, Legalis nr 233148, LEX nr 564760.

Wyrok Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2009 r., IV KK 144/09, Legalis 216797, LEX nr 512111.

Wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2008 r., II KK 227/07, Legalis nr 123498.

Wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2007 r., II KK 341/06, Legalis nr 162829.

Wyrok Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2005 r., III KK 260/04, Legalis nr 72640.

Wyrok Sądu Najwyższego z 23 maja 2002 r., II KK 33/02, Legalis nr 59347.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 16 listopada 1998 r., III KZ 137/98, Legalis nr 43098.

Sądy powszechne

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 3 listopada 2021 r., I ACa 283/21, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 2674420, LEX nr 3322555.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 grudnia 2019 r., I ACa 529/19, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 2327772, LEX nr 2935654.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 grudnia 2019 r., II AKa 92/19, Legalis nr 2488145, LEX nr 3066123.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 października 2018 r., V ACa 655/17, Legalis nr 1852329.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 lipca 2018 r., I ACa 1244/17, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 1830593, LEX nr 2561167.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 października 2014 r., I ACa 437/14, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 1180033, LEX nr 1621054.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 16 stycznia 2014 r., I ACa 1166/13, Legalis nr 775911, LEX nr 1422387.

Wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 25 października 2013 r., IV Ka 506/13, www.orzeczenia.ms.gov.pl, Legalis nr 2090467, LEX nr 1721534.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 lutego 2013 r., II AKa 7/13, Legalis nr 734849, LEX nr 1280995.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 lutego 2013 r., II AKa 238/12, Legalis nr 743246, LEX nr 1283235.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 6 grudnia 2011 r., II AKa 369/11, Legalis nr 547949, LEX nr 1217875.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2 października 2009 r., II AKz 429/09, Legalis nr 227367.

Sądy administracyjne

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 września 2022 r., III OSK 1809/21, CBOSA, Legalis nr 2755069, LEX nr 3415880.

- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 kwietnia 2022 r., II GSK 1786/18, CBOSA, Legalis nr 2692850, LEX nr 3343814.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 stycznia 2022 r., II OSK 1579/19, CBOSA, Legalis nr 2661131, LEX nr 3306850.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 marca 2021 r., II OSK 1773/18, CBOSA, Legalis nr 2616549, LEX nr 3242841.
- Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 listopada 2015 r., I OSK 2896/15, CBOSA, Legalis nr 1386921, LEX nr 1989917.
- Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 października 2015 r., II GSK 2500/15, CBOSA, Legalis nr 1386160, LEX nr 1986863.
- Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 maja 2011 r., I OSK 811/11, CBOSA, Legalis nr 639687, LEX nr 990289.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 kwietnia 2008 r., II FSK 291/07, CBOSA, Legalis nr 110600, LEX nr 483153.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 grudnia 2006 r., I FSK 264/06, CBOSA, Legalis nr 825388, LEX nr 262751.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30 sierpnia 2006 r., II OSK 1109/05, CBOSA, Legalis nr 98565, LEX nr 266425.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 28 października 2022 r., IV SAB/Wr 642/22, CBOSA, Legalis nr 2788921, LEX nr 3430563.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 11 marca 2022 r., III SA/Kr 1432/21, CBOSA, Legalis nr 2684676, LEX nr 3335368.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 14 czerwca 2021 r., III SA/Kr 1041/20, CBOSA, Legalis nr 2609993, LEX nr 3210446.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 5 grudnia 2019 r., II SA/Go 443/19, CBOSA, Legalis nr 2269480, LEX nr 2757974.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 8 listopada 2019 r., III SA/Kr 786/19, CBOSA, Legalis nr 2249780, LEX nr 2741125.
- Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 30 listopada 2018 r., III SAB/Kr 145/18, CBOSA, Legalis nr 1851384, LEX nr 2585824.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 5 czerwca 2018 r., IV SA/Wa 234/18, CBOSA, Legalis nr 2317660.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 9 czerwca 2016 r., II SA/Sz 167/16, CBOSA, Legalis nr 1547164, LEX nr 2098452.

LITERATURA

- Aniukiewicz T., *Pozew o zapłatę, [w:] Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014.

- Aniukiewicz T., *Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014.
- Aniukiewicz T., *Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z komentarzem*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014.
- Aniukiewicz T., *Wniosek wierzyciela o zawieszenie postępowania egzekucyjnego*, [w:] *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2014.
- Barta J., Markiewicz R., *Prawo autorskie i prawa pokrewne*, Warszawa 2014.
- Bialecki M., *Separacja. Komentarz. Wzory pism*, Warszawa 2014.
- Blicharz J., *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa o spółdzielniach socjalnych*, Warszawa 2012.
- Borkowski J., *Komentarz do art. 31*, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego*, B. Adamiak, J. Borkowski, Warszawa 2011.
- Ciapała J., *Zasady udzielania porady*, [w:] *Studencka Poradnia Prawna. Idea, organizacja, metodologia*, Ł. Bojarski, L. Wortham, C. Klein, E. Rekosh, J. Pisuliński, W. Hermeliński, A. Sakowicz, I. Gajewska-Kraśnicka, D. Łomowski, G. Wiaderek, A. Frań, C. Nowak, M. Olczyk, J. Ciapała, M. Szeroczyńska, F. Zoll, F. Czernicki, Warszawa 2005.
- Ciepła H., *Komentarz do art. III*, [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. K. Piasecki, Warszawa 2011.
- Czajka A., *Skarga na decyzję administracyjną (1)*, [w:] *Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach sądownoadministracyjnych z objaśnieniami i płytą CD*, red. R. Hauser, W. Sawczyn, Warszawa 2014.
- Czajkowska A. (red.), *Zmiana imienia i nazwiska. Geneza, komentarz, orzecznictwo, wzory decyzji*, Warszawa 2017.
- Dauter B., Drachal J., Niegódko-Medek M., *Wzory pism i orzeczeń w postępowaniu przed sądami administracyjnymi*, Warszawa 2016.
- Dąbkiewicz K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2012.
- Drembkowski P., *Pisma, postanowienia, decyzje i odwołania z zakresu postępowania administracyjnego z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2015.
- Dziczek R., *Ochrona praw lokatorów. Dodatki mieszkaniowe. Komentarz. Wzory pozwów*, Warszawa 2012.
- Dziczek R., *Własność lokali. Komentarz. Wzory pozwów i wniosków sądowych*, Warszawa 2016.
- Flaga-Gieruszyńska F., *Komentarz do art. 797*, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Zieliński, Warszawa 2011.
- Flisak D., *Komentarz do art. 81*, [w:] *Prawa autorskie i prawa pokrewne*, red. D. Flisak, Warszawa 2015.
- Garncarz J., *Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa*, [w:] *Zostałem pokrzywdzony przestępstwem i co dalej? Informator dla pokrzywdzonego*, red. T. Sroka, Warszawa 2010.

- Gromek K., *Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach rodzinnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2013.
- Grzeszczyk W., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2011.
- Gutowski M., *Umowa o zastępstwo procesowe*, Warszawa 2009.
- Heropolitańska I., *Prawne zabezpieczenia zapłaty wierzytelności*, Warszawa 2014.
- Janowska K., Szczurowski T., *Prawo cywilne. Praktyczne aspekty formułowania pism procesowych*, Warszawa 2013.
- Jaworski S., *Apelacje cywilne i karne. 69 wzorów pism z omówieniami*, Warszawa 2013.
- Jaworski S., *Metodyka pracy adwokata w sprawach karnych*, Warszawa 2013.
- Jezioro J., *Komentarz do art. 893, [w:] Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, Warszawa 2011.
- Kiełbowski M., *Wniosek o uzasadnienie wyroku, [w:] Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach sądownoadministracyjnych z objaśnieniami i płytą CD*, red. R. Hauser, W. Sawczyn, Warszawa 2014.
- Klatka Z., *Wykonywanie zawodu radcy prawnego i adwokata*, Warszawa 2004.
- Marciniak A., *Sądowe postępowanie egzekucyjne*, Warszawa 2013.
- Michniewicz G., *Ochrona własności intelektualnej*, Warszawa 2012.
- Mudrecki A., *Wzór skargi kasacyjnej, [w:] Czynności procesowe zawodowego pełnomocnika w sprawach administracyjnych i sądownoadministracyjnych*, red. H. Knysiak-Molczyk, Warszawa 2013.
- Okła-Anuszevska M., *Umowy w sprawach gospodarczych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2014.
- Piasecki K., *System dowodów i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych*, Warszawa 2012.
- Piątek W., *Wzory pism procesowych, [w:] Środki zaskarżenia w postępowaniu sądownoadministracyjnym wraz z wzorami pism procesowych*, R. Hauser, W. Piątek, A. Skoczylas, Warszawa 2013.
- Pietrzykowski H., *Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, [w:] Wzory pism procesowych w sprawach cywilnych, gospodarczych i rejestrowych*, D. Bugajna-Sporczyk, A. Gola, H. Pietrzykowski, T. Żyznowski, Warszawa 2010.
- Pisuliński J., Tracz G., *Zabezpieczenie wierzytelności umownych w obrocie gospodarczym, [w:] System Prawa Handlowego, Prawo umów handlowych*, t. 5, red. S. Włodyka, Warszawa 2011.
- Rękas A. (red.), *Czy tylko sąd rozstrzygnie w sporze? Mediacja i sądownictwo polubowne. Informator o alternatywnych sposobach rozwiązywania sporów*, Warszawa 2010.
- Rynkun-Werner R., *Adwokat z urzędu. Podstawowe zagadnienia prawne*, Warszawa 2011.
- Sienkiewicz Z., *Komentarz do art. 46, [w:] Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Filar, Warszawa 2012.
- Sierpowska I., *Pomoc społeczna. Komentarz*, Warszawa 2014.
- Sierpowska I., *Prawo pomocy społecznej*, Warszawa 2011.
- Smoczyński T., Andrzejewski M., *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2022.
- Stanisławska-Kloc S., Matlak A. (red.), *Prawo autorskie. Orzecznictwo*, Warszawa 2010.
- Staszczuk P., *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz*, Warszawa 2013.
- Stec T., Szczygieł D., *Wzory umów i pism z zakresu prawa cywilnego z objaśnieniami i orzecznictwem*, Bielsko-Biała 2003.
- Stefański R.A., *Pisma procesowe w sprawach karnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2012.
- Suwaj R., *Kodeks postępowania administracyjnego. Wzory pism i dokumentów*, Warszawa 2014.
- Świecki D., *Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych. Suplement. Komentarz i orzecznictwo*, Warszawa 2018.

Witkowska-Nowakowska K., *Komentarz do art. 28, [w:] RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Komentarz*, red. E. Bielak-Jomaa, D. Lubasz, Warszawa 2018.

Woźniak C., *Odpłatne i nieodpłatne korzystanie z lokalu mieszkalnego, [w:] Nieruchomości. Wzory pism i umów*, red. H. Kisilowska, Warszawa 2013.

Zieliński A., *Pisma procesowe w sprawach cywilnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2012.

BAZY DANYCH

CBOSA

Legalis

LEX

https://www.sn.pl/orzecznictwo/SitePages/Baza_orzeczen.aspx

www.orzeczenia.ms.gov.pl